

marec 2013

Bulletin

Odboru dokumentácie, analytiky a
zahraničných vzťahov

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

odborná pomôcka pre sudcov a širokú
právnickú verejnosť

Redakcia

Šéfredaktorka

JUDr. Petra Ružičková

Redakčná rada

JUDr. Kristína Szolnokyová

Mgr. Marcela Hajníková

JUDr. Martina Líšková

JUDr. Terézia Mecelová

JUDr. Michaela Kopaničáková

Mgr. Radoslav Smatana

Vážené kolegyne, kolegovia,

v prvých troch mesiacoch roku 2013 sme mohli pozorovať dynamické udalosti na Slovensku, ale aj za našimi hranicami; mnohé z nich sa dotýkajú aj justície a formovania samotného práva. Tie najvýznamnejšie chceme priblížiť v marcovom čísle BULLETINU Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Verím, že predložené právne názory medzinárodných súdnych orgánov v rozhodnutiach, ktoré tvoria obsah tohto čísla, prispedia k rozšíreniu aj nášho právneho rozhľadu.

Na záver mi dovoľte využiť túto príležitosť a zaželať Vám požehnané a radostné veľkonočné sviatky.

Štefan Harabin
predseda Najvyššieho súdu
Slovenskej republiky

Stručné zhrnutie toho, čo môžete v tomto čísle nájsť

Správne právo

V rámci výberu judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) dávame do pozornosti rozsudok týkajúci sa výkladu Aarhuského dohovoru, ktorý vymedzuje rozsah práv verejnosti, ktorej sa týka povoloľavacie konanie upravené Smernici Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, zmenenej a doplnenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006, k informáciám relevantným na účely uvedeného konania, a to v tom zmysle, že verejnosť musí mať v zásade prístup k všetkým informáciám relevantným na účely uvedeného konania, čo neumožňuje príslušným vnútroštátnym orgánom odmietnuť dotknutej verejnosti prístup k územnému rozhodnutiu tým, že sa odvolajú na ochranu dôvernosti obchodných alebo priemyselných informácií stanovenú vnútroštátnym právom alebo právom Únie s cieľom ochrany oprávneného hospodárskeho záujmu.

V ďalšom rozsudku z oblasti hospodárskej súťaže Súdny dvor zastáva názor podľa ktorého, pravidlá hospodárskej súťaže chránia nielen súťažiteľov na trhu, ale najmä štruktúru trhu a hospodársku súťaž ako takú, preto skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, ktorej cieľom je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie predpisov ochraňujúcich hospodársku súťaž.

V ďalších bodoch sme zaradili informácie týkajúce sa aktuálnych návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ako aj o žalobách proti Slovenskej republike a odvolaní podanom proti rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie (ďalej len „Všeobecný súd“) vo veci T-194/10, predmetom ktorého je zápis chráneného označenia pôvodu "Vinohradnícka oblasť Tokaj" s označením Slovenska ako krajiny pôvodu, ako aj rozhodnutia Všeobecného súdu.

Trestné právo

Prostredníctvom vybraných rozhodnutí Súdneho dvora EÚ približujeme jednu zo základných zásad trestného konania- zásadu *ne bis in idem*. Hoci je táto zásada súčasťou viacerých únieových predpisov (čl. 50 Charty základných práv EÚ, čl. 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985, o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach, čl. 10 Dohovoru vypracovaného na základe čl. K.3 ods. 2 písm. c/ Zmluvy o Európskej únii o boji proti korupcii týkajúcej sa činiteľov Európskych spoločenstiev alebo činiteľov členských štátov Európskej únie, čl. 7 ods. 1 Dohovoru vyhotoveného na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev), ako aj medzinárodných dokumentov OSN

(čl. 20 Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu, čl. 14 ods. 7 Medzinárodného paktu občianskych a politických právach), ktorých zmluvnými stranami sú aj členské štáty EÚ, jej vyjadrenie a výklad v jednotlivých právnych normách nie sú zhodné. Rozdiely sa týkajú samotných pojmov „bis“, teda toho, čo sa nesmie dvakrát opakovať (či samotné iné [trestné alebo správne] konanie alebo až konečné rozhodnutie [odsúdenie alebo oslobodenie] alebo v prípade uloženia trestu bude takúto prekážku tvoriť až vykonanie trestu alebo začiatok jeho výkonu) a „idem“, teda toho, čo tvorí prekážku opakovania a čo treba rozumieť pod pojmom „tá istá vec“ (či ide o ten istý skutok alebo ide o ten istý skutok, ktorý je súčasne aj tým istým trestným činom alebo ktorý je trestným činom chrániacim totožný právny záujem).

Nechýbajú ani aktuálne rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa výkladu rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 a výber rozsudkov ESLP proti Slovenskej republike.

Obchodné právo

V časti Obchodné právo je tentoraz zvlášť obsažnou kapitola Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ tvoriaca selekciu najzaujímavejších rozhodnutí Súdneho dvora EÚ týkajúcich sa oblasti obchodného práva vyhlásených, resp. publikovaných, v Úradnom vestníku Európskej únie, za ostatné tri mesiace. Súčasťou tohto výberu sú zväčša rozhodnutia zamerané na problematiku kartelových dohôd a obmedzovania hospodárskej súťaže. Z hľadiska jednotnosti výkladu a aplikácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, je prínosným rozsudok Súdneho dvora EÚ (prvej komory) z 13. decembra 2012 vo veci C-215/11 zaoberajúci sa výkladom článkov 4, 7 a 25 tohto nariadenia. Do pozornosti dávame tiež rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) z 22. novembra 2012 vo veci C-116/11 pojednávajúci o účinnom a efektívnom fungovaní cezhraničných konkurzných konaní, najmä o vzťahu hlavného konkurzného konania a vedľajšieho konkurzného konania začatými v rôznych štátoch EÚ s akcentom na neohrozovanie ochranného účelu hlavného konkurzného konania, ktorým Súdny dvor podáva výklad článkov 4 ods. 2 písm. j) a 27 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 788/2008 z 24. júla 2008.

V rámci judikatúry Všeobecného súdu EÚ v oblasti obchodného práva upovedomujeme o trojici zamietajúcich rozhodnutí v konaniach, ktorých účastníkmi boli slovenské obchodné spoločnosti (Novácke chemické závody, 1. garantovaná a. s., pelicantravel.com s. r. o., Bratislava).

Súčasťou nového čísla bulletinu sú takisto aktuálne návrhy na začatie prejudiciálnych konaní za predchádzajúce tri mesiace.

Záverom poskytujeme informáciu o prijatí nového právneho prepisu v odvetví obchodného práva, ktorou je Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/30/EÚ z 25. októbra 2012 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení, ktorá nadobudla účinnosť od 4. decembra 2012.

Občianske právo

Prvá časť je zameraná na vybrané rozhodnutia Súdneho dvora, v ktorých je podaný výklad právnych predpisov EÚ. Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania sú rovnako ako minule zamerané okrem iného aj na stále aktuálnu tému ochrany spotrebiteľa (návrhy boli podané aj slovenskými súdmi). Pri zachovaní rovnakej štruktúry obsahu po týchto dvoch častiach nasleduje informácia o rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva. Vašu pozornosť by sme však v úvode chceli upriamiť najmä na NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktoré sa bude uplatňovať od 10. januára 2015 a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, a to v snahe zlepšiť uplatňovanie niektorých ustanovení „Bruselu I“, ďalej zjednodušiť voľný obeh rozsudkov a zlepšiť prístup k spravodlivosti.

OBSAH

Správne právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ 10

Vec C-416/10 Jozef Križan a i. proti Slovenskej inšpekcii životného prostredia 10

Vec C-68/12 Slovenská sporiteľňa, a.s. proti Protimonopolnému úradu SR 16

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania 19

Vec C-543/12 Zeman 19

Vec C-31/13 Maďarsko proti Komisii - Odvolanie podané 22.januára 2013 Maďarskom proti rozsudku Všeobecného súdu (siedma komora) z 18. novembra 2012 vo veci T-194/10, Maďarsko proti Komisii 21

Žaloby podané proti Slovenskej republike na Súdnom dvore

Európskej únie 22

Vec C-331/11 Európska komisia proti Slovenskej republike 22

Vec C-305/12 Európska komisia proti Slovenskej republike 22

Výber z judikatúry Všeobecného súdu EÚ 23

Vec T-352/09 Novácke chemické závody proti Európskej komisii 23

Spojené veci T-225/06 RENV, T-255/06 RENV, T-257/06 RENV a T-309/06

RENV - Budějovický Budvar, národní podnik proti

Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu 25

Trestné právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie 28

Vec C-469/03 Filomeno Mario Miraglia 28

Vec C-436/04 Leopold Henri Van Esbroeck 30

Vec C-467/04 Giuseppe Francesco Gasparini a spol. 33

Vec C-150/05- Jean Leon van Straaten 35

Vec C-288/05- Jürgen Kretzinger 37

Vec C-367/05- Norma Kraaijenbrink 39

Vec C-297/07- Klaus Bourquain	41
Vec C-491/07- Vladimír Turanský	42
Vec C-261/09- Gaetano Montello	44
Vec C-617/10 Hans Åkerberg Fransson.....	46
Vec C-396/11 Ciprian Vasile Radu	49
Vec C-399/11 Stefano Melloni	53
Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva	58
Vec I.G. a ďalší proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 15966/04)	58
Vec Hauser proti Slovenskej republike.....	62

Obchodné právo

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania.....	64
Vec C-452/12 NIPPONKOA Insurance Co (Europe) Ltd proti Inter-Zuid Transport BV.....	64
Vec C-510/12 Bloomsbury NV proti Belgickému kráľovstvu.....	64
Vec C-557/12 KONE AG, Otis GmbH, Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH, Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH, ThyssenKrupp Aufzüge GmbH proti ÖBB Infrastruktur AG	65
Vec C-1/13 Cartier Parfums - Lunettes SAS, Axa Corporate Solutions Assurance SA proti Ziegler France SA, Montgomery Transports Sàrl, Société Inko Trade SRO, Jaroslav Matěja, Société Groupama Transport	65
Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie	66
Vec C-68/12 Protimonopolný úrad SR proti Slovenskej sporiteľni, a. s.....	66
Vec C-445/11 P Bavaria NV proti Komisii.....	69
Vec C-452/11 P Heineken Nederland BV a i. proti Komisii.....	69
Vec C-32/11 Allianz Hungária Biztosító Zrt. a i. proti Gazdasági Versenyhivatal	71
Vec C-415/11 Mohamed Aziz proti CatalunyaCaixa	74
Vec C-116/11 Bank Handlowy w Warszawie SA, PPHU „ADAX“/Ryszard Adamiak proti Christianapol sp. z o.o.....	79
Vec C-215/11 Iwona Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH.....	86

Výber z judikatúry Všeobecného súdu Európskej únie	94
Vec T-352/09 Novácke chemické závody proti Európskej komisii.....	94
Vec T-392/09 1. garantovaná a. s. proti Európskej komisii	95
Vec T-136/11 pelicantravel.com s. r. o., Bratislava, Slovenská republika, proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ÚHVT).....	97
Nové právne predpisy	98
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/30/EÚ z 25. októbra 2012	98

Občianske právo

Súdny dvor Európskej únie	99
Vec C-472/11 Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai, Viktória Csipai	99
Vec C-229, 230/11 Alexander Heimann (C-229/11), Konstantin Toltschin (C-230/11) proti Kaiser GmbH	100
Vec C-152/11 Johann Odar proti Baxter Deutschland GmbH.....	102
Vec C-456/11 Gothaer Allgemeine Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts, Nürnberger Allgemeine Versicherungs AG, Krones AG proti Samskip GmbH	105
Vec C-325/11 Krystyna Alder, Ewald Alder proti Sabine Orłowskej, Czesławowi Orłowskému.....	107
Vec C-332/11 ProRail BV proti Xpedys NV, FAG Kugelfischer GmbH, DB Schenker Rail Nederland NV, Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV.....	109
Vec C-410/11 Pedro Espada Sánchez, Alejandra Oviedo Gonzales, Lucía Espada Oviedo, Pedro Espada Oviedo proti Iberia Líneas Aéreas de Espana SA.....	111
Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania.....	113
Vec C-482/12 Peter Macinský, Eva Macinská proti Getfin s.r.o., Financreal s.r.o.....	113
Vec C-460/12 SKP, k. s. proti Jánovi Brílovi.....	113
Vec C-470/12 Pohotovosť, s.r.o. proti Miroslavovi Vašutovi.....	114
Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný OS Svidník (Slovensko)	114
Vec C-515/12 UAB 4finance proti Valstybine vartotoju teisiu apsaugos tarnyba a Valstybine mokesčiu inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansu ministerijos.....	114
Vec C-537/12 Banco Popular Espanol S.A. proti Maria Teodolinda Rivas Quichimbo a Wilmar Edgar Cun Pérez.....	115
Vec C-564/12 NP Paribas Personal Finance SA, Facet SA proti Guillaume Delmatti ..	116
Vec C-1/13 Cartier Parfums — Lunettes SAS, Axa Corporate Solutions Assurance SA proti Ziegler France SA, Montgomery Transports Sàrl, Société Inko Trade SRO, Jaroslav Matěja, Société Groupama Transport	116

Vec C-452/12 NIPPONKOA Insurance Co (Europe) Ltd proti Inter-Zuid Transport BV.....	116
Vec C-478/12 Armin Maletic, Marianne Maletic proti lastminute.com GmbH a TUI Österreich GmbH.....	117
Európsky súd pre ľudské práva	118
Vec 53807/09 Nadežda Hudecová a ďalší proti Slovenskej republike.....	118
Nové právne predpisy	119
Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. 12. 2012	119
Nariadenie Rady (EÚ) č. 216/2013 zo 7. marca 2013	119
Nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012	119
 Aktivity Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov	
Príspevok JUDr. I. Rumanu: „Verejnoprávne dôsledky porušenia čl. 101 a 102 ZFEU – právna prax slovenských súdov“	120
Účasť predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na kongrese združenia AHJUCAF (12.-16. marec 2013, Bejrút).....	125
Správa zo zahraničnej pracovnej cesty v Trieri (24.-25. januára 2013).....	128

Správne právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora EÚ

Vec C-416/10 Jozef Križan a i. proti Slovenskej inšpekcii životného prostredia

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo dňa 15. januára 2013 - návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu Aarhuského dohovoru¹ (ďalej len „Aarhuský dohovor“), článku 191 ods. 1 a 2 ZFEÚ a článku 267 ZFEÚ, smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, ako aj smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia.

Návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Križanom a 43 ďalšími žalobcami - fyzickými osobami, ktoré sú obyvateľmi mesta Pezinok, ako aj Mestom Pezinok na jednej strane

a Slovenskou inšpekciou životného prostredia na druhej strane, týkajúceho sa zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, ktorými bola povolená výstavba a prevádzka skládky odpadov.

Skutkový stav:

Na základe žiadosti o integrované povolenie, začala Slovenská inšpekcia životného prostredia integrované konanie, v rámci ktorého zverejnila túto žiadosť a stanovila lehotu 30 dní na podanie pripomienok zo strany verejnosti a príslušných štátnych orgánov.

Vzhľadom na to, že žalobcovia vo veci samej sa odvolávali na neúplnosť žiadosti o integrované povolenie, keďže neobsahovala v prílohe, tak ako vyžaduje § 11 ods. 2 písm. g) zákona č. 245/2003 Z. z., územné rozhodnutie o umiestnení skládky, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, prerušil integrované konanie a požiadal o doloženie tohto rozhodnutia. K uvedenému rozhodnutiu Inšpektorát žalobcom prístup neposkytol, nakoľko mal informáciu, že obsahuje obchodné tajomstvo. Napriek uvedenému Inšpektorát vydal integrované povolenie na vybudovanie stavby „Pezinok – skládka odpadu“ a na jej prevádzku.

¹ Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaného v Aarhuse 25. júna 1998 a schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005

Žalobcovia vo veci samej sa obrátili na slovenské súdy; Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý mal pochybnosti, pokiaľ ide o zlučiteľnosť napadnutých rozhodnutí s právom Únie rozhodol o

prerušenie konania a položil Súdnemu dvoru tieto **prejudiciálne otázky**:

1. Ukladá povinnosť, resp. umožňuje článok 267 ZFEÚ najvyššiemu súdu členského štátu *ex offio* obrátiť sa na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou, a to aj v takom štádiu súdneho konania, ak ústavný súd rozsudok najvyššieho súdu, ktorý je založený najmä na aplikácii práva Únie týkajúceho sa ochrany životného prostredia, zrušil s uložením povinnosti riadiť sa právnymi názormi ústavného súdu založenými na porušení procesných a hmotných ústavných práv osoby zúčastnenej na súdnom konaní bez prihliadnutia na dosah práva Únie na prejednávajúcu vec, tzn. keď ústavný súd v tomto konaní ako súd poslednej inštancie nedospel k záveru o nutnosti predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku a predbežne vylúčil aplikáciu práva na primerané životné prostredie a jeho ochranu v prejednávanej veci?

2. Je možné naplniť základný účel integrovanej prevencie vymedzený naj v odôvodneniach 8, 9 a 23... a ďalej v článkoch 1 a 15 smernice 96/61 a všeobecne v... rámci práva Únie v oblasti životného prostredia, tzn. prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia so zapojením aj verejnosti s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň ochrany životného prostredia ako celku, takým postupom, že dotknutá verejnosť nemá v čase začatia konania o integrovanej prevencii zabezpečený

prístup k všetkým relevantným dokumentom (článok 6 v spojení s článkom 15 smernice [96/61]), a to najmä k rozhodnutiu o umiestnení stavby – skládky odpadov, a neskôr v prvostupňovom konaní je chýbajúci dokument žiadateľom doložený s podmienkou nesprístupňovať ho iným účastníkom konania, lebo ide o predmet obchodného tajomstva; ak je možné dôvodne predpokladať, že rozhodnutie o umiestnení stavby (najmä jeho odôvodnenie) podstatným spôsobom ovplyvní podávanie námietok, pripomienok alebo iných podnetov?

3. Sú splnené ciele smernice 85/337, najmä z pohľadu... rámca práva Únie v oblasti životného prostredia, konkrétne podmienky uvedenej v článku 2, že pred vydaním povolenia budú určité projekty posudzované vzhľadom na ich vplyv na životné prostredie, ak sa pôvodné stanovisko ministerstva životného prostredia vydané v roku 1999, ktorým sa zavŕšil v minulosti proces posudzovania vplyvu na životné prostredie..., prolonguje po uplynutí viacerých rokov jednoduchým rozhodnutím bez toho, aby proces posudzovania vplyvov na životné prostredie opätovne prebehol; inak povedané, je možné vysloviť, že raz vydané rozhodnutie podľa smernice 85/337 má neobmedzenú platnosť?

4. Vzťahuje sa požiadavka všeobecne vyplývajúca zo smernice 96/61 (najmä jej preambula a články 1 a 15a),

aby členské štáty zaistili prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia aj tým, že poskytnú verejnosti primerané, spravodlivé a včasné správne alebo súdne konanie v spojení s článkom 10a smernice 85/337 a článkom 6 a článkom 9 ods. 2 a 4 Aarhuského dohovoru, na možnosť tejto verejnosti požadovať uloženie správneho alebo súdneho opatrenia predbežnej povahy podľa vnútroštátneho práva (napríklad nariadiť súdny odklad vykonateľnosti integrovaného povolenia), ktoré umožňuje dočasne, tzn. až do rozhodnutia vo veci samej, zastaviť realizáciu požadovanej prevádzky?

5. Je možné súdnym rozhodnutím, ktorým sa napĺňa požiadavka smernice 96/61, resp. smernice 85/337 alebo článku 9 ods. 2 a 4 Aarhuského dohovoru pri aplikácii tam uvedeného práva verejnosti na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle článku 191 ods. 1 a 2 ZFEÚ týkajúceho sa politiky Európskej únie v oblasti životného prostredia, nelegitímne zasiahnuť do vlastníckeho práva prevádzkovateľa garantovaného napríklad v článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd k prevádzke napríklad tým, ak žiadateľovi je právoplatné integrované povolenie na novú prevádzku zrušené v súdnom konaní?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (veľká komora) z 15. januára 2013

1. Článok 267 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, akým je súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, má povinnosť obrátiť sa z vlastného podnetu na Súdny dvor Európskej únie s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, aj keď rozhoduje vo veci, ktorá mu bola vrátená na konanie po tom, ako bolo jeho prvé rozhodnutie zrušené ústavným súdom dotknutého členského štátu a vnútroštátne pravidlo mu stanovuje povinnosť rozhodnúť v spore v zmysle právneho názoru vyjadreného týmto ústavným súdom.

2. Smernica Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, zmenená a doplnená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006, sa má vykladať v tom zmysle, že:

– vyžaduje, aby dotknutá verejnosť mala prístup od začiatku povoľovacieho konania pre dotknutú prevádzku k územnému rozhodnutiu, o aké ide vo veci samej,

– neumožňuje príslušným vnútroštátnym orgánom odmietnuť dotknutej verejnosti prístup k takémuto

rozhodnutiu tým, že sa odvolajú na ochranu dôvernosti obchodných alebo priemyselných informácií stanovenú vnútroštátnym právom alebo právom Únie s cieľom ochrany oprávneného hospodárskeho záujmu, a

– nebráni tomu, aby neodôvodnené odmietnutie dať dotknutej verejnosti k dispozícii v priebehu prvostupňového správneho konania územné rozhodnutie, o aké ide vo veci samej, mohlo byť napravené v priebehu druhostupňového správneho konania pod podmienkou, že sú ešte otvorené všetky možnosti a riešenia a že náprava v tomto štádiu konania umožní dotknutej verejnosti mať účinný vplyv na výsledok rozhodovacieho konania, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

4. Článok 15a smernice 96/61, zmenenej a doplnenej nariadením č. 166/2006, sa má vykladať v tom zmysle, že členovia dotknutej verejnosti musia mať príležitosť v rámci opravného prostriedku stanoveného v tomto ustanovení obrátiť sa na súd alebo nezávislý a nestranný orgán ustanovený na základe zákona, ktorý má právomoc nariadiť predbežné opatrenia takej povahy, aby sa dočasne odložilo uplatňovanie povolenia v zmysle článku 4 uvedenej smernice, kým sa čaká na konečné rozhodnutie, ktoré má byť vydané.

5. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu prijaté v rámci vnútroštátneho konania, ktorým sa vykonávajú povinnosti

vyplývajúce z článku 15a smernice 96/61, zmenenej a doplnenej nariadením č. 166/2006, a článku 9 ods. 2 a 4 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaného v Aarhuse 25. júna 1998 a schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005, zrušujúce povolenie vydané v rozpore s ustanoveniami uvedenej smernice nemôže samo osebe predstavovať nedôvodný zásah do vlastníckeho práva prevádzkovateľa zakotveného v článku 17 Charty základných práv Európskej únie.

O prvej otázke.

Existencia vnútroštátneho procesného pravidla nemôže mať vplyv na možnosť vnútroštátnych súdov obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania v prípade, že majú, tak ako vo veci samej, pochybnosti o výklade práva Únie. Súdny dvor tiež zdôraznil, že na účely vyriešenia sporu vo veci samej je výklad predmetných ustanovení, ktorý poskytol Súdny dvor, pre vnútroštátny súd, ktorý využil možnosť podľa článku 267 ZFEÚ, záväzný, a v prípade potreby musí tento vnútroštátny súd odmietnuť posúdenie súdu vyššieho stupňa, ak sa v súvislosti s týmto výkladom domnieva, že toto posúdenie nie je v súlade s právom Únie. Zásady uvedené v predchádzajúcich

bodoch platia takisto pre vnútroštátny súd, pokiaľ ide o právny názor vyjadrený v tejto veci samej ústavným súdom dotknutého členského štátu, keďže z ustálenej judikatúry vyplýva, že nemožno pripustiť, aby pravidlá vnútroštátneho práva, hoci sú ústavnej povahy, ohrozovali jednotu a účinnosť práva Únie. Najvyšší súd členského štátu, ktorým je Najvyšší súd Slovenskej republiky, je dokonca povinný obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, keď konštatuje, že podstata veci samej sa týka otázky, ktorá sa má vyriešiť a patrí pod prvý odsek článku 267 ZFEÚ. Možnosť podať na ústavný súd dotknutého členského štátu opravný prostriedok proti rozhodnutiam vnútroštátneho súdu, ktorý sa obmedzuje na preskúmanie prípadného porušenia práv a slobôd zaručených ústavou daného štátu alebo medzinárodným dohovorom, neumožňuje domnievať sa, že by sa tento vnútroštátny súd nemal považovať za súd, proti ktorého rozhodnutiam nie je prípustný podľa vnútroštátneho práva opravný prostriedok v zmysle článku 267 tretieho odseku ZFEÚ.

O druhej otázke.

Verejnosť, ktorej sa týka povoľovacie konanie upravené v smernici 96/61, musí mať v zásade prístup k všetkým informáciám relevantným na účely uvedeného konania. Účasť dotknutej verejnosti však môže byť limitovaná obmedzeniami stanovenými v článku 4 ods. 1, 2 a 4 smernice 2003/4.

Podľa odseku 2 prvého pododseku písm. d) uvedeného článku 4 členské štáty môžu stanoviť, že žiadosť o prístup k informáciám sa zamietne, ak by ich zverejnenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť dôvernosť obchodných alebo priemyselných informácií, keď takéto dôverné zaobchádzanie stanovuje vnútroštátne právo alebo právo Únie s cieľom ochrany oprávneného hospodárskeho záujmu. Aj keby platilo, že nie je vylúčené, že niektoré časti odôvodnenia územného rozhodnutia výnimočne môžu obsahovať dôverné obchodné alebo priemyselné informácie, v predmetnom prípade je nesporné, že ochrana dôvernosti takýchto informácií bola použitá v rozpore s článkom 4 ods. 4 smernice 2003/4 na to, aby sa dotknutej verejnosti odmietol akýkoľvek prístup, hoci aj čiastočný, k územnému rozhodnutiu o umiestnení prevádzky, o ktorú ide vo veci samej. Smernica 96/61 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby neodôvodnené odmietnutie dať dotknutej verejnosti k dispozícii v priebehu prvostupňového správneho konania územné rozhodnutie, o aké ide vo veci samej, mohlo byť napravené v priebehu druhostupňového správneho konania pod podmienkou, že sú ešte otvorené všetky možnosti a riešenia a že náprava v tomto štádiu konania umožní dotknutej verejnosti mať účinný vplyv na výsledok rozhodovacieho konania, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O tretej otázke.

Vnútroštátny súd sa vo svojej tretej otázke v podstate pýta, či sa má smernica 85/337 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby platnosť stanoviska týkajúceho sa posudzovania vplyvov projektu na životné prostredie mohla byť platne predĺžená viac rokov po prijatí tohto stanoviska a či ukladá v takomto prípade povinnosť vykonať nové posudzovanie vplyvov uvedeného projektu na životné prostredie. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že zásada, podľa ktorej sa projekty, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie, musia podrobiť posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, neplatí v prípade, ak dátum formálneho podania žiadosti o povolenie projektu je pred dátumom uplynutia lehoty na prebratie smernice 85/337. Povolenie v zmysle smernice 85/337 môže byť zložené z kombinácie viacerých rozličných rozhodnutí, keď sa vnútroštátne konanie, ktoré umožňuje, aby stavebníkovi bolo vydané povolenie začať práce, ktorými sa realizuje jeho projekt, skladá z viacerých po sebe nasledujúcich štádií. Z toho vyplýva, že v tomto prípade je dátumom formálneho podania žiadosti o povolenie na projekt dátum, keď stavebník predložil žiadosť o začatie prvého štádia konania. Formálne podanie žiadosti o povolenie na projekt skládky, o akú ide vo veci samej, predchádzalo dátumu uplynutia lehoty na prebratie smernice 85/337. V dôsledku toho povinnosti vyplývajúce z tejto smernice nie sú

uplatniteľné na tento projekt, a **nie je teda potrebné odpovedať na tretiu otázku.**

O štvrtej otázke.

Právo podať opravný prostriedok stanovený v článku 15a smernice 96/61 sa má vykladať vzhľadom na cieľ tejto smernice definovaný v článku 1 uvedenej smernice, ktorým je integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia prostredníctvom opatrení zameraných na prevenciu alebo zníženie emisií vyplývajúcich z činností uvedených v jej prílohe I do ovzdušia, vody a pôdy s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň ochrany životného prostredia. Podanie opravného prostriedku uvedeného v článku 15a smernice 96/61 by však neumožňovalo účinne predchádzať uvedenému znečisťovaniu, keby bolo nemožné vyhnúť sa tomu, aby prevádzka, ktorej bolo možno vydané povolenie v rozpore s touto smernicou, naďalej fungovala, pričom by sa čakalo na konečné rozhodnutie o zákonnosti uvedeného povolenia. Z toho vyplýva, že zabezpečenie účinnosti práva podať opravný prostriedok stanoveného v uvedenom článku 15a vyžaduje, aby mali členovia dotknutej verejnosti právo obrátiť sa na súd alebo nezávislý a nestranný orgán, ktorý má právomoc nariadiť predbežné opatrenia takej povahy, aby sa predišlo takémuto znečisťovaniu, vrátane prípadu, že je potrebné dočasne odložiť uplatňovanie napadnutého povolenia.

Správne právo

O piatej otázke.

Vlastnícke právo nie je absolútne právo, ale musí byť zohľadnené so zreteľom na jeho funkciu v spoločnosti. Preto možno prijať obmedzenia pri výkone tohto práva pod podmienkou, že tieto obmedzenia účinne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, pričom nie sú so zreteľom na sledovaný cieľ neprimeraným a neznesiteľným zásahom do samotnej podstaty práva, ktoré je takto zaručené.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=132341&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=183105>

Vec - C-68/12

Slovenská sporiteľňa, a.s. proti Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky

(Prejudiciálne konanie; Najvyšší súd Slovenskej republiky; Výklad článku 101 ods. 1 a 3 Zmluvy o FEÚ – Pojem kartel – Zmluva uzatvorená medzi viacerými bankami o vypovedaní a opätovnom neuzatvorení zmlúv o bežnom účte s konkurenčným podnikateľom usadeným na území iného členského štátu – Vplyv okolností na kvalifikáciu nelegálneho kartelu, ktorá sa v čase uzatvorenia dohody neuvádzala a ktorá spočívala v tom, že konkurenčný podnikateľ pôsobil na predmetnom trhu nelegálne).

Skutkový stav:

V predmetnom konaní sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu – Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, ako aj správneho orgánu prvého stupňa v častiach týkajúcich sa žalobcu, eventuálne zmeny rozhodnutia správneho orgánu v časti pokuty uloženej žalobcovi tak, aby ju znížil.

Napadnutým rozhodnutím mu bola podľa § 38 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, uložená peňažná pokuta, nakoľko mal uzavrieť s ďalšími podnikateľmi **dohodu spočívajúcu v dohode o vypovedaní a znovu neuzatvorení zmlúv o bežných účtoch** spoločnosti AKCENTA CZ, ktorá je dohodou podľa § 4 ods. 3 písm. c) uvedeného zákona, ktorej cieľom je obmedzenie hospodárskej súťaže, a preto je zakázaná. Predmetná dohoda spočívajúca v dohode o vypovedaní a znovu neuzatvorení zmlúv o bežných účtoch spoločnosti AKCENTA CZ je podľa článku 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva dohodou, ktorá môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktorej cieľom

je obmedzenie hospodárskej súťaže a preto je zakázaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prerušil konanie a podal dňa 10. februára 2012 návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Prejudiciálne otázky

1. Je možné článok 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je právne významná skutočnosť, ak sťažiteľ/ podnikateľ/ dotknutý kartelovou dohodou iných sťažiteľov/ podnikateľov/, pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia kartelovej dohody nelegálne?

2. Je pre výklad čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) právne významná skutočnosť, že v čase uzatvorenia kartelovej dohody, otázka legality pôsobenia tohto sťažiteľa/ podnikateľa/, nebola príslušnými orgánmi dozoru na území Slovenskej republiky spochybnená?

3. Je možné čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že pre konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu alebo osobitný súhlas štatutárneho zástupcu podniku, ktorý je/mal byť účastníkom dohody

obmedzujúcej súťaž s konaním svojho zamestnanca v podobe splnomocnenia, pričom sa podnik od konania zamestnanca nedištancoval a zároveň došlo aj k implementácii dohody?

4. Je možné čl. 101 ods. 3 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je uplatniteľný i na zakázanú dohodu podľa čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), ktorá svojou povahou mala za následok vylúčenie z trhu individuálne určeného sťažiteľa /podnikateľa/, o ktorom bolo dodatočne zistené, že na trhu bezhotovostných devízových operácií obchodoval s devízovými hodnotami bez vnútroštátnym zákonom vyžadovanej devízovej licencie?

Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zo 7. februára 2013 (desiata komora) rozhodol tak, že²:

1. Článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, ktorej cieľom je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na

² ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (desiata komora) vo veci C-68/12 zo 7. februára 2013 v plnom znení - <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=133622&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1696302>

otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia.

2. Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že na konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž nie je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu podniku alebo osobitný súhlas tohto zástupcu v podobe splnomocnenia s konaním svojho zamestnanca, ktorý sa zúčastnil na protisúťažnom stretnutí.

3. Článok 101 ods. 3 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že tento článok sa môže na zakázanú dohodu podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ uplatniť len vtedy, ak podnik odvolávajúci sa na toto ustanovenie preukáže, že v ňom stanovené štyri kumulatívne podmienky sú splnené.

K prvej a druhej otázke

Súdny dvor konštatoval, že cieľ dohody uzatvorenej medzi dotknutými bankami spočíval osobitne v obmedzení hospodárskej súťaže, pričom nikto z nich nespochybňoval legálnosť podnikateľskej činnosti spoločnosti AKCENTA CZ pred začatím vyšetrovania v konaní vo veci samej, ktoré bolo vedené proti nim. Situácia spoločnosti AKCENTA CZ, dostatočne preukazuje, že aplikácia právnych predpisov si môže vyžadovať komplexné posúdenie, ktoré neprináleží súkromným osobám. Z uvedeného vyplýva, že článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, ktorej cieľom je

obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia.

Súdny dvor odpovedal na **tretiu otázku** tak, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že na konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž nie je nevyhnutné preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu podniku alebo osobitný súhlas tohto zástupcu v podobe splnomocnenia s konaním svojho zamestnanca, ktorý sa zúčastnil na protisúťažnom stretnutí. V prípade, že sa preukáže, že podnik sa zúčastnil spolu s konkurenčnými podnikmi na stretnutiach s protisúťažnou povahou, prináleží tomuto podniku, aby sa verejne dištancoval od nezákonnej iniciatívy a to takým spôsobom, že ostatní účastníci budú považovať jeho účasť na nej za skončenú alebo sa budú domnievať, že ju oznámi správnym orgánom.

O štvrtej otázke

Na uplatnenie výnimky uvedenej v článku 101 ods. 3 ZFEÚ je potrebné, aby boli splnené štyri kumulatívne podmienky stanovené v tomto ustanovení. Dohody musia po prvé, prispievať k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, po druhé, umožniť spotrebiteľom primeraný podiel

na z toho vyplývajúcich výhodách, po tretie, nesmú ukladať príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov, a po štvrté, nesmú umožniť týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov alebo služieb. Osoba, ktorá sa domáha uplatnenia tohto ustanovenia, musí na základe presvedčivých tvrdení a dôkazov preukázať, že boli splnené podmienky potrebné na udelenie výnimky. Slovenská sporiteľňa uvádza vo svojich písomných pripomienkach len prvú zo štyroch kumulatívnych podmienok uvedených v článku 101 ods. 3 ZFEÚ. Hoci by aj bola táto podmienka splnená, nezdá sa, že by predmetný kartel vo veci samej spĺňal tri ostatné požadované podmienky a osobitne tretiu z nich, podľa ktorej dohoda nesmie ukladať príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov uvedených v prvej podmienke stanovenej v článku 101 ods. 3 ZFEÚ. Aj keby dôvod uvádzaný účastníkmi tohto kartelu spočíval v donútení spoločnosti AKCENTA CZ dodržiavať slovenské predpisy, títo účastníci mali napriek tomu podať v tejto súvislosti podnet na príslušný orgán, a nemali sami vylúčiť tento konkurenčný podnik z trhu.

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-543/12 Zeman

(Prejudiciálne konanie; Najvyšší súd Slovenskej republiky; Výklad článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/477/EHS /ďalej len "Smernica"/; Oprávnená držba zbrane; Pojem držiteľ a používateľ strelnej zbrane)

Najvyšší súd Slovenskej republiky, prerušil konanie a predložil podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nasledujúce prejudiciálne otázky a rozhodnutie Súdnemu dvoru EÚ.

1. Má sa vykladať článok 1 ods. 4 Smernice v spojení s článkom 3 Smernice a v spojení s článkom 45 ods. 1 a článkom 52 ods. 1 Charty tak, že neumožňuje členskému štátu prijať takú právnu úpravu, ktorá by neumožňovala vydanie európskeho zbrojného pasu podľa článku 1 ods. 4 Smernice držiteľovi zbrojného preukazu (príslušného oprávnenia na držanie zbrane), ktorý bol vydaný na iné ako poľovnícke alebo športové účely a ktorý mu inak umožňuje držanie (ako aj nosenie) strelnej zbrane, pre ktorú vydanie tohto európskeho zbrojného pasu žiada, a to aj napriek tomu, že:

b) právna úprava tohto členského (domovského) štátu umožňuje tomu držiteľovi aj bez európskeho zbrojného preukazu vyviezť takúto strelnú zbraň zo svojho územia na územie iného členského štátu iba na základe splnenia oznamovacích povinností, pričom postavenie tohto držiteľa by sa ani pri vydaní európskeho zbrojného preukazu nijak vo vzťahu k tomuto domovskému členskému štátu nezmenilo (tzn. tento držiteľ by musel len splniť rovnaké oznamovacie povinnosti)?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, ak právna úprava členského štátu neumožňuje takémuto držiteľovi vydať európsky zbrojný pas, má článok 1 ods. 4 Smernice priamy účinok tak, že členský štát je na základe tohto ustanovenia povinný vydať tomuto držiteľovi európsky zbrojný pas?

3. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku alebo v prípade zápornej odpovede na druhú otázku, je príslušný orgán povinný vyložiť právnu úpravu členského štátu, ktorá: výslovne nezakazuje uvedenému držiteľovi získať európsky zbrojný pas, avšak upravuje konanie o vydaní európskeho zbrojného pasu len držiteľovi zbrojného preukazu (príslušného oprávnenia na držanie zbrane), ktorý bol vydaný na poľovnícke alebo športové účely, v čo najviac možnej miere tak, že príslušný orgán je povinný vydať európsky zbrojný pas aj držiteľovi zbrojného preukazu, ktorý nebol vydaný na poľovnícke alebo

športové účely, pokiaľ je to možné cez nepriamy účinok Smernice?

Jadrom predložených otázok v predmetnej veci, je či slovenská právna úprava, ktorá v ustanovení § 46 ods. 3 zák. č. 190/2003 Z.z. o strelných zbraniach a strelive explicitne obmedzuje vydanie európskeho zbrojného pasu len pre držiteľa zbrojného preukazu skupiny D alebo E, a to len pre zbrane na športové a poľovnícke účely, neprekračuje kritérium prísnejších opatrení prijatých v súvislosti s článkom 3 Smernice 91/477/EHS, a to aj vzhľadom na článok 1 ods. 4 Smernice 91/477/EHS, ktorý vymedzuje komunitárny pojem európsky zbrojný pas, ktorého rozsah by mal zrejme zostať nemenný v rámci národných právnych úprav členských štátov.

V danej veci bude prebiehať písomné konanie.

Vec – C-31/13

**Maďarsko proti Komisii
- Odvolanie podané**

22. januára 2013

**Maďarskom proti rozsudku
Všeobecného súdu (siedma
komora)**

**z 18. novembra 2012 vo veci
T-194/10, Maďarsko proti
Komisii**

Odvolanie Maďarska smeruje proti rozsudku Všeobecného súdu vo veci T-194/10, ktorým rozhodol, že zápis označenia „Vinohradnícka oblasť Tokaj“ bolo chránené právom Únie už pred jeho zápisom v databáze E-Bacchus, preto tento zápis nemôže vyvolávať právne účinky. Keďže v súlade so ZFEU Všeobecný súd preskúmava zákonnosť len tých aktov orgánov Únie, ktoré zakladajú právne účinky, zamietol žalobu Maďarska ako neprípustnú.

Maďarska vláda v odvolaní namieta, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku nesprávne uplatnil právo Únie, keď určil, že zápis v spornej databáze E-Bacchus nevyvoláva žiadne právne účinky, a preto nemá byť vyhovené žalobe podanej v tejto súvislosti. Ďalej namieta, že odôvodnenie rozsudku Všeobecným súdom je nedostatočné, keďže vo viacerých prípadoch sa Všeobecný súd nezaoberal tvrdeniami, ktorými maďarská vláda spochybnila postoj Komisie a obmedzil

sa iba na potvrdenie tohto postoja bez toho, aby rozhodol o podstate uvedených tvrdení.

Prostredníctvom vytvorenia databázy E-Bacchus zákonodarca Únie zaviedol register priemyselného vlastníctva pre chránené označenia pôvodu a chránené zemepisné označenia Európskej únie, ktorý potvrdzuje existenciu uvedenej ochrany na úrovni Únie. Keďže ide o jediný register, nemožno súhlasiť s tým, že iba zápis nových označení môže vyvolávať právne účinky: rovnaké účinky sa musia spájať s akýmkoľvek zápisom v uvedenej databáze.

Podľa odvolateľa je nesprávny záver Všeobecného súdu, že v prípade už existujúcich označení je zápis v databáze E-Bacchus iba (formálnym) automatickým prechodom z jedného normatívneho režimu do druhého. Podľa maďarskej vlády tu ide o zásadnú transformáciu, ktorá zvyšuje ochranu označení, dovtedy iba na národnej úrovni, na úroveň Únie. Rozdielne posúdenie pre staršie a nové označenia v súvislosti s právnymi účinkami zápisu v databáze E-Bacchus porušuje zásadu rovnosti a nemožno s ním súhlasiť. Právne účinky vyplývajúce zo zápisu musia byť rovnaké bez ohľadu na označenie, a to dokonca aj v inom konaní o zápise, či už sa jedná o staršie alebo nové označenie.

Podľa názoru maďarskej vlády Komisia vykonanými zmenami zápisu porušila príslušné ustanovenia nariadenia

Rady (ES) č. 1234/2007 a nariadenia Komisie (ES) č. 607/2009, keďže spornou opravou pôvodného zápisu v registri E-Bacchus zaručila automatickú ochranu podľa novej úpravy označeniu, ktoré nemožno považovať za "existujúci chránený názov vín" v súlade s článkom 118s nariadenia č. 1234/2007. Maďarská vláda tvrdí, že označenie "Vinohradnícka oblasť Tokaj" obsiahnuté v slovenskom zákone 313/2009, prijatom 30. júna 2009 a uverejnenom v Zbierke zákonov 30. júla 2009, je tým označením, ktoré má byť považované za existujúce a chránené.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134047&pageIndex=0&doclang=sk&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=366585>

Žaloby podané proti Slovenskej republike na Súdnom dvore Európskej únie

Vec C-331/11 Európska komisia proti Slovenskej republike

Európska komisia namieta, že Slovenská republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 písm. a), b) a c) smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov, tým, že skládka odpadov Žilina - Považský Chlmec sa prevádzkuje bez

toho, že by bol predložený jeho plán úpravy a boli by schválené jeho prípadné úpravy na základe plánu úpravy. Komisia preto navrhuje, aby Súdny dvor určil, že tým, že povolila prevádzkovanie skládky odpadov Žilina - Považská Bystrica bez plánu úpravy skládky a bez toho, že by bolo prijaté konečné rozhodnutie o tom, či táto skládka môže pokračovať vo svojej prevádzke na základe schváleného plánu úpravy.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=113558&pageIndex=0&doclang=sk&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=371440>

Vec C-305/12 Európska komisia proti Slovenskej republike

Európska komisia podala **26. júna 2012 žalobu, v ktorej konštatovala nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z článku 40 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc**, tým, že Slovenská republika neprijala zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na zosúladenie vnútroštátneho práva s uvedenou smernicou, alebo v každom prípade Komisiu neinformovala o týchto opatreniach. Lehota na prijatie opatrení na prebratie smernice uplynula 12. decembra 2010. Novela zákona o odpadoch schválená 19. októbra 2012 v skrátanom

legislatívnom konaní s nadobudnutím účinnosti k 1. januáru 2013, transponovala do slovenského právneho poriadku ustanovenia uvedenej smernice. Novela neobsahuje koncepčné zmeny odpadového hospodárstva, mení len čiastkové oblasti úpravy v troch zákonoch – v zákone o odpadoch, v zákone o obaloch a v zákone o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobný stavebný odpad.

Novela zavádza do zákona o odpadoch **pojmy ako obchodník (podnikateľ**, ktorý pri kúpe a následnom predaji odpadu koná vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, vrátane takých obchodníkov, ktorí tento odpad nemajú fyzicky v držbe) a **sprostredkovateľ (podnikateľ**, ktorý organizuje zhodnocovanie odpadu alebo zneškodňovanie odpadu v mene iných osôb, vrátane takých sprostredkovateľov, ktorí tento odpad nemajú fyzicky v držbe). Takisto ďalšie pojmy, a to pojem **vedľajšieho produktu (§ 2a), stav konca odpadu (§ 2b) a iné.**

Uznesením predsedu Súdneho dvora z 28.01.2013 bola vec na základe späťvzatia návrhu zo strany Európskej komisie vymazaná z registra. Nakoľko v predmetnej veci bolo späťvzatie žaloby výsledkom postoja Slovenskej republiky, ktorá prijala opatrenia, ktorými si splnila svoje povinnosti, až po podaní žaloby, Súdny dvor na návrh Komisie zaviazal

Slovenskú republiku v zmysle článku 141 ods. 2 rokovacieho poriadku na náhradu trov konania.

Výber z judikatúry Všeobecného súdu EÚ

Vec T-352/09 Novácke chemické závody proti Európskej komisii

Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (tretej komory) z 12. decembra 2012

(Hospodárska súťaž – Kartely – Trh acetylidu vápenatého a horčíka pre oceliarsky a plynárenský priemysel v EHP s výnimkou Írska, Španielska, Portugalska a Spojeného kráľovstva – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES – Určenie cien a rozdelenie trhu – Pokuty – Povinnosť odôvodnenia – Proporcionalita – Rovnosť zaobchádzania – Usmernenia k metóde stanovovania pokút 2006 – Platobná schopnosť)

Novácke chemické závody, a.s. (ďalej len „žalobca“) podali žalobu, ktorou sa domáhali zrušenia rozhodnutia Európskej komisie, v ktorom konštatovala, že hlavní dodávatelia acetylidu vápenatého a horčíka pre oceliarsky a plynárenský priemysel svojou účasťou na jedinom a pokračujúcom porušení v období od 7. apríla 2004 do 16. januára 2007

porušili článok 81 ods. 1 ES a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP). Tieto subjekty boli zapojené do rozdelenia trhu, stanovovania kvót, pridelovania odberateľov, stanovovania cien a výmeny citlivých obchodných informácií o cene, odberateľoch a objeme predaja v rámci EHP s výnimkou Írska, Španielska, Portugalska a Spojeného kráľovstva.

Na podporu svojej žaloby žalobca uvádza tri žalobné dôvody založené po prvé na porušení všeobecných zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania pri určení výšky pokuty, po druhé na porušení základných formálnych náležitostí, na nesprávnom zistení skutkového stavu, ako aj na zjavne nesprávnom posúdení, keďže Komisia odmietla prihliadnuť na jeho platobnú neschopnosť v zmysle bodu 35 usmernení k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, s. 2, ďalej len „usmernenia“) a po tretie na porušení článku 3 ods. 1 písm. g) ES.

Všeobecný súd EÚ (tretia komora) rozsudkom z 12. decembra 2012 žalobu zamietol.

Všeobecný súd vo svojom konštatoval, že odôvodnenie Komisie nachádzajúce sa v napadnutom rozhodnutí a týkajúce sa zamietnutia žiadosti žalobcu podľa bodu 35 usmernení je dosť stručné, pričom sa obmedzuje len

na jednoduché tvrdenie, že skutočnosti predložené žalobcom nepreukazujú, že uložená pokuta by nenapraviteľne ohrozila jeho ekonomickú životaschopnosť a viedla ku strate hodnoty jeho majetku. Za predpokladu, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ ide o zamietnutie uvedenej žiadosti žalobcu, je nedostatočne odôvodnené, je predtým, ako bude v danom prípade z tohto dôvodu zrušené, potrebné skúmať tvrdenie žalobcu, ktorý namieta voči obsahu zamietnutia jeho žiadosti, a určiť nielen, či toto zamietnutie obsahuje žalobcom uvedené obsahové chyby, ale či je v rámci výkonu neobmedzenej súdnej právomoci Všeobecného súdu potrebné zrušiť pokutu alebo znížiť jej výšku, ako to žiada žalobca, alebo je nutné ju zachovať, ako to požaduje Komisia.

Na účely uplatnenia bodu 35 usmernení sa však žalobca nemôže obmedziť na tvrdenie, že uloženie pokuty povedie k vyhláseniu konkurzu, ale musí tiež vysvetliť a dokázať, akým spôsobom táto možnosť nenapraviteľne ohrozí jeho ekonomickú životaschopnosť ako podniku a povedie k strate hodnoty jeho majetku. Tak odborný posudok pripojený žalobcom k jeho odpovedi na oznámenie námietok, ako aj list z 27. marca 2009, nielenže vyslovene neupravujú otázku životaschopnosti podniku žalobcu a prípadnú stratu hodnoty jeho majetku z dôvodu uloženia pokuty, ale ani neobsahujú žiadnu

skutočnosť, ktorá by poukazovala v prospech tejto možnosti.

Komisia podľa Všeobecného súdu teda správne zastávala názor, že predbežné podmienky na prípadné uplatnenie bodu 35 usmernení neboli v prípade žalobcu splnené a že v každom prípade treba pri výkone neobmedzenej súdnej právomoci, ktorou disponuje Všeobecný súd, zastávať názor, že tvrdenie žalobcu v rámci daného žalobného dôvodu neodôvodňuje zrušenie alebo zníženie výšky pokuty, ktorá mu bola uložená, ale naopak odôvodňuje jej zachovanie v pôvodnej výške.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=131703&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=960374>

Spojené veci T-225/06 RENV, T-255/06 RENV, T-257/06 RENV a T-309/06 RENV - Budějovický Budvar, národní podnik proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu

Rozsudok Všeobecného súdu (druhá komora) zo 6. decembra 2012

(Ochranná známka Spoločenstva – Námietské konanie – Prihlášky slovnej a obrazovej ochrannej známky Spoločenstva **BUD** – Označenia „bud“ –

Relatívny dôvod zamietnutia – Článok 8 ods. 4 nariadenia (ES) č. 40/94 [teraz článok 8 ods. 4 nariadenia (ES) č. 207/2009].

Anheuser-Busch, Inc., teraz Anheuser-Busch LLC, americký pivovar, podal v období od 1. apríla 1996 do 4. júla 2000 na Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ďalej len „ÚHVT“) štyri prihlášky ochrannej známky Spoločenstva na základe nariadenia Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke Spoločenstva. Podľa článku 42 nariadenia Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke (teraz článok 41 nariadenia č. 207/2009), majiteľ označenia používaného v obchodnom styku, ktorého dosah nie je iba miestny, môže podať námietky proti zápisu ochrannej známky Spoločenstva.

Žalobca Budějovický Budvar, národní podnik, podal na základe tohto článku námietky proti zápisu prihlasovaných ochranných známk pre všetky výrobky uvedené v prihláškach k zápisu. Žalobca ďalej uplatňoval označenie „bud“, tak ako je chránené vo Francúzsku, v Taliansku a Portugalsku na základe Lisabonskej dohody o ochrane označení pôvodu a ich medzinárodného zápisu a v Rakúsku na základe dvojstrannej zmluvy medzi Rakúskom a bývalou Československou socialistickou republikou. ÚHVT zamietol námietky žalobcu v celom ich rozsahu aj z toho

dôvodu, že žalobca nepreukázal, že mu predmetné označenie pôvodu poskytuje právo zakázať používanie výrazu „bud“ ako ochrannej známky vo Francúzsku alebo v Rakúsku. Rozsudkom Súdu prvého stupňa zo 16. decembra 2008 boli rozhodnutia ÚHVT zamietajúce námietky českého pivovaru zrušené. Americký pivovar podal proti rozsudku Súdu prvého stupňa odvolanie na Súdny dvor, ktorý ho čiastočne zrušil. Pokiaľ ide o uplatnenie podmienky týkajúcej sa používania označenia, ako je stanovené v článku 8 ods. 4 nariadenia č. 40/94, v obchodnom styku, ktorého dosah je väčší ako iba miestny, ktoré tvorilo predmet prvej výhrady druhej časti jediného dôvodu, sa podľa názoru Súdneho dvora Súd prvého stupňa dopustil nesprávneho právneho posúdenia. Súdny dvor z toho dôvodu zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa „v rozsahu, v akom Súd prvého stupňa, pokiaľ ide o výklad článku 8 ods. 4 nariadenia č. 40/94, najprv nesprávne rozhodol, že dosah dotknutého označenia, ktorý musí byť väčší ako miestny, sa má posudzovať výlučne vzhľadom na rozsah územia ochrany tohto označenia bez ohľadu na jeho používanie na tomto území, potom, že príslušné územie na posúdenie používania uvedeného označenia nie je nevyhnutne územie jeho ochrany, a nakoniec, že k používaniu tohto označenia nemusí nevyhnutne prísť pred podaním prihlášky na zápis ochrannej známky Spoločenstva. Navyše Súdny dvor uviedol, že „na posúdenie

dôvodu, ktorý žalobca založil na tom, ako odvolací senát uplatnil podmienku týkajúcu sa používania označenia, ktorého dosah je väčší ako iba miestny, v obchodnom styku, treba vykonať posúdenie dôkaznej hodnoty skutkových okolností preukazujúcich v prejednávanej veci splnenie tejto podmienky. Keďže stav konania nedovoľoval rozhodnúť o veci, Súdny dvor vrátil spojené veci Súdu prvého stupňa, na preskúmania toho, či so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora o odvolaní používanie označenia pôvodu „bud“ Budějovickým Budvarom umožňovalo zabrániť zápisu, ktorý požadovala spoločnosť Anheuser-Busch.

Všeobecný súd vo svojom rozsudku zo 6. decembra 2012 najprv konštatoval, že žalobca nepredložil ÚHVT žiaden dôkaz, ktorý by predchádzal dňu podania prihlášky dotknutej ochrannej známky Spoločenstva (1. apríl 1996). Podmienka stanovená článkom 8 ods. 4 nariadenia č. 40/94 týkajúca sa používania označenia, ktorého dosah nie je iba miestny, v obchodnom styku, teda nie je splnená.

Pokiaľ ide o námietky, v rámci ktorých sa žalobca dovoľával ochrany označenia „bud“ vo Francúzsku, súd konštatoval, že niektoré z faktúr, ktoré žalobca predložil na preukázanie skutočného používania označenia musia byť však z posúdenia vylúčené, lebo sú zo dňa po podaní prihlášky predmetnej ochrannej známky Spoločenstva. Ak sa teda vezmú do

Správne právo

úvahy relevantné faktúry v každej z týchto vecí, treba konštatovať, že sa týkajú veľmi obmedzeného objemu výrobkov (nanajvýš 0,87 hektolitra, teda 87 litrov), rozdelených do dvoch alebo troch dodávok v období od decembra 1997 do marca 2000. Navyše predmetné dodávky boli obmedzené nanajvýš na tri mestá na francúzskom území, a to Thiais, Lille a Štrasburg. Napokon žalobca neuviedol žiadnu ďalšiu skutočnosť, ktorá by preukazovala, že uplatňované označenie bolo použité v reklame na relevantnom území. S ohľadom na tieto skutočnosti treba konštatovať, že podmienka týkajúca sa používania označenia, ktorého dosah nie je iba miestny, v obchodnom styku nie je v prípade francúzskeho územia splnená.

Všeobecný súd ďalej konštatoval, že dokumenty predložené Budějovickým Budvarom na preukázanie skutočného používania označenia pôvodu „bud“ v Rakúsku preukazujú veľmi slabý predaj, čo sa týka objemu, ako aj obratu. Navyše, ak aj český pivovar predal pivo s týmto označením vo viacerých mestách v Rakúsku, predaje uskutočnené mimo Viedne predstavujú zanedbateľný objem. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že **podmienka týkajúca sa používania označenia, ktorého dosah nie je iba miestny, v obchodnom styku nie je splnená ani v prípade rakúskeho územia.**

Z týchto dôvodov Všeobecný súd **zamietol žaloby Budějovického Budvaru v celom ich rozsahu.**

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=132663&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=12043>

Trestné právo

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie

Zmluvné strany Schengenského dohovoru sa zaviazali, že nebudú stíhať osoby, ktoré už boli za tie isté činy iným účastníckym štátom právoplatne oslobodené alebo právoplatne odsúdené a trest už vykonali alebo ho práve vykonávajú.³ Súdny dvor EÚ sa najčastejšie zaoberal výkladom zásady ne bis in idem v spojitosti s čl. 54 Schengenského dohovoru v rámci prejudiciálneho konania. Na tomto mieste uvádzame prehľad najdôležitejších rozhodnutí Súdneho dvora EÚ týkajúcich sa danej problematiky.

Vec C-469/03 Filomeno Mario Miraglia

Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 10. marca 2005 - návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunale di Bologna – Taliansko.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko

a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9, ďalej len „DVSD“), podpísaného 19. júna 1990 v Schengene (Luxembursko).

Skutkový stav:

Pán Miraglia bol spolu s ďalšími osobami obvinený z organizovania prepravy 20,16 kg omamných látok z Holandska do Bologne. Toto konanie je trestným činom podľa článku 110 talianskeho trestného zákona a článku 80 dekrétu prezidenta republiky č. 309/90, ktoré upravujú aj výšku trestu. V rámci vyšetrovania vedeného v spolupráci medzi talianskymi a holandskými úradmi bol 1. februára 2001 v Taliansku zadržaný na základe uznesenia o preventívnej väzbe, ktoré vydal vyšetrovací sudca Tribunale di Bologna. Vyšetrovací sudca Tribunale di Bologna na predbežnom pojednávaní 22. januára 2002 rozhodol o jeho prepustení z väzby a o nahradení preventívnej väzby domácou väzbou. Tribunale di Bologna následne nahradil domácu väzbu povinnosťou zdržiavať sa v Mondragone (Taliansko). Neskôr bolo akékoľvek preventívne opatrenie zrušené.

Súčasne bolo proti pánovi Miraglia začaté trestné konanie holandskými justičnými orgánmi pre ten istý trestný čin prepravy približne 30 kg heroínu z Holandska do Talianska. V súvislosti

³ Znenie čl. 54 Schengenského dohovoru: „Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý trestný čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo už podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.“

Trestné právo

s týmto činom bol pán Miraglia zatknutý holandskými úradmi 18. decembra 2000 a prepustený 28. decembra 2000. Gerechtshof te Amsterdam (Holandsko) 17. januára 2001 zamietol odvolanie prokurátora proti uzneseniu Rechtbank te Amsterdam (Holandsko), ktorým bol zamietnutý návrh na predĺženie väzby. Trestné konanie proti obvinenému bolo skončené 13. februára 2001 bez toho, aby bol odsúdený na trest, alebo aby mu bola uložená akákoľvek iná sankcia. V rámci tohto konania prokurátor Holandskej kráľovnej nepodal obžalobu na obvineného. Zo spisu vyplýva, že sa takto rozhodol z dôvodu začatia trestného stíhania pre tie isté skutky v Taliansku.

Prokuratúra Rechtbank te Amsterdam listom zo 7. novembra 2002 zamietla žiadosť Tribunale di Bologna o vzájomnú pomoc na základe výhrady vyslovenej Holandským kráľovstvom vo vzťahu k článku 2 písm. b) Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci, keďže Rechtbank „skončil konanie bez uloženia trestu“.

Talianska prokuratúra poslala 10. apríla 2003 holandským justičným orgánom žiadosť o poskytnutie informácií o výsledku trestného konania začatého proti pánovi Miraglia a o spôsobe skončenia tohto konania na účely posúdenia relevantnosti tohto konania so zreteľom na článok 54 DVSD. Holandská prokuratúra informovala listom z 18. apríla 2003 taliansku

prokuratúru o zastavení trestného stíhania proti pánovi Miraglia bez toho, aby uviedla postačujúce údaje pre taliansku stranu o prijatom opatrení a jeho obsahu. Holandská prokuratúra uviedla, že ide o „konečné rozhodnutie sudcu“, z ktorého vyplýva zákaz podľa článku 255 holandského trestného poriadku akéhokoľvek ďalšieho stíhania pre rovnaké trestné skutky a znemožňuje akúkoľvek súdnu pomoc zahraničným úradom s výnimkou prípadu, že vyjdú najavo nové dôkazy proti pánovi Miraglia. Holandské justičné orgány dodali, že článok 54 DVSD predstavuje prekážku poskytnutia akejkol'vek pomoci na žiadosť talianskeho štátu.

Podľa súdu sa holandské úrady rozhodli nezačať trestné stíhanie proti pánovi Miraglia z dôvodu, že medzičasom bolo proti nemu začaté trestné konanie v Taliansku za rovnaké trestné činy. Toto posúdenie vyplýva z „preventívneho“ uplatnenia zásady *ne bis in idem*. Tento výklad článku 54 DVSD je podľa Tribunale di Bologna chybný, pretože zbavuje oba dotknuté štáty akejkol'vek konkrétnej možnosti skutočne preskúmať zodpovednosť obvineného. V tejto spojitosti dodal, že aj za predpokladu, že by nevyslovil, na rozdiel od holandských úradov, že v tomto prípade sa uplatní zásada *ne bis in idem* a rozhodol by o pokračovaní trestného konania, bol by nútený posudzovať zodpovednosť pána

Trestné právo

Miraglia bez dôkazov získaných holandskými úradmi, a bez ich pomoci.

Za týchto okolností sa Tribunale di Bologna rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

1. Má sa uplatniť článok 54 [DVSD], ak súdne rozhodnutie prijaté prvým členským štátom spočíva v zastavení trestného stíhania bez toho, aby bolo vydané rozhodnutie vo veci samej a bolo prijaté iba na základe toho, že bolo začaté trestné stíhanie v inom členskom štáte?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnej otázke nasledovne:

Zásada *ne bis in idem* upravená v článku 54 DVSD **sa neuplatňuje** na rozhodnutie justičných orgánov členského štátu, ktorým bolo skončené trestné konanie po tom, ako sa *prokurátor rozhodol nepokračovať v trestnom stíhaní z jediného dôvodu začatia trestného stíhania v inom členskom štáte* proti tomu istému obvinenému a za tie isté skutky bez rozhodnutia vo veci samej.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=54088&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1372855>

Vec C-436/04 Leopold Henri Van Esbroeck

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 9. marca 2006- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Hof van Cassatie- Belgicko.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 54 a 71 DVSD.

Skutkový stav:

Pán Van Esbroeck, belgický štátny príslušník, bol rozsudkom súdu prvého stupňa v Bergene (Nórsko) z 2. októbra 2000 odsúdený za nedovolený dovoz omamných látok (amfetamínov, hašiša, MDMA a diazepam) do Nórska, ku ktorému došlo 1. júna 1999, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere päť rokov. Po vykonaní časti uloženého trestu bol pán Van Esbroeck 8. februára 2002 podmienene prepustený a eskortovaný do Belgicka, kde bolo voči nemu 27. novembra 2002 začaté konanie. Rozsudkom belgického súdu z 19. marca 2003 bol odsúdený okrem iného za nedovolený vývoz vyššie uvedených látok z územia Belgicka, ku ktorému došlo 31. mája 1999, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na jeden rok. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Hof van beroep te Antwerpen z 9. januára 2004. Tieto dva súdne orgány uplatnili článok 36 ods. 2 pism. a/ jednotného dohovoru, podľa ktorého každé z porušení zákona

Trestné právo

v ňom uvedených, medzi ktoré patrí dovoz a vývoz omamných látok, bude považované za osobitné porušenie zákona, ak sa spácha v rozličných krajinách. Proti tomuto rozsudku podal dotknutá osoba kasačné odvolanie, odvolávajúc sa na porušenie zásady *ne bis in idem*, uvedenej v článku 54 DVSD.

Za týchto okolností sa Hof van Cassatie rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 54 [DVSD] vykladať v tom zmysle, že ho môže uplatniť belgický súd voči osobe, ktorá je stíhaná v Belgicku po 25. marci 2001 pred trestným súdom za ten istý čin, ako je ten, za ktorý bola súdená a odsúdená rozsudkom nórskeho trestného súdu z 2. októbra 2000, pričom trest alebo iné opatrenie uložené za tento trestný čin už boli vykonané, aj v tom prípade, keď podľa článku 2 ods. 1 [dohody] bude článok 54 [DVSD] vykonávaný a uplatňovaný v Nórsku až od 25. marca 2001?

V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku kladná:

2. Má sa v dôsledku toho článok 54 [DVSD] v spojení s článkom 71 toho istého dohovoru vykladať v tom zmysle, že trestné činy držby na účel vývozu a dovozu, ktoré sa vzťahujú na tie isté omamné a psychotropné látky akéhokoľvek druhu vrátane Cannabisu a

ktoré sú ako vývoz a dovoz trestne stíhané v rôznych štátoch, ktoré podpísali [DVSD] alebo v ktorých sa Schengenská *acquis* vykonáva a uplatňuje, sa majú v zmysle uvedeného článku 54 považovať za „ten istý čin“?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Problém uplatňovania zásady *ne bis in idem* vzniká až v okamihu, keď sa zvažuje začatie druhého trestného konania proti tej istej osobe v inom zmluvnom štáte.

Keďže príslušný súdny orgán má práve v rámci posledného uvedeného konania posúdiť, či boli splnené všetky podmienky uplatnenia uvedenej zásady, je potrebné na účely uplatnenia článku 54 DVSD zo strany súdneho orgánu, pred ktorým prebieha druhé súdne konanie, aby bol DVSD v platnosti k tomuto dátumu v druhom predmetnom zmluvnom štáte.

Okolnosť, že prvý zmluvný štát nebol ešte DVSD viazaný v okamihu, keď tam bola dotknutá osoba právoplatne odsúdená v zmysle uvedeného článku 54, nie je relevantná.

Zásada *ne bis in idem* stanovená v článku 54 DVSD sa musí uplatňovať na trestné konanie začaté v zmluvnom štáte v súvislosti s činom, za ktorý už dotknutá osoba bola odsúdená v inom zmluvnom štáte, hoci DVSD v čase, keď

Trestné právo

došlo k uvedenému odsúdeniu, ešte nevstúpil do platnosti v poslednom uvedenom štáte, ak bol DVSD v platnosti v predmetných zmluvných štátoch v čase posudzovania podmienok uplatnenia zásady *ne bis in idem* súdnym orgánom, pred ktorým prebieha druhé súdne konanie.

Zo znenia článku 54 DVSD, ktorý používa pojmy „ten istý čin“, vyplýva, že toto ustanovenie sa týka iba predmetného činu a nie jeho právnej kvalifikácie.

Pojmy použité v uvedenom článku sa odlišujú od pojmov nachádzajúcich sa v iných medzinárodných dokumentoch, ktoré stanovujú zásadu *ne bis in idem*. Na rozdiel od článku 54 DVSD totiž článok 14 ods. 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ako aj článok 4 protokolu 7 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd používa pojem „trestný čin“, čo poukazuje na relevantnosť kritéria právnej kvalifikácie činu ako podmienky uplatnenia zásady *ne bis in idem* stanovenej v posledných uvedených dokumentoch.

Prípadná rozdielna právna kvalifikácia toho istého činu v dvoch zmluvných štátoch, nemôže byť prekážkou uplatnenia článku 54 DVSD. Rovnako nemožno uznať kritérium zhodnosti chráneného oprávneného záujmu, keďže

tento záujem sa môže líšiť v jednotlivých zmluvných štátoch.

Z dôvodu neexistencie harmonizácie vnútroštátnych trestnoprávných úprav je jediným príslušným kritériom na účely uplatnenia článku 54 DVSD kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činu, ktorým sa rozumie existencia celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené. Konečné posúdenie v tomto zmysle prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré musia určiť, či predmetná skutková podstata činu predstavuje súbor skutkov, ktoré sú nerozlučiteľne spojené v čase, v priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu.

Článok 54 DVSD sa má vykladať v tom zmysle, že:

- kritériom príslušným na účely uplatnenia 54 DVSD je **kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činu**, ktorým sa rozumie **existencia súboru skutkov, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, nezávisle od právnej kvalifikácie tohto činu alebo od chráneného právneho záujmu**,
- trestné činy spočívajúce vo vývoze a v dovoze tých istých omamných látok, ktoré sú trestne stíhané v rôznych zmluvných štátoch DVSD, sa v zásade považujú za „ten istý čin“ v zmysle tohto článku 54, pričom konečné posúdenie v tomto zmysle prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=57331&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1377774>

Vec C-467/04 Giuseppe Francesco Gasparini a spol.

Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 28. septembra 2006- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Audiencia Provincial de Málaga-Španielsko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 DVSD a článku 24 ES.

Skutkový stav:

K bližšie neurčenému dátumu v roku 1993 sa akcionári a riaditelia spoločnosti Minerva rozhodli doviesť cez prístav Setúbal (Portugalsko) lampový olivový olej (rafinovaný), pôvodom z Tuniska a Turecka, ktorého dovoz nebol deklarovaný colným úradom. Tovar bol následne odvezený kamiónmi zo Setúbal do Malagy (Španielsko). Obvinení vyhotovili falšované faktúry preto, aby vzbudili presvedčenie, že olej pochádza zo Švajčiarska.

Supremo Tribunal de Justiça (Portugalsko) zamietol odvolanie podané proti rozsudku Tribunal de Setúbal, s konštatovaním, že lampový olivový olej dovezený do Portugalska

pochádzal v desiatich dodávkach z Tuniska a jednej dodávky z Turecka a že portugalským colným orgánom bol deklarovaný dovoz uvedeného oleja v menšom množstve, ako bol uskutočnený. Supremo Tribunal de Justiça oslobodil z dôvodu premlčania dvoch obžalovaných v trestnej veci, ktorú prejednával a o ktorej rozhodol, pričom títo dvaja obžalovaní sú tiež trestne stíhaní vo veci samej.

Audiencia Provincial de Málaga rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Zaväzuje právny názor o premlčaní trestného činu, ktorý majú sudy jedného štátu Spoločenstva, sudy ostatných štátov Spoločenstva?
2. Má oslobodenie obžalovaného spod obžaloby z dôvodu premlčania trestného stíhania priaznivé účinky pre obžalovaných v inom štáte Spoločenstva, ak ide o rovnaké skutky? Inak povedané, možno usudzovať, že premlčanie zvýhodňuje tiež obžalovaných v inom štáte Spoločenstva na základe rovnakých skutkov?
3. Ak trestné sudy jedného členského štátu v súvislosti s trestným činom porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou zistia, že nie je preukázaný pôvod tovaru mimo Spoločenstva a oslobodia obžalovaných spod obžaloby, môžu sudy iného členského štátu rozšíriť zisťovanie

Trestné právo

skutkového stavu veci s cieľom dokázať, že dovoz tovaru bez zaplattenia cla sa uskutočnil z nečlenského štátu?

4. Ak niektorý súd členského štátu skonštatuje, že nie je dokázané, že bol tovar uvedený na územie Spoločenstva protiprávne, resp. že trestný čin porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou je premlčaný:

a) možno daný tovar považovať za tovar vo voľnom obehu na území ostatných členských štátov?

b) možno uvedenie na trh v inom členskom štáte Spoločenstva, uskutočnené po dovoze do členského štátu, ktorého súd oslobodil obžalovaného spod obžaloby, považovať za samostatný čin, a teda trestný, alebo naopak, za čin neoddeliteľne spätý s dovozom?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Cieľom článku 54 DVSD je vylúčiť to, aby osoba bola z dôvodu, že vykonáva svoje právo na voľný pohyb, stíhaná pre tie isté skutky na území viacerých zmluvných štátov. Zabezpečuje občiansky pokoj osobám, ktoré boli právoplatne odsúdené alebo oslobodené spod obžaloby, po tom, ako bolo začaté trestné stíhanie. Tieto osoby musia mať právo slobodne sa pohybovať bez toho, aby sa obávali nových trestných stíhaní za rovnaké činy v inom zmluvnom štáte. Zásada *ne bis in idem* stanovená v článku 54 DVSD nevyhnutne znamená,

že existuje vzájomná dôvera zmluvných štátov v ich príslušné systémy trestného súdnictva a že každý z uvedených štátov súhlasí s použitím právnej úpravy v oblasti trestného práva, platnej v iných štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami, hoci by uplatnenie ich vlastnej právnej úpravy viedlo k inému výsledku. Je pri tom úlohou vnútroštátneho súdu zistiť, či skutky, o ktorých sa právoplatne rozhodlo, sú zhodné s tými, o ktorých koná.

Zásada *ne bis in idem*, zakotvená v článku 54 DVSD sa **uplatňuje** na rozhodnutie súdu zmluvného štátu vydané v trestnom konaní, ktorým je obžalovaný právoplatne oslobodený spod obžaloby z dôvodu premlčania trestného stíhania príslušného trestného činu.

Zásada *ne bis in idem* sa vzťahuje len na osoby, ktoré už raz boli právoplatne odsúdené alebo oslobodené spod obžaloby prvýkrát. Neuplatňuje sa na iné osoby ako na tie, ktoré už boli právoplatne odsúdené alebo oslobodené spod obžaloby rozhodnutím súdu zmluvného štátu.

Trestný súd zmluvného štátu sa nemôže domnievať, že predmetný tovar je vo voľnom obehu na jeho území iba z toho dôvodu, že trestný súd iného zmluvného štátu určil, že došlo k premlčaniu trestného činu porušovania predpisov o obehu tovarov v styku s cudzinou práve v súvislosti s týmto tovarom.

Uvedenie tovaru na trh v inom členskom štáte, uskutočnené po dovoze do členského štátu, ktorý oslobodil obžalovaného spod obžaloby, je konaním, ktoré môže byť súčasťou „toho istého činu“ v zmysle článku 54 DVSD.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=65199&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1381152>

Vec C-150/05- Jean Leon van Straaten

Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 28. septembra 2006- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Rechtbank s- Hertogenbosch- Holandsko.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 DVSD

Skutkový stav:

Pán Van Straaten bol v Holandsku stíhaný za to, že 26. marca 1983 alebo v čase okolo tohto dátumu previezol z Talianska do Holandska s A. Yilmazom približne 5 500 gramov heroínu, ďalej za to, že počas obdobia od 27. do 30. marca 1983 alebo v čase okolo tohto obdobia mal v Holandsku približne 1 000 gramov heroínu, ako aj za to, že v marci roku 1983 mal v Holandsku v držbe strelné zbrane a muníciu. Rozsudkom z 23. júna 1983 bol pán Van Straaten oslobodený spod obžaloby, pokiaľ ide

o skutok spočívajúci v dovoze heroínu, keďže usúdil, že tento čin nebol preukázaný zákonným spôsobom a presvedčivo. Za ďalšie dva trestné činy, z ktorých bol uznaný za vinného, mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov.

V Taliansku bol pán Van Straaten bol spolu s ďalšími osobami stíhaný za to, že 27. marca 1983 alebo v čase okolo tohto dátumu mal v držbe a do Holandska s Karakusom Coskunom niekoľkokrát doviezol značné množstvo, celkovo približne 5 kilogramov heroínu. Za tento trestný čin bol talianskym súdom odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov, ďalej mu bola uložená pokuta 50 miliónov talianskych lír a bol zaviazaný na náhradu trov konania.

Talianska republika odmietla tvrdenia pána Van Straaten, podľa ktorých v zmysle článku 54 DVSD nemalo dôjsť k jeho stíhaniu talianskym štátom, resp. v mene talianskeho štátu, a že všetky akty súvisiace s týmto stíhaním sú protiprávne. Podľa Talianskej republiky sa rozsudkom z 23. júna 1983, v rozsahu, v akom sa vzťahuje na bod obžaloby týkajúci sa dovozu heroínu, nerozhodlo o vine pána Van Straaten, pretože, pokiaľ ide o trestné stíhanie začaté z tohto dôvodu, dotknutá osoba bola oslobodená spod obžaloby. V zmysle článku 54 DVSD nebolo o pánovi Van Straatenovi v súvislosti s týmto činom rozhodnuté.

Trestné právo

Rechtbank' s- Hertogenbosch sa rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Ako je potrebné chápať pojem „ten istý čin“ v zmysle článku 54 [DVSD]? (Je držba približne 1 000 gramov heroínu v Holandsku v období od 27. do 30. marca 1983, alebo v čase okolo tohto obdobia, tým istým činom ako držba približne 5 kilogramov heroínu v Taliansku 27. marca 1983 alebo v čase okolo tohto dátumu, vzhľadom na to, že zásielka heroínu v Holandsku bola časťou zásielky heroínu v Taliansku? Je vývoz zásielky heroínu z Talianska do Holandska tým istým činom ako dovoz tej istej zásielky heroínu z Talianska do Holandska aj napriek tomu, že osoby obvinené spolu s pánom Van Straatenom v Holandsku a v Taliansku nie sú úplne identické? Pokiaľ ide o tieto činy ako celok pozostávajúci z držby predmetného heroínu, jeho vývozu z Talianska, jeho dovozu do Holandska a jeho držby v Holandsku, považujú sa tieto činy za „ten istý čin“)?

2. Hľadí sa na osobu v zmysle článku 54 [DVSD] tak, že bolo o nej „rozhodnuté“, ak obvinenia vznesené proti tejto osobe boli vyhlásené za nepreukázané zákonným spôsobom a presvedčivo, a táto osoba bola spod obžaloby oslobodená?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Jediným príslušným kritériom na účely uplatnenia článku 54 DVSD je kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činu, ktorým sa rozumie existencia celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, nezávisle na právnom posúdení týchto činov alebo na chránenom oprávnenom záujme.

Pokiaľ ide o trestné činy týkajúce sa omamných látok, nepožaduje sa, aby boli množstvá predmetnej drogy v dvoch štátoch, ktoré sú príslušnými zmluvnými stranami, alebo osoby, ktoré sa údajne zúčastnili na spáchaní činov v dvoch štátoch, identické.

Trestné činy spočívajúce vo vývoze alebo dovoze tých istých omamných látok, ktoré sú trestne stíhané v rôznych štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, sa v zásade považujú za „tie isté činy“ v zmysle tohto článku 54, pričom konečné posúdenie v tejto súvislosti prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom.

Zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 54 DVSD **sa uplatňuje** na rozhodnutie súdnych orgánov štátu, ktorý je zmluvnou stranou, ktorým je obvinený právoplatne oslobodený spod obžaloby pre nedostatok dôkazov.

Trestné právo

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=65194&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1436799>

Vec C-288/05- Jürgen Kretzinger

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 18. júla 2007- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Bundesgerichtshof- Nemecko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 DVSD

Skutkový stav:

Jürgen Kretzinger v máji 1999 a apríli 2000 prepravoval v nákladnom automobile z Grécka, cez územie Talianska a Nemecka, do Spojeného kráľovstva, cigarety, ktoré pochádzali z územia, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie, a ktoré boli predtým do Grécka prepašované tretími osobami. Neboli predmetom žiadneho colného vyhlásenia. Pri prvej preprave bolo v nákladnom automobile 34 500 kartónov cigariet, ktoré 3. mája 1999 v Taliansku zaistila Guardia di Finanza (finančná polícia). Po výsluchu bol J. Kretzinger 4. mája 1999 prepustený na slobodu.

Rozsudkom Corte d'appello di Venezia bol Kretzinger uznaný za vinného z trestného činu dovozu do Talianska a držby v tomto štáte 6 900 kilogramov pašovaného zahraničného tabaku, ako aj

z trestného činu skrátenia cla alebo dovozného poplatku z tohto tabaku.

Pri druhej preprave bolo v nákladnom automobile 14 927 kartónov pašovaných cigariet. 12. apríla 2000 bol J. Kretzinger znovu zadržaný Guardia di Finanza. Následne sa dostal späť do Nemecka.

Rozsudkom Tribunale di Ancona bol opäť odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. Landgericht Augsburg, oboznámený s uvedenými talianskymi rozhodnutiami, uznal J. Kretzingera vinným z trestného činu podielníctva vo vzťahu k dovoznému poplatku, ktorý mal byť zaplatený pri dovoze pašovaného tovaru do Grécka a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a desiatich mesiacov v súvislosti s prvou prepravou a v trvaní jedného roka v súvislosti s druhou prepravou. Landgericht Augsburg uviedol, že neexistuje procesná prekážka podľa článku 54 DVSD, nakoľko oba konečné odsudzujúce rozsudky vyhlásené v Taliansku dosiaľ neboli vykonané. Aj napriek tomu, že obe prepravy cigariet predstavovali podstatné skutkové okolnosti, ktoré boli predmetom oboch odsudzujúcich rozsudkov v Taliansku a jeho vlastných rozhodnutí, nie je uvedený článok použiteľný.

Jürgen Kretzinger podal dovolanie na Bundesgerichtshof, ktorý vyslovil

Trestné právo

pochybnosti v argumentácii Landgericht Augsburg.

Bundesgerichtshof sa rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Ide o trestné stíhanie za „ten istý čin“ podľa článku 54 DVSD, ak bol obvinený talianskym súdom odsúdený za dovoz pašovaného zahraničného tabaku do Talianska a jeho držanie v tomto štáte, ako aj za nezaplatenie cla alebo dovozného poplatku, a následne bol nemeckým súdom odsúdený za prevzatie dotknutého tovaru, pokiaľ bolo od začiatku úmyslom obvineného previesť tovar po jeho prevzatí v Grécku cez Taliansko do Spojeného kráľovstva?

2. Je trest v zmysle článku 54 DVSD „už vykonaný“, alebo sa „práve vykonáva“,

a) ak bol obvinený odsúdený na trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podľa práva štátu, v ktorom bol vydaný odsudzujúci rozsudok, podmienene odložený;

b) ak bol obvinený krátkodobo zadržaný alebo vzatý do väzby, a doba tohto pozbavenia osobnej slobody sa podľa práva štátu, v ktorom bol vydaný odsudzujúci rozsudok, započítava v rámci neskoršieho výkonu trestu odňatia slobody?

3. Má na výklad pojmu „výkon“ v zmysle článku 54 DVSD vplyv to, že

a) vzhľadom k implementácii rámcového rozhodnutia [...] do vnútroštátneho práva závisí

zabezpečenie výkonu právoplatného rozsudku, na (prvom) štáte, v ktorom bol vydaný uvedený odsudzujúci rozsudok;

b) žiadosti štátu, v ktorom bol vydaný odsudzujúci rozsudok, o právnu pomoc za účelom vydania odsúdeného alebo výkonu rozhodnutia v dožadovanom štáte nie je nutné automaticky vyhovieť, nakoľko bol rozsudok vydaný v neprítomnosti obvineného?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Trestné činy spočívajúce vo vývoze alebo dovoze tých istých tovarov trestne stíhané v rôznych štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami DVSD, sa v zásade považujú za „tie isté činy“ v zmysle článku 54 DVSD.

Činy spočívajúce v prevzatí pašovaného zahraničného tabaku v zmluvnom štáte a dovoze a prechovávaní tohto tabaku v inom zmluvnom štáte za takých okolností, že obvinený, ktorého stíhali oba tieto zmluvné štáty, mal od začiatku v úmysle previesť tento tabak po jeho prevzatí do konečného miesta určenia cez viacero iných zmluvných štátov, predstavujú konania, na ktoré sa môže vzťahovať pojem „ten istý čin“ v zmysle uvedeného článku 54. Konečné posúdenie v tomto zmysle však prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom.

Trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienene odložený, tým, že

Trestné právo

postihuje nedovolené konanie odsúdeného, je trestom v zmysle článku 54 DVSD. Tento trest sa považuje za „práve vykonávaný“ od okamžiku, keď sa odsúdenie stalo vykonateľným, a v priebehu skúšobnej doby. Len čo skúšobná doba uplynie, musí byť trest považovaný za „už vykonaný“ v zmysle rovnakého ustanovenia.

V zmysle článku 54 DVSD nemusí byť trest uložený súdom zmluvného štátu považovaný za „už vykonaný“ alebo „práve vykonávaný“, pokiaľ bol obvinený krátkodobo zadržaný alebo vzatý do väzby a pokiaľ podľa práva štátu, v ktorom bol vydaný odsudzujúci rozsudok, musí byť toto pozbavenie osobnej slobody započítané v rámci neskoršieho výkonu trestu odňatia slobody.

Skutočnosť, že členský štát, v ktorom bola osoba podľa vnútroštátneho práva odsúdená konečným rozsudkom, môže vydať európsky zatýkací rozkaz za účelom výkonu tohto rozsudku podľa rámcového rozhodnutia, nemôže mať dopad na výklad pojmu „výkon“ v zmysle článku 54 DVSD.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=62753&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1474024>

Vec C-367/05- **Norma**
Kraaijenbrink

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 18. júla 2007- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Hof van Cassatie- Belgicko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 DVSD

Skutkový stav:

Pani Kraaijenbrink, ktorá je holandskou štátnou príslušníčkou, bola 11. decembra 1998 podmienene odsúdená Arrondissementsrechtbank te Middelburg (Holandsko) na trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov za niekoľko trestných činov, ktoré spáchala v období od októbra 1994 do mája 1995 a ktoré spočívali v nakladaní s príjmami pochádzajúcimi z obchodovania s omamnými látkami, čím porušila článok 416 holandského trestného zákonníka (Wetboek van Strafrecht).

Rechtbank van eerste aanleg te Gent rozsudkom z 20. apríla 2001 odsúdil pani Kraaijenbrink na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov za porušenia článku 505 belgického trestného zákonníka, pretože v Belgicku v období od novembra 1994 do februára 1996 prostredníctvom zmenárni vymenila peňažné prostriedky pochádzajúce z obchodovania s omamnými látkami v Holandsku. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom

Hof van beroep te Gent, correctionele kamer z 15. marca 2005.

Oba súdy sa domnievali, že trestné činy nakladania s príjmami pochádzajúcimi z obchodovania s omamnými látkami, ktorých sa pani Kraaijenbrink dopustila v Holandsku, a trestné činy legalizácie príjmov z týchto obchodov, ktorých sa dopustila v Belgicku, musia byť v Belgicku považované za odlišné trestné činy bez ohľadu na jednotný úmysel medzi trestnými činmi nakladania s príjmami spáchanými v Holandsku a trestnými činmi legalizácie príjmov spáchanými v Belgicku.

Pani Kraaijenbrink podala kasačný opravný prostriedok na Hof van Cassatie, v ktorom namieta najmä porušenie zásady *ne bis in idem* uvedenej v článku 54 DVSD.

Za týchto okolností Hof van Cassatie rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 54 DVSD v spojení s článkom 71 toho istého dohovoru vykladať tak, že trestné činy spočívajúce v Holandsku v nadobudnutí, držbe alebo prevode peňažných súm z tejto krajiny v cudzej mene pochádzajúcich z obchodovania s omamnými látkami (činy, ktoré boli stíhané a potrestané v Holandsku za nakladanie s príjmami z trestnej činnosti podľa článku 416 trestného zákonníka), čo sú iné činy ako trestné činy spočívajúce v uvádzaní do

obehu peňažných súm získaných v Holandsku z obchodovania s omamnými látkami prostredníctvom zmenárni nachádzajúcich sa v Belgicku (činy stíhané v Belgicku ako nakladanie s príjmami z trestnej činnosti a iné nakladanie s vecami pochádzajúcimi z trestného činu podľa článku 505 trestného zákonníka), sa musia považovať za „ten istý čin“ v zmysle už citovaného článku 54, ak súd konštatuje, že ich spája jednotný úmysel, a preto sú z právneho hľadiska jedným a tým istým činom?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

2. Má sa slovné spojenie „nesmie byť pre ten istý čin stíhaná“ uvedené v článku 54 DVSD vykladať tak, že pokiaľ výraz „ten istý čin“ zahŕňa tiež rôzne činy, ktoré spája jednotný úmysel a ktoré preto predstavujú jeden a ten istý čin, vyplýva z neho, že žiadna osoba obvinená z legalizácie príjmov v Belgicku nemôže byť od chvíle, keď bola v Holandsku odsúdená za iné činy spáchané s tým istým úmyslom bez ohľadu na všetky ostatné činy spáchané v tom istom období, ktoré sa však v Belgicku stali známymi alebo boli stíhané až po dátume vyhlásenia právoplatného rozsudku cudzieho štátu, ďalej stíhaná, alebo ho treba vykladať tak, že v takom prípade súd rozhodujúci o vine a treste môže túto osobu akcesoricky odsúdiť za tieto ďalšie činy, pričom zohľadní už uložené tresty, s výnimkou prípadov,

Trestné právo

keď sa domnieva, že tieto ďalšie tresty sú spravodlivou sankciou za všetky trestné činy, avšak pod podmienkou, že všetky uložené tresty spolu neprekročia najvyššiu výmeru najprísnejšieho trestu?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Rozdielne činy spočívajúce jednak v držbe peňažných súm pochádzajúcich z obchodovania s omamnými látkami v jednom zmluvnom štáte a jednak v uvádzaní týchto peňažných súm do obehu prostredníctvom zmenární nachádzajúcich sa v druhom zmluvnom štáte sa nemajú považovať za „ten istý čin“ v zmysle článku 54 DVSD, len preto, že príslušný vnútroštátny orgán dospeje k záveru, že uvedené činy sú spojené rovnakým trestným úmyslom.

Uvedenému vnútroštátnemu orgánu prináleží posúdiť, či stupeň zhodnosti a spojitosti medzi všetkými skutkovými okolnosťami umožňuje konštatovať vzhľadom na vyššie uvedené príslušné kritérium, že ide o „ten istý čin“ v zmysle článku 54 DVSD.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=62757&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1494489>

Vec C-297/07- Klaus Bourquain

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 11. decembra 2008- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgericht Regensburg- Nemecko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 DVSD

Skutkový stav:

Pán Bourquain bol v Bône (Alžírsko) rozsudkom Tribunal permanent des forces armées de la zone est constantinoise (Stály súd ozbrojených síl zóny východného Constantinu) z 26. januára 1961, vydaným v konaní proti ušlému, uznaný za vinného zo spáchania trestného činu dezercie a vraždy, za čo mu bol uložený trest smrti. Súd mal za preukázané, že 4. mája 1960 pán Bourquain na alžírsko-tuniskej hranici zastrelil iného vojaka cudzineckej légie, tiež nemeckého štátneho príslušníka, ktorý mu chcel zabrániť v dezercii. Keďže pán Bourquain utiekol do Nemeckej demokratickej republiky, rozsudok bol vyhlásený v konaní proti ušlému, a trest, ktorý mu bol uložený rozsudkom, ktorý sa považoval za vyhlásený v rámci kontradiktórneho konania, nemohol byť vykonaný. Iné trestné stíhania proti pánovi Bourquainovi neboli začaté ani vo Francúzsku, ani v Alžírsku. Okrem toho vo Francúzsku boli všetky trestné činy spáchané v súvislosti s vojnou v Alžírsku amnestované.

Trestné právo

V Spolkovej republike Nemecko bolo začaté trestné stíhanie proti nemu za tie isté skutky. Na konci roka 2001 sa zistilo, že pán Bourquain žije v oblasti Regensburg (Nemecko). 11. decembra 2002 Staatsanwaltschaft Regensburg (prokuratúra v Regensburgu) na neho podala obžalobu z trestného činu úkladnej vraždy za tie isté skutky na základe § 211 nemeckého trestného zákona. Landgericht de Regensburg si vyžiadal od ministère de la Justice français (francúzske ministerstvo spravodlivosti) na základe článku 57 ods. 1 DVSD vyjadrenie, či rozsudok Tribunal permanent des forces armées de la zone est constantinoise z 26. januára 1961 bráni začatiu trestného stíhania v Nemecku za tie isté skutky, a to z dôvodu zákazu dvojitého trestu uvedeného v článku 54 DVSD.

Landgericht de Regensburg sa rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdneho dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Platí zákaz stíhať osobu právoplatne odsúdenú jednou zmluvnou stranou dohovoru inou zmluvnou stranou dohovoru za ten istý čin, ak trest uložený tejto osobe nemohol byť podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vyhlásený, nikdy vykonaný?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnej otázke takto:

Zásada *ne bis in idem* zakotvená v článku 54 DVSD sa uplatňuje na trestné konanie začaté v štáte, ktorý je zmluvnou stranou, v súvislosti s činmi, za ktoré bol obžalovaný už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby v inom štáte, ktorý je zmluvnou stranou, aj keď podľa práva štátu, v ktorom bol odsúdený, nemohol byť trest, ktorý mu bol uložený, nikdy priamo vykonaný, a to z dôvodov procesných osobitostí, ako sú v konaní vo veci samej.

Pre viac informácií klikni na:

[http://curia.europa.eu/juris/document/documen
nt.jsf?text=&docid=75793&pageIndex=0&doclan
g=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1
496940](http://curia.europa.eu/juris/document/documen nt.jsf?text=&docid=75793&pageIndex=0&doclan g=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1 496940)

Vec C-491/07- Vladimír Turanský

Rozsudok Súdneho dvora (šiesta komora) z 22. decembra 2008- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landesgericht für Strafsachen Wien- Rakúsko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 54 DVSD

Skutkový stav:

Pán Turanský bol podozrivý z toho, že 5. októbra 2000 spolu s dvomi poľskými štátnymi príslušníkmi, ktorí sú stíhaní v samostatnom konaní, odcudzili fyzickej osobe v mieste jej bydliska vo Viedni (Rakúsko) hotovosť, ktorá patrila tejto osobe, po tom, ako jej spôsobili vážne zranenia.

Trestné právo

15. apríla 2003, keď bola Rakúska republika informovaná, že pán Turanský sa nachádza vo svojej krajine pôvodu, v súlade s článkom 21 Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach požiadala Slovenskú republiku o prevzatie trestného stíhania proti uvedenej osobe. Slovenské orgány vyhovelí tejto žiadosti a vyšetrojúci sudca rakúskeho súdu dočasne prerušil trestné konanie až do právoplatného rozhodnutia týchto orgánov.

26. júla 2004 vyšetrovateľ Policajného zboru Prievidza (Slovensko) začal trestné stíhanie vo veci oznámeného skutku. Pán Turanský bol v rámci tohto vyšetrovania vypočutý ako svedok. 14. septembra 2006 bolo trestné stíhanie vo veci trestného činu lúpeže zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Rozhodnutie Okresného riaditeľstva policajného zboru Prievidza bolo rakúskym orgánom oznámené prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR 20. decembra 2006.

Landesgericht für Strafsachen Wien sa rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdneho dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Má sa zákaz dvojitého trestu stanovený v článku 54 DVSD vykladať v tom zmysle, že bráni trestnému stíhaniu podozrivého v Rakúskej republike, pokiaľ bolo v Slovenskej republike po jej pristúpení k Európskej únii trestné konanie pre ten istý čin zastavené takým

spôsobom, že policajný orgán po meritórnom preskúmaní právoplatne ukončil trestné konanie uznesením o zastavení trestného stíhania bez akýchkoľvek sankcií?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnej otázke takto:

Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania tzv. vo veci, teda v štádiu konania pred vznesením obvinenia voči konkrétnej osobe podľa vnútroštátneho práva SR nevytvára prekážku novému trestnému stíhaniu pre to isté konanie. Nemôže preto takúto prekážku vytvoriť ani v zmysle článku 54 DVSD.

Zásada *ne bis in idem* zakotvená v článku 54 DVSD sa neuplatní na rozhodnutie, ktorým orgán zmluvného štátu po vecnom preskúmaní veci, ktorá mu bola predložená, nariadil zastavenie trestného stíhania v štádiu konania pred vznesením obvinenia voči osobe podozrivej zo spáchania trestného činu, pokiaľ toto rozhodnutie o zastavení podľa vnútroštátneho práva tohto štátu nevylučuje s konečnou platnosťou obžalobu a nie je prekážkou nového trestného stíhania za ten istý čin v tomto štáte.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=73224&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1499689>

Vec C-261/09- Gaetano Montello

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 16. novembra 2010- návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Oberlandesgericht Stuttgart-Nemecko

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34, ďalej len „rámcové rozhodnutie“), najmä zásady *ne bis in idem*.

Skutkový stav:

Tribunale di Catania (Taliansko) vydal 7. novembra 2008 európsky zatykač (ďalej len „zatykač“) proti G. Mantellovi s cieľom zadržať ho a odovzdať talianskym orgánom v rámci trestného stíhania voči nemu. Tento zatykač sa opieral o vnútroštátny zatykač z 5. septembra 2008 vydaný voči G. Mantellovi a 76 ďalším spoluobvineným. Podľa údajov uvedených v zatykači rôzne talianske orgány vyšetrovali od januára 2004 nezákonné obchodovanie s kokaínom v regióne Vittoria. Vyšetrovanie pozostávalo najmä z odpočúvania telefonických hovorov vo veľkom rozsahu, ktoré umožnilo odhaliť existenciu organizovanej siete tvorenej

dvoma zločineckými skupinami, čo umožnilo uplatniť článok 74 DPR č. 309/90. Okrem toho odpočúvanie telefonických hovorov od 19. januára do 13. septembra 2005 potvrdilo účasť G. Mantella v tejto sieti. G. Mantello bol taktiež vyšetrovateľmi sledovaný počas niektorých jeho ciest, najmä medzi Sicíliou (Taliansko) a Milánom (Taliansko) 28. júla a 12. augusta 2005 a medzi Sicíliou, Esslingenom (Nemecko) a Cataniou 12. septembra 2005. Pri tejto poslednej ceste G. Mantello kúpil 150 g kokaínu v Esslingene a pri svojom návrate večer 13. septembra 2005 bol pri vystupovaní z vlaku v Catanii zadržaný železničnou políciou, ktorá ho prehľadala a zistila, že preváža dva balíky obsahujúce 9,5 g a 145,96 g kokaínu zodpovedajúce 599 až 719 individuálnym dávkam.

Rozsudkom z 30. novembra 2005 Tribunale di Catania odsúdil G. Mantella na trest odňatia slobody na tri roky, šesť mesiacov a 20 dní a na pokutu vo výške 13 000 eur. Prokuratúra vo svojej obžalobe uviedla, že G. Montello mal 13. septembra 2005 nezákonne v držbe 155,46 g kokaínu určeného na ďalší predaj. Tribunale di Catania považoval tieto skutočnosti za preukázané. Na návrh G. Montella súd vydal rozsudok v skrátanom konaní, v dôsledku čoho mu bol uložený menej prísny trest. Corte d'appello di Catania (odvolací súd v Catanii) potvrdil tento rozsudok 18. apríla 2006. Tribunale di Catania následne znížil trest

Trestné právo

G. Mantellovi, čiže v skutočnosti si musel odpykať len trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov a 20 dní a aj uložená pokuta bola nižšia.

Generálna prokuratúra v Štutgarte (Generalstaatsanwaltschaft Stuttgart) sa o zatykači dozvedela 3. decembra 2008 na základe upozornenia v rámci Schengenského informačného systému (SIS) a 29. decembra 2008 dala zatknúť G. Mantella v jeho bydlisku a predviesť ho pred Amtsgericht Stuttgart. Pred týmto súdom G. Mantello namietal proti svojmu odovzdaniu súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač a nevzdal sa uplatnenia zásady špeciality. Oberlandesgericht Stuttgart na žiadosť generálnej prokuratúry požiadal 22. januára 2009 talianske orgány, aby preverili, v akom rozsahu rozsudok, ktorý vydal Tribunale di Catania 30. novembra 2005, bráni vykonaniu zatykača. Prokuratúra v Štutgarte preto požiadala Oberlandesgericht Stuttgart o vykonanie zatykača.

Za týchto podmienok Oberlandesgericht Stuttgart rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa otázka, či ide o „rovnaké trestné činy“ v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia... posudzovať:

a) podľa práva členského štátu vydávajúceho zatykač alebo

b) podľa práva vykonávajúceho členského štátu alebo

c) tak, že pojem „rovnaké trestné činy“ bude predmetom samostatného výkladu, ktorý bude špecifický pre Úniu?

2. Predstavuje nezákonný dovoz omamných látok „rovnaký trestný čin“ v zmysle článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia, ako je účasť v skupine, ktorej cieľom je obchodovanie s omamnými látkami, v situácii, v ktorej v čase odsudzujúceho rozsudku týkajúceho sa tohto nezákonného dovozu vyšetrovacie orgány mali k dispozícii informácie a dôkazy podporujúce podozrenie z účasti v [zločineckej] skupine, ale v záujme vyšetrovania nepredložili tieto informácie a dôkazy súdu a nezačali v tejto súvislosti trestné stíhanie?

Súdny dvor rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Na účely vydania a vykonania európskeho zatykača pojem „rovnaké trestné činy“ uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi predstavuje samostatný pojem práva Únie.

Za okolností, ktoré existujú vo veci samej, keď v odpovedi na žiadosť o informácie v zmysle článku 15 ods. 2

Trestné právo

tohto rámcového rozhodnutia predloženú vykonávajúcim súdnym orgánom súdny orgán vydávajúci zatykač, uplatňujúc svoje vnútroštátne právo a dodržiavajúc požiadavky vyplývajúce z pojmu „rovnaké trestné činy“ uvedeného v tom istom článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia, výslovne konštatoval, že jeho predchádzajúci rozsudok vyhlásený v jeho právnom poriadku nie je konečným rozsudkom týkajúcim sa skutkov uvedených v jeho zatykači, a teda nebráni trestným stíhaniam uvedeným v tomto zatykači, vykonávajúc súdny orgán nemá dôvod na to, aby v spojení s týmto rozsudkom uplatnil dôvod povinného nevykonania stanovený v uvedenom článku 3 bode 2.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=84420&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1499689>

Vec C-617/10 Hans Åkerberg Fransson

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 26. februára 2013 – návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Haparanda tingsrätt (Švédsko)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu zásady *ne bis in idem* v práve Únie.

Skutkový stav:

Pán Fransson bol 9. júna 2009 predvolaný na Haparanda tingsrätt (Okresný súd v Haparanda), aby sa zodpovedal najmä zo závažného daňového deliktu. Bol obvinený z toho, že vo svojich daňových priznaniach za zdaňovacie obdobia rokov 2004 a 2005 uviedol nepravdivé údaje, čo viedlo k strate príjmov štátneho rozpočtu v súvislosti s výberom dane z príjmu a dane z pridanej hodnoty (ďalej len "DPH") vo výške 319 143 SEK za zdaňovacie obdobie roku 2004, z toho 60 000 SEK za DPH, a 307 633 SEK za zdaňovacie obdobie roku 2005, z toho 87 550 SEK tiež za DPH. Pán Fransson bol tiež stíhaný za nepodanie daňového priznania v súvislosti so zamestnávateľskými príspevkami za účtovné obdobia október 2004 a október 2005, čo spôsobilo orgánom sociálneho zabezpečenia stratu príjmov vo výške 35 690 SEK, resp. 35 862 SEK. Podľa obvinenia sa protiprávne konania mali považovať za závažné, lebo sa týkali veľmi vysokých súm a boli súčasťou sústavnej trestnej činnosti veľkého rozsahu.

Rozhodnutím z 24. mája 2007 skatteverket (daňová správa) uložila pánu Franssonovi za zdaňovacie obdobie roku 2004 daňovú sankciu vo výške 35 542 SEK za príjmy z podnikateľskej činnosti, 4872 SEK za DPH a 7 138 SEK za zamestnávateľské príspevky. Tým istým rozhodnutím mu

rovnako uložila, aby za zdaňovacie obdobie roku 2005 zaplatil daňovú sankciu vo výške 54 240 SEK za príjmy z jeho podnikateľskej činnosti, 3 255 SEK za DPH a 7 172 SEK za zamestnávateľské príspevky. Tieto sankcie podliehajú úrokovej sadzbe. Proti uvedeným daňovým sankciám nebolo podané odvolanie na správny súd a lehota stanovená na tento účel uplynula 31. decembra 2010, pokiaľ ide o zdaňovacie obdobie roku 2004 a 31. decembra 2011, pokiaľ ide o zdaňovacie obdobie roku 2005. Rozhodnutie ukladajúce daňové sankcie je odôvodnené tými istými skutkami spočívajúcimi v poskytnutí nepravdivých údajov, z ktorých vychádza prokuratúra v trestnom konaní vo veci samej.

V tejto súvislosti vznikla pred vnútroštátnym súdom otázka, či má byť pán Fransson oslobodený spod obžaloby na základe toho, že bol potrestaný za ten istý trestný čin v inom konaní, a to v súlade so zákazom dvojitého trestu za ten istý trestný čin podľa článku 4 protokolu č. 7 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“) a článku 50 Charty základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 (ďalej len „Charta“).

Na základe týchto skutočností 23. decembra 2010 Haparanda Tingsrätt prerušil trestné konanie začaté proti pánovi Franssonovi, pričom konštatoval

existenciu súvislosti s právom Únie a konkrétne s článkom 50 Charty, ktorý zakotvuje základné právo *ne bis in idem* a položil Súdnemu dvoru nasledovné prejudiciálne otázky:

1. Podľa švédskeho práva musí existovať jednoznačná opora v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd alebo v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohol vnútroštátny súd nepoužiť vnútroštátne predpisy, ktoré môžu byť v rozpore so zásadou *ne bis in idem* podľa článku 4 Dodatkového protokolu č. 7 k EDLP, a preto môžu byť v rozpore aj s článkom 50. Je takáto podmienka neuplatnenia vnútroštátnych predpisov podľa vnútroštátneho práva zlučiteľná s právom Únie, a najmä s jeho všeobecnými zásadami, vrátane prednosti a priameho účinku práva Únie?

2. Vzťahuje sa na prípustnosť obžaloby za daňové delikty zásada *ne bis in idem* podľa článku 4 Dodatkového protokolu č. 7 k EDLP a článku 50 Charty, ak obžalovanému bola v správnom konaní už uložená určitá peňažná sankcia (daňový doplatok) za ten istý skutok poskytnutia nepravdivých údajov?

3. Závisí odpoveď na druhú otázku od skutočnosti, že tieto sankcie musia byť koordinované tak, aby boli všeobecné súdy schopné znížiť trest v trestnom konaní, pretože obžalovanému bol v správnom konaní uložený za ten istý

Trestné právo

skutok poskytnutia nepravdivých údajov aj daňový doplatok?

4. Za určitých okolností možno v rámci pôsobnosti zásady *ne bis in idem* uvedenej v druhej otázke uložiť ďalšie sankcie v novom konaní za to isté konanie, ktoré bolo posudzované a ktoré viedlo k rozhodnutiu o uložení sankcií jednotlivcovi. Sú v prípade kladnej odpovede na druhú otázku splnené podmienky podľa zásady *ne bis in idem* na uloženie viacerých sankcií v samostatných konaniach, ak sa v neskoršom konaní skúmajú okolnosti veci, pričom ide o nové skúmanie, ktoré je nezávislé od skoršieho konania?

5. Švédsky systém ukladania daňových doplatkov a skúmania zodpovednosti za daňové delikty v samostatných konaniach je odôvodnený viacerými dôvodmi všeobecného záujmu. Je v prípade kladnej odpovede na druhú otázku systém, akým je švédsky systém, zlučiteľný so zásadou *ne bis in idem*, ak by bolo možné vytvoriť systém, na ktorý by sa nevzťahovala zásada *ne bis in idem*, bez toho, aby bolo potrebné v prípade, ak je zodpovednosť za daňové delikty relevantná, upustiť buď od uloženia daňových doplatkov alebo od rozhodnutia o zodpovednosti za daňové delikty prenesením právomoci rozhodnúť o uložení daňových doplatkov zo Skatteverket a prípadne zo správnych súdov na všeobecné súdy v súvislosti s ich skúmaním obžaloby za daňové delikty? Súdny dvor (veľká

komora) rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 50 Charty základných práv Európskej únie nebráni tomu, aby členský štát za to isté konanie spočívajúce v nesplnení povinnosti podať priznanie k dani z pridanej hodnoty uložil daňovú a následne trestnú sankciu, pokiaľ prvá sankcia nemá trestnú povahu, čo musí overiť vnútroštátny súd.

Právo Únie neupravuje vzťahy medzi Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaným v Ríme 4. novembra 1950 a právnymi poriadkami členských štátov a ani nestanovuje dôsledky, ktoré musí vnútroštátny súd vyvodiť v prípade rozporu medzi právami zaručenými týmto dohovorom a vnútroštátnou právnou normou.

Právo Únie bráni súdnej praxi, ktorá povinnosť vnútroštátneho súdu upustiť od akéhokoľvek ustanovenia odporujúceho základnému právu zaručenému Chartou základných práv Európskej únie podmieňuje tým, že uvedený rozpor jednoznačne vyplýva z textu tejto Charty alebo z príslušnej judikatúry, lebo vnútroštátny súd zbavuje možnosti, a to prípadne v spolupráci so Súdnym dvorom, celkovo posúdiť zlučiteľnosť uvedeného ustanovenia s Chartou.

Trestné právo

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134202&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1290854>

Aktuálne rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa výkladu rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009

Vec C-396/11 Ciprian Vasile Radu

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 29. januára 2013 - návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Curtea de Apel Constanța (Rumunsko)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie o EZR“), v spojení s článkami 6, 48 a 52 Charty základných práv Európskej únie

(ďalej len „Charta“), ako aj článkami 5 a 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDLP“).

Návrh bol podaný v rámci konania o vykonaní štyroch európskych zatykáčích rozkazov, ktoré vydali nemecké orgány voči rumunskému štátnemu príslušníkovi pánovi Raduovi v Rumunsku na účely trestného stíhania pre trestné činy lúpeže.

Skutkový stav:

25. mája a 3. júna 2009 Curtea de Apel Constanța (Odvolací súd v Costanțe) (Rumunsko) ako vykonávajúci súdny orgán rozhodoval o žiadostiach podaných nemeckými súdnymi orgánmi, ktoré sa týkali odovzdania pána Radua, osoby vyžiadanej prostredníctvom štyroch európskych zatykačov, ktoré vydali na účely trestného stíhania prokuratúry v Münsteri, v Coburgu, v Bielefelde a vo Verdene (Nemecko) rozhodnutiami zo 14. marca 2007, 16. marca 2007, 8. augusta 2007 a 26. februára 2008, pre skutky napĺňajúce skutkovú podstatu trestného činu lúpeže v zmysle článku 211 rumunského trestného zákonníka, pričom pán Radu nesúhlasil so svojím odovzdaním.

Rozhodnutím z 5. júna 2009 Curtea de Apel Constanța nariadil vykonanie troch európskych zatykačov, a to zatykačov

Trestné právo

vydaných prokuratúrami v Münsteri, v Coburgu a vo Verdene. Avšak zamietol vykonanie európskeho zatykača vydaného 8. augusta 2007 prokuratúrou v Bielefelde z dôvodu, že proti pánovi Raduovi sa v Rumunsku vedie na Tribunalul Bacău (Súd prvého stupňa v Bacău) trestné stíhanie pre rovnaký skutok, ako je skutok, ktorý je dôvodom uvedeného zatykača. Súd teda odložil odovzdanie pána Radua až do skončenia konania v tejto veci pred rumunskými súdmi, pričom ponechal v platnosti opatrenie preventívnej väzby nariadené voči pánovi Raduovi v trvaní tridsiatich dní.

18. júna 2009 Înalta Curte de Casație și Justiție a României (Najvyšší kasačný súd Rumunska) rozsudkom toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie na Curtea de Apel Constanța. Zároveň nariadil prepustenie pána Radua na slobodu, pričom mu uložil okrem viacerých povinností aj preventívne opatrenie obmedzujúce jeho slobodu pohybu, a to zákaz bez oznámenia súdu opustiť Bacău (mesto, v ktorom má svoje bydlisko).

Na pojednaní pred Curtea de Apel de Constanța konanom 22. februára 2011 sa pán Radu bránil vykonaniu európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného voči nemu. V tejto súvislosti najprv uvádzal, že ku dňu prijatia rámcového rozhodnutia 2002/584 ani základné práva zakotvené v EDLP, ani základné práva nachádzajúce sa v Charte

neboli výslovne zahrnuté do rámca ustanovení zakladateľských zmlúv Európskej únie. Podľa článku 6 ZEÚ sa ustanovenia tak Charty, ako aj EDLP stali ustanoveniami primárneho práva Únie, a teda rámcové rozhodnutie o EZR sa má od tohto okamihu vykladať a uplatňovať v súlade s ustanoveniami Charty a EDLP. Taktiež uviedol, že toto rámcové rozhodnutie nebolo členskými štátmi vykonané koherentne. Konkrétne, nemeckú právnu úpravu, ktorá prebrala uvedené rámcové rozhodnutie, vyhlásil Bundesverfassungsgericht (nemecký Spolkový ústavný súd) vo svojom rozsudku z 18. júla 2005 za protiústavnú a neplatnú od samého začiatku predtým, ako bol prijatý nový zákon. Vykonávanie európskeho zatykača pritom podlieha podmienke vzájomnosti. Napokon pán Radu uviedol, že súdne orgány vykonávajúceho členského štátu musia preveriť, či sa vo vydávajúcom členskom štáte dodržiavajú základné práva zaručené Chartou a EDLP. Ak by to tak nebolo, tieto orgány by boli oprávnené odmietnuť vykonanie dotknutého európskeho zatykača, hoci tento dôvod nevykonania nie je výslovne stanovený v rámcovom rozhodnutí o EZR.

Za týchto okolností Curtea de Apel Constanța rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Sú ustanovenia článku 5 ods. 1 EDLP a článku 6 Charty v spojení s ustanoveniami jej článkov 48 a 52 s

odkazom aj na ustanovenia článku 5 ods. 3 a 4 a článku 6 ods. 2 a 3 EDLP ustanoveniami primárneho práva Únie, ktoré sú obsiahnuté v zakladajúcich Zmluvách?

2. Predstavuje postup príslušného súdneho orgánu štátu vykonávajúceho európsky zatykač spočívajúci v pozbavení slobody a v odovzdaní osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač (vyžiadaná osoba, ktorá má byť zatknutá a odovzdaná) bez jej súhlasu, zásah štátu vykonávajúceho zatykač do práva osobnej slobody (uvedenej vyžiadanej osoby), zakotveného v práve Únie podľa článku 6 ZEÚ v spojení s článkom 5 ods. 1 EDLP a podľa článku 6 Charty v spojení s jej článkami 48 a 52 s odkazom aj na článok 5 ods. 3 a 4 a článok 6 ods. 2 a 3 EDLP?

3. Musí zásah štátu vykonávajúceho európsky zatykač do práv a záruk upravených v článku 5 ods. 1 EDLP a v článku 6 Charty v spojení s jej článkami 48 a 52 a s odkazom aj na záruky zakotvené v článku 5 ods. 3 a 4 a článku 6 ods. 2 a 3 EDLP spĺňať podmienku jeho nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti a podmienku jeho proporcionality vo vzťahu ku konkrétne sledovanému cieľu?

4. Môže príslušný súdny orgán štátu vykonávajúceho európsky zatykač zamietnuť žiadosť o odovzдание a neporušiť pritom povinnosti stanovené v zakladajúcich Zmluvách a v iných

právnych predpisoch Únie z dôvodu, že nie sú splnené kumulatívne podmienky uvedené v článku 5 ods. 1 EDLP a v článku 6 Charty v spojení s jej článkami 48 a 52 a s odkazom aj na článok 5 ods. 3 a 4 a článok 6 ods. 2 a 3 EDLP?

5. Môže príslušný súdny orgán štátu vykonávajúceho európsky zatykač zamietnuť žiadosť o odovzдание a neporušiť pritom povinnosti stanovené v zakladajúcich Zmluvách a v iných právnych predpisoch Únie z dôvodu, že štát vydávajúci európsky zatykač neprebral rámcové rozhodnutie o EZR alebo ho prebral neúplne či nesprávne (v tom zmysle, že nie je splnená podmienka vzájomnosti)?

6. Je vnútroštátne právo členského štátu Európskej únie – Rumunska –, najmä hlava III zákona... č. 302/2004, v rozpore s ustanoveniami článku 5 ods. 1 EDLP a článku 6 Charty v spojení s ustanoveniami jej článkov 48 a 52 a s odkazom aj na ustanovenia článku 5 ods. 3 a 4 a článku 6 ods. 2 a 3 EDLP, na ktoré odkazuje článok 6 ZEÚ, a bolo týmito ustanoveniami vnútroštátneho právneho predpisu správne prebraté rámcové rozhodnutie o EZR?“

Rumunská a rakúska vláda, ako aj Komisia mali pochybnosti o prípustnosti predmetných prejudiciálnych otázok. Tieto otázky považovali za abstraktné, smerujúce k získaniu teoretického výkladu práva Únie. Konkrétne sa tieto zúčastnené strany, ku ktorým sa v tomto

Trestné právo

bode pripojila nemecká vláda, domnievali, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nemožno vyvodit', čo viedlo súd rozhodujúci v konaní vo veci samej k tomu, aby uvažoval o odmietnutí vykonať sporné európske zatykače z dôvodu porušenia základných práv dotknutej osoby, a teda ani v akom rozsahu by výkon týchto zatykačov ohrozil tieto práva.

V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že podľa ustálenej judikatúry pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v právnom a skutkovom rámci, ktorý tento súd vymedzí v rámci vlastnej zodpovednosti a ktorého správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o návrhu vnútroštátneho súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi poznatkami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázku, ktoré mu boli položené (rozsudok z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, Zb. s. I-5667, bod 27 a citovaná judikatúra).

Súdny dvor ďalej uviedol, že v prejednávanej veci sa vnútroštátny súd svojimi prvými štyrmi otázkami, ako aj svojou šiestou otázkou, v podstate pýta, či je oprávnený preskúmať, či vydanie

európskeho zatykača je v súlade so základnými právami, aby tak prípadne mohol odmietnuť jeho vykonanie, hoci tento dôvod nevykonania nie je stanovený ani v rámcovom rozhodnutí o EZR, ako ani vo vnútroštátnej právnej úprave, ktorou bolo toto rozhodnutie prebraté. Svojou piatou otázkou sa pokúša zistiť, či takéto odmietnutie je možné, ak toto rámcové rozhodnutie nebolo prebraté vydávajúcim členským štátom do jeho vnútroštátneho právneho poriadku.

K piatej otázke Súdny dvor uviedol, že táto je hypotetická. V súvislosti s ostatnými prejudiciálnymi otázkami však konštatoval, že tieto sa týkajú najmä výkladu rámcového rozhodnutia o EZR, ako aj niektorých ustanovení Charty v skutočnom konaní týkajúcom sa vykonania niekoľkých európskych zatykačov vydaných nemeckými orgánmi na účely trestného stíhania vedeného voči pánovi Raduovi. Preto Súdny dvor prvé štyri otázky, ako aj šiestu otázku, považoval za prípustné.

Súdny dvor (veľká komora) rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že vykonávajúce súdne

Trestné právo

orgány nie sú oprávnené odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania z dôvodu, že vyžiadaná osoba nebola pred vydaním tohto zatykača vypočutá vo vydávajúcom členskom štáte.

Pre viac informácií klikni na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=132981&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1294184>

Vec C-399/11 Stefano Melloni

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo dňa 26. februára 2013 - návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Tribunal Constitucional (Španielsko)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu a prípadne platnosti článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. EÚ L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie o EZR“). Súdny dvor bol tiež vyzvaný, aby prípadne preskúmal, či členský štát môže odmietnuť vykonať európsky zatykač na základe článku 53 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) z dôvodu

založeného na tom, že boli porušené základné práva dotknutej osoby zaručené vnútroštátnou ústavou.

Návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Mellonim a Ministerio Fiscal týkajúceho sa výkonu európskeho zatykača vydaného talianskymi orgánmi na vykonanie rozhodnutia vydaného v jeho neprítomnosti na konaní, ktoré sa ho týkalo a v ktorom bol odsúdený na trest odňatia slobody.

Skutkový stav:

Uznesením z 1. októbra 1996 prvý senát trestnej Audiencia Nacional (Španielsko) vyhlásil za dôvodné vydanie pána Melloniho do Talianska, aby tam bol súdený za skutky uvedené v zatykačoch č. 554/1993 a 444/1993, ktoré vydal 13. mája a 15. júna 1993 Tribunale di Ferrara (Taliansko). Po prepustení na slobodu na základe zloženia peňažnej záruky vo výške 5 000 000 ESP, ktorú uhradil 30. apríla 1996, pán Melloni utiekol, takže nemohol byť odovzdaný talianskym orgánom.

Tribunale di Ferrara rozhodnutím z 27. marca 1997 konštatoval, že pán Melloni sa nedostavil pred súd, a rozhodol, že písomnosti sa budú doručovať obhajcom, ktorí majú jeho dôveru a ktorých si už zvolil. Rozsudkom Tribunale di Ferrara z 21. júna 2000, ktorý bol následne potvrdený rozsudkom Corte d'appello di Bologna (Taliansko) zo 14. marca 2003, bol

Trestné právo

pán Melloni odsúdený v neprítomnosti na trest odňatia slobody v dĺžke desiatich rokov za podvodný úpadok. Rozhodnutím zo 7. júna 2004 piaty trestný senát Corte suprema di cassazione (Taliansko) zamietol dovolanie podané obhajcami pána Melloniho. Dňa 8. júna 2004 generálny prokurátor republiky pri Corte d'appello di Bologna vydal európsky zatykač č. 271/2004 na vykonanie odsudzujúceho rozsudku, ktorý vydal Tribunale di Ferrara.

Po zatknutí pána Melloniho španielskou políciou 1. augusta 2008, Juzgado Central de Instrucción č. 6 (Španielsko) uznesením z 2. augusta 2008 rozhodol predložiť daný európsky zatykač prvému senátu trestnej komory Audiencia Nacional.

Pán Melloni nesúhlasil so svojím odovzdaním talianskym orgánom, pričom po prvé namietal, že počas odvolacieho konania si zvolil iného obhajcu než dvoch predchádzajúcich obhajcov, ktorým odvolal aj splnomocnenie, no aj napriek tomu im úrady naďalej zasielali písomnosti. Po druhé tvrdil, že v talianskom procesnom práve nie je upravená možnosť podať opravný prostriedok proti odsudzujúcemu rozsudku vydanému v neprítomnosti, a preto by mal výkon európskeho zatykača prípadne podliehať podmienke, že Talianska republika zaručí možnosť podať opravný prostriedok proti rozsudku,

ktorým bol odsúdený.

Prvý senát trestnej komory Audiencia Nacional svojím uznesením z 12. septembra 2008 rozhodol o odovzdaní pána Melloniho talianskym orgánom na účely výkonu trestu, ktorý mu uložil Tribunale di Ferrara za trestný čin podvodného úpadku, pričom svoje rozhodnutie založil jednak na tom, že nebolo preukázané, že obhajcovia, ktorých si pán Melloni zvolil, ho v roku 2001 prestali zastupovať, a jednak na tom, že jeho právo na obhajobu bolo dodržané, pretože vopred vedel o vedení konania, dobrovoľne sa ho nezúčastnil a určil si dvoch obhajcov, ktorí ho mali zastupovať a obhajovať a ktorí sa z tohto dôvodu zúčastnili na prvostupňovom konaní, na odvolacom konaní a na dovolacom konaní, čím vyčerpali opravné prostriedky.

Pán Melloni podal proti uvedenému uzneseniu „recurso de amparo“ (ústavná sťažnosť) na Tribunal Constitucional. Na podporu svojej sťažnosti namietal nepriame porušenie absolútnych požiadaviek vyplývajúcich z práva na spravodlivý proces zakotveného v článku 24 ods. 2 španielskej Ústavy. Tvrdil totiž, že došlo k zásahu do podstaty spravodlivého procesu spôsobom porušujúcim ľudskú dôstojnosť, a to na základe súhlasu s odovzdaním osoby do štátov, v ktorých je v prípade veľmi závažného trestného činu možné právoplatne odsúdiť osobu v neprítomnosti bez toho, aby

Trestné právo

odovzdanie tejto osoby podliehalo podmienke, že bude môcť napadnúť daný odsudzujúci rozsudok s cieľom zachovať si právo na obhajobu.

Prvý senát Tribunal Constitucional uznesením z 18. septembra 2008 rozhodol, že „recurso de amparo“ je prípustná, a rozhodol o odklade výkonu uznesenia z 12. septembra 2008, a uznesením z 1. marca 2011 plénum Tribunal Constitucional rozhodlo, že samo preskúma ústavnú sťažnosť.

Podľa Tribunal Constitucional problém vyplýva z toho, že rámcovým rozhodnutím 2009/299 bol zrušený článok 5 bod 1 rámcového rozhodnutia o EZR a doplnený do tohto rozhodnutia článok 4a. Tento článok 4a pritom údajne zakazuje „odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody, ak sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“, ak táto osoba „vedomá si plánovaného konania, splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol buď vymenovaný dotknutou osobou, alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní skutočne obhajoval“. Vnútroštátny súd uvádza, že vo veci, ktorú prejednáva a ktorá je predmetom tohto konania týkajúceho sa kontroly ústavnosti, je preukázané, že pán Melloni splnomocnil dvoch obhajcov, ktorým dôveroval a ktorým

Tribunale di Ferrara oznámil budúce vedenie konania, takže o ňom pán Melloni vedel. Tiež bolo podľa daného súdu preukázané, že títo dvaja obhajcovia pána Melloniho skutočne obhajovali v následnom prvostupňovom konaní, ako aj neskôr v odvolacom a dovolacom konaní.

Podľa Tribunal Constitucional teda vzniká otázka, či rámcové rozhodnutie o EZR bráni španielskym súdom v tom, aby podmienili odovzdanie pána Melloniho možnosťou preskúmania predmetného odsudzujúceho rozsudku.

V tejto súvislosti Tribunal Constitucional odmieta tvrdenie Ministerio Fiscal, že nie je potrebné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, lebo rámcové rozhodnutie 2009/299 sa z hľadiska časovej pôsobnosti údajne nevzťahuje na spor vo veci samej. Jeho predmetom údajne totiž nie je určiť, či uznesením z 12. septembra 2008 bolo porušené rámcové rozhodnutie, ale či ním bolo nepriamo porušené právo na spravodlivý proces chránené článkom 24 ods. 2 španielskej Ústavy. Rámcové rozhodnutie 2009/299 sa však údajne musí zohľadniť pri určovaní obsahu tohto práva, ktoré vyvoláva účinky *ad extra*, keďže predstavuje právo Únie uplatniteľné v čase posudzovania ústavnosti daného uznesenia. Také zohľadnenie údajne vyplýva aj zo zásady výkladu vnútroštátneho práva v súlade s rámcovými rozhodnutiami (pozri rozsudok zo 16. júna 2005,

Pupino, C-105/03, Zb. I-5285, bod 43).

Za týchto okolností Tribunal Constitucional rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV v platnom znení vyplývajúcom z rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnym súdnym orgánom v prípadoch uvedených v tomto ustanovení bráni podriaďovať výkon európskeho zatykača podmienke možnosti preskúmania predmetného odsudzujúceho rozsudku s cieľom zaručiť dotknutej osobe právo na obhajobu?

2. Je v prípade kladnej odpovede na prvú otázku článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV zlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa článku 47 Charty..., ako aj s právom na obhajobu zaručeným v článku 48 ods. 2 tejto Charty?

3. Umožňuje v prípade kladnej odpovede na druhú otázku článok 53 Charty, systematicky vykladaný v spojení s právami uznanými v článkoch 47 a 48 Charty, aby členský štát podriadil odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v žiadajúcom štáte, čím týmto právam prizná vyššiu úroveň ochrany, ako je

úroveň ochrany vyplývajúca z práva Európskej únie, aby sa predišlo výkladu, ktorý by obmedzil alebo porušil základné právo zaručené jeho ústavou?“

Niektorí účastníci konania, ktorí predložili pripomienky Súdnemu dvoru, tvrdia, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania treba považovať za neprípustný, pretože článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 sa z hľadiska časovej pôsobnosti údajne nevzťahuje na konanie o odovzdaní sťažovateľa vo veci samej. Podľa nich 12. september 2008, t. j. deň vydania uznesenia, ktorým Audiencia Nacional rozhodol o odovzdaní sťažovateľa talianskym orgánom, predchádza dátumu uplynutia lehoty na prebratie rámcového rozhodnutia 2009/299, ktorý bol v zmysle článku 8 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia stanovený na 28. marca 2011. Navyše tvrdia, že okrem toho a v každom prípade Talianska republika využila možnosť podľa článku 8 ods. 3, a to ustanovenie, ktoré umožňuje odložiť uplatňovanie rámcového rozhodnutia 2009/299 na uznávanie a výkon rozhodnutí, ktoré boli vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní, príslušnými talianskymi orgánmi až na 1. január 2014. Podmienky odovzdania pána Melloniho španielskymi orgánmi talianskym orgánom sa teda mali naďalej spravovať článkom 5 bodom 1 rámcového rozhodnutia o EZR.

Trestné právo

Súdny dvor uviedol, že predpoklad relevantnosti prejudiciálnych otázok položených vnútroštátnymi súdmi môže byť vyvrátený len vo výnimočných prípadoch, keď je zjavné, že požadovaný výklad ustanovení práva Únie uvedených v týchto otázkach nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, alebo ak ide o hypotetický problém alebo tiež ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (pozri v tomto zmysle notamment, rozsudok *Paint Graphos* a i.).

V danom prípade sa nezdá byť zjavné, že výklad článku 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 požadovaný vnútroštátnym súdom nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, alebo že ide o hypotetický problém. Preto Súdny dvor konštatoval, že návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný rozhodnutím Tribunal Constitucional je prípustný.

Súdny dvor (veľká komora) rozhodol o prejudiciálnych otázkach nasledovne:

1. Článok 4a ods. 1 písm. rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára

2009, sa má vykladať v tom zmysle, že vykonávajúcemu súdnemu orgánu v prípadoch uvedených v tomto ustanovení bráni podriaďovať výkon európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku vydaného v neprítomnosti v členskom štáte, ktorý vydal zatykač.

2. Článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím 2009/299 je zlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z článku 47 a článku 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.

3. Článok 53 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje členskému štátu podriaďovať odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v štáte, ktorý vydal zatykač, aby sa predišlo porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu zaručených jeho ústavou.

Pre viac informácií klikni na:

[http://curia.europa.eu/juris/document/docume nt.jsf?text=&docid=134203&pageIndex=0&docla ng=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1 684338](http://curia.europa.eu/juris/document/documen t.jsf?text=&docid=134203&pageIndex=0&docla ng=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1 684338)

Výber z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

Vec I.G. a ďalší proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 15966/04)

13. novembra 2012 vyhlásil EŠLP v predmetnej veci rozsudok, v ktorom konštatoval porušenie článku 3 Dohovoru tak v hmotnej ako aj procesnej časti a porušenie článku 8 Dohovoru vo vzťahu k prvej a druhej sťažovateľke. Zároveň EŠLP priznal prvej sťažovateľke 28 500 € a druhej sťažovateľke 27 000 € ako nemajetkovú ujmu.

Tri sťažovateľky, I.G., M.K. a R.H., podali sťažnosť na EŠLP, v ktorej namietali, že v dôsledku ich sterilizácie bez ich úplného a informovaného súhlasu boli podrobené neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu, a že vyšetrovacie orgány neuskutočnili dôkladné, spravodlivé a efektívne vyšetrovanie okolností ich sterilizácie v rozpore s článkom 3 Dohovoru. V dôsledku sterilizácie bolo porušené ich právo na súkromný a rodinný život podľa článku 8 Dohovoru a právo na založenie rodiny podľa článku 12 Dohovoru. Podľa článku 13 Dohovoru namietali, že nemali k dispozícii účinný prostriedok nápravy ohľadne svojich sťažností na porušenie ich práv zaručených v článkoch 3, 8 a 12 Dohovoru. Napokon sťažovateľky namietali porušenie článku 14 Dohovoru

v dôsledku diskriminácie na základe ich rasového(etnického) pôvodu a pohlavia pri užívaní ich práv zaručených v článkoch 3, 8 a 12 Dohovoru.

Skutkové okolnosti:

V reakcii na publikáciu Centra pre reprodukčné práva a Poradne pre občianske a ľudské práva Telo a duša: Násilné sterilizácie a ďalšie útoky na reprodukčnú slobodu Rómov na Slovensku, Kancelária podpredsedu vlády SR pre európsku integráciu, ľudské práva a menšiny podala trestné oznámenie vo veci údajných nezákonných sterilizácií niekoľkých žien, vrátane troch sťažovateľiek. Prvá a tretia sťažovateľka sa pridali k trestnému oznámeniu kancelárie, a taktiež spolu s druhou sťažovateľkou boli svedkami a poškodenými stranami v konaní. Konanie bolo oficiálne začaté Krajským úradom justičnej polície v Košiciach dňa 31. januára 2003 a týkalo sa podozrenia z trestného činu genocídy. V rozhodnutí z 24. októbra 2003 Krajský úrad justičnej polície v Žiline, ktorému bol prípad postúpený, skončil vyšetrovanie so záverom, že namietané skutočnosti sa nepodarilo dokázať. Rozhodnutie obsahuje 30 strán a odkazuje na vyhlásenia 13 žien vrátane sťažovateľiek, ktoré boli sterilizované v nemocnici v Krompachoch a ktoré boli poškodenými stranami, na vyhlásenia 23 ďalších žien ktoré boli v nemocnici sterilizované, vyhlásenia 30 lekárov a taktiež na množstvo ďalších svedeckých

Trestné právo

výpovedí. Policajný orgán taktiež vzal do úvahy správu o výsledkoch konania ministerstva zdravotníctva z 28. mája 2003 o kontrole týkajúcej sa údajnej genocídy a segregácii osôb rómskeho etnika na gynekologickom a pôrodníckom oddelení nemocníc a s ohľadom na predpisy týkajúce sa sterilizácie. Podľa správy tvrdenia týkajúce sa genocídy alebo segregácie rómskej populácie boli nepodložené. Boli zistené určité nedostatky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a porušenia predpisov o sterilizácii, avšak tieto sa objavili lokálne a týkali sa pacientiek bez ohľadu na ich etnický pôvod. Policajný orgán mal taktiež k dispozícii znalecký posudok predložený Fakultou medicíny UK v Bratislave, ktorý sa týkal okolností, za ktorých boli uvedené ženy sterilizované. Podľa posudku boli sterilizácie v posudzovaných prípadoch zákonné. S ohľadom na dostupné informácie policajný orgán skonštatoval, že je nepochybné, že sa nestal skutok pre ktorý sa trestné stíhanie vedie. 31. októbra 2003 sťažovateľky a dve ďalšie osoby podali voči rozhodnutiu sťažnosť. 9. marca 2004 krajská prokurátorka v Košiciach zamietla sťažnosť z toho dôvodu, že poškodené osoby vrátane sťažovateľiek neboli oprávnené podať sťažnosť voči rozhodnutiu z 24. októbra 2003. V osobitnom liste z 9. marca 2004 sa krajská prokurátorka vysporiadala s argumentmi uvedenými v sťažnostiach a skonštatovala, že rozhodnutie

vyšetrovateľa bolo zákonné a správne. 15. apríla 2004 sťažovateľky podali podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona na generálnu prokuratúru. Generálna prokuratúra ju posúdila ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu v trestnom konaní. 10. júna 2004 generálna prokuratúra oznámila sťažovateľkám, že ich podnet bol zamietnutý, a že generálny prokurátor sa plne stotožňuje s konaním, ako aj s rozhodnutím o zastavení trestného konania. 1. júna 2005 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušil rozhodnutie Krajskej prokuratúry v Košiciach z 9. marca 2004. 28. septembra 2005 prokurátorka Krajskej prokuratúry v Košiciach opäť zamietla sťažnosť voči vyššie uvedenému rozhodnutiu vyšetrovateľa z 24. októbra 2003.

Vo februári 2004 prvá a druhú sťažovateľka podali žalobu o náhradu škody proti nemocnici na Okresnom súde Spišská Nová Ves. V žalobe tvrdili, že boli sterilizované v rozpore s relevantnými ustanoveniami slovenského práva, keďže v čase vykonania sterilizácie neboli plnoleté a ich zákonní zástupcovia nedali na takýto zákrok súhlas. Odvolávali sa ja na medzinárodné štandardy ľudských práv. Tretia sťažovateľka podala žalobu o náhradu škody na Okresný súd v Spišskej Novej Vsi v októbri 2004. Okresný súd v januári 2009 žalobu prvej sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že prvá sťažovateľka podstúpila pár dní

Trestné právo

po sterilizácii hysterektómiu, ktorá spôsobila jej trvalú neplodnosť. Podľa okresného súdu preto chýbala príčinná súvislosť medzi vykonaním sterilizácie a následnou trvalou neplodnosťou. Rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Košiciach. Žalobe druhej sťažovateľky okresný súd v júni 2010 vyhovel a priznal jej 1 593,30 EUR ako náhradu škody na zdraví. Výšku náhrady určil s odkazom na vyhlášku č. 32/1965 Zb., v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tretej sťažovateľke okresný súd zastavil konanie z dôvodu jej úmrtia.

ESLP sa vo svojom rozsudku najprv zaoberal žiadosťou detí tretej sťažovateľky vstúpiť do konania v jej mene. V tomto ohľade skonštatoval, že sťažnosť sa týka otázok spadajúcich pod články 3, 8, 12 a 14 Dohovoru, ktoré sú vzhľadom na ich skutkové pozadie tak tesne spojené s osobou pôvodnej sťažovateľky, že v tomto prípade nemôžu byť považované za prevoditeľné. ESLP mal za to, že neexistuje všeobecný záujem, ktorý by považoval pokračovanie v preskúavaní sťažnosti tretej sťažovateľky a vyčiarkol jej sťažnosť zo zoznamu podľa článku 37 ods. 1 Dohovoru.

Čo sa týka prvej a druhej sťažovateľky, ESLP s odkazom na prípad N. B. proti Slovenskej republike (podrobný opis prípadu sa nachádza v septembrovom čísle bulletinu z roku 2012) nepovažoval náhradu, ktorú druhá sťažovateľka získala na vnútroštátnej úrovni za

dostatočnú. Súd mal za to, že aj keď prvá a druhá sťažovateľka získali čiastočnú náhradu v kontexte trestného konania od Ústavného súdu Slovenskej republiky, táto náhrada nebola dostatočná, aby zbavila prvú a druhú sťažovateľku statusu poškodenej osoby. Preto Súd sťažnosť vyhlásil za prijateľnú.

V súvislosti s namietaným porušením článku 3 Dohovoru v jeho hmotnej časti, ESLP poznamenal, že obidve sťažovateľky boli sterilizované po vykonaní cisárskych rezov. Ich sterilizácia nebola život zachraňujúcim úkonom a ani sťažovateľky, ani ich zákonní zástupcovia nedali na takýto zákrok súhlas. Zákrok bol preto nezlučiteľný s požiadavkami rešpektovania ľudskej slobody a dôstojnosti a dosiahol úroveň krutosti požadovaný na to, aby bol v zmysle článku 3 Dohovoru považovaný ako ponižujúci, podobne ako v prípadoch V. C. proti Slovenskej republike a N. B. proti Slovenskej republike. Preto boli podľa ESLP sterilizácie prvej a druhej sťažovateľky v rozpore s článkom 3 Dohovoru.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľiek na porušenie procesnej časti článku 3, týkajúcej sa neúčinnosti vyšetrovania, ESLP uviedol, že v predmetnom prípade občianskoprávne súdy preskúmali okolnosti sterilizácie prvej a druhej sťažovateľky a uznali, že v oboch prípadoch neboli splnené zákonom

Trestné právo

predpísané požiadavky na vykonanie zákroku. Prípado bol taktiež prešetrovaný orgánmi činnými v trestnom konaní na troch stupňoch konania a Ústavným súdom Slovenskej republiky. K požiadavke urýchlenosti vedenia vyšetrovania ESLP konštatoval, že občianskoprávne konanie vo vzťahu k prvej sťažovateľke trvalo päť rokov a osem mesiacov na dvoch stupňoch konania. Občianskoprávne konanie týkajúce sa žaloby druhej sťažovateľky trvalo šesť rokov a päť mesiacov na dvoch stupňoch konania. Trestné konanie trvalo viac ako päť rokov a tri mesiace, pričom ústavný súd dvakrát zistil, že orgány činné v trestnom konaní sa prípadom náležite nezaoberali. V dôsledku toho sa vyšetrovanie značne predĺžilo. Vzhľadom na uvedené ESLP na rozdiel od prípadov V. C. a N. B. skonštatoval, že v prípade sťažovateľiek bol porušený aj článok 3 v jeho procesnej časti.

Čo sa týka namietaného porušenia práva na súkromný a rodinný život podľa článku 8 Dohovoru, ESLP rovnako ako v prípade V. C. a N. B. konštatoval, že Slovensko nesplnilo svoj pozitívny záväzok podľa článku 8 Dohovoru tým, že svojím právnym systémom nezabezpečilo práva garantované týmto článkom takým spôsobom, aby prijalo účinné právne záruky chrániace reprodukčné zdravie, a to osobitne žien rómskeho pôvodu. Súd ďalej poukázal na nerešpektovanie príslušných zákonných ustanovení.

K námietke porušenia článku 13 zaručujúceho právo na účinný prostriedok nápravy, ESLP poznamenal, že sťažovateľky mali možnosť za účelom preskúmania svojho prípadu obrátiť sa na občianskoprávne súdy a trestnoprávnymi aspektmi prípadu sa zaoberali vnútroštátne orgány na troch stupňoch. Aj v tomto ohľade boli uznané nedostatky pri sterilizácii. Sťažovateľky preto mali účinné prostriedky nápravy v zmysle článku 13 Dohovoru. Preto nedošlo k porušeniu tohto článku.

Pokiaľ ide o článok 12 zaručujúci právo na založenie rodiny, ESLP berúc do úvahy svoj záver, že sterilizácia sťažovateľiek mala vážny dopad na ich súkromný a rodinný život, konštatoval, že nebolo potrebné, aby preskúmal, či skutkové okolnosti prípadu viedli aj k porušeniu ich práva vydať sa a založiť si rodinu. Z toho dôvodu jednomyselne konštatoval, že nebolo potrebné samostatne preskúmať námietku sťažovateľiek podľa článku 12 Dohovoru.

V súvislosti s namietaným porušením článku 14 Dohovoru zakazujúceho diskrimináciu ESLP s odkazom na prípady V. C. a N. B. konštatoval, že nebolo potrebné samostatne skúmať námietku sťažovateľiek podľa článku 14. Súd uviedol, že dostupné informácie dostatočne nepreukazovali, že lekári postupovali pri výkone sterilizácií so zlým úmyslom, že ich správanie bolo úmyselne rasovo motivované alebo že

sterilizácie v skutočnosti bola súčasťou všeobecnejšej organizovanej politiky. ESLP ďalej poznamenal, že medzinárodné orgány a vnútroštátni znalci poukázali na vážne nedostatky v právnej úprave a pri výkone sterilizácií, ktoré mali osobitný vplyv na príslušníkov rómskeho etnika, a že v tejto súvislosti konštatoval, že Slovensko nesplnilo svoj pozitívny záväzok podľa článku 8 dostatočne ochrániť sťažovateľku.

ESLP priznal prvej sťažovateľke 28 500 € a druhej sťažovateľke 27 000 € z titulu nemajetkovej ujmy a 4 000 € každej zo sťažovateľiek z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok ich nárokov zamietol.

Vec Hauser proti Slovenskej republike

ESLP 5. februára 2013 vyhlásil v predmetnej veci rozsudok, v ktorom konštatoval porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Súd priznal sťažovateľovi 5 200 € ako nemajetkovú ujmu.

Skutkové okolnosti:

Sťažovateľovi bol uložený doživotný trest odňatia slobody, ktorý vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove. V roku 2004 podal na Okresný súd Bratislava I žalobu o náhradu škody vzniknutej v dôsledku

nedbalého výkonu obhajoby proti svojmu právnomu zástupcovi v trestnom konaní. V priebehu nasledujúcich štyroch rokov mu okresný súd ustanovil postupne štyroch právnych zástupcov, ktorý vždy z rôznych dôvodov odmietli právne zastupovanie prevziať alebo sa proti nemu odvolali. O týchto odvolaniach rozhodoval následne Krajský súd v Bratislave. Sťažovateľ sa obrátil so sťažnosťou na prietahy v uvedenom konaní na Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý ju v roku 2008 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keďže dôvody, pre ktoré traja z advokátov odmietli zastupovať sťažovateľa posúdil ako objektívne (vážne ochorenie, pracovná zaneprázdnenosť, osobné priateľské vzťahy s odporcom) a mimo dosahu sféry činnosti okresného súdu. Činnosť okresného súdu v namietanom konaní hodnotil ústavný súd ako v zásade plynulú.

ESLP v rozsudku z 5. februára 2013 uviedol, že v čase vyhlásenia uznesenia ústavného súdu trvalo konanie o sťažovateľovej žalobe štyri a pol roka, počas ktorého sa súdy obmedzili výlučne na rozhodovanie a korešpondovanie vo veci otázky právneho zastúpenia. Podľa názoru ESLP je zodpovednosťou štátu zabezpečiť osobe oprávnenej na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci právne zastúpenie tak rýchlo a účinne, aby bolo zachované jej právo na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Trestné právo

Súd preto neprijal závery ústavného súdu a konštatoval, že sťažovateľ nebol pred podaním sťažnosti na Súd povinný obrátiť sa opäť na ústavný súd so sťažnosťou na prietahy, ktoré nastali v konaní po roku 2008.

Namietané konanie o náhradu škody trvá už viac ako osem rokov na dvoch stupňoch konania, čo EŠLP posúdil ako neprimerané. Konštatoval preto, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené a sťažovateľovi priznal 5 200 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 50 EUR ako náhradu trov konania.

Obchodné právo

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-452/12 NIPPONKOA Insurance Co (Europe) Ltd proti Inter-Zuid Transport BV

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgerichts Krefeld (Nemecko) 9. októbra 2012

Výklad článkov 27 a 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I) (Ú. v. ES L 12; Mim. vyd. 19/004, s. 42) – Vzťah k Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR) – Pravidlá koexistencie – Prekážka začatého konania – Povinnosť vykladať článok 31 ods. 2 CMR so zreteľom na článok 27 nariadenia Brusel I – Vzťah medzi žalobou o náhradu škody prepravcu alebo príjemcu a určovacou žalobou dopravcu na určenie, že nezodpovedá za škodu alebo v prípade kladnej odpovede, že zodpovedá len do maximálnej sumy („záporná určovacia žaloba“)

Prejudiciálne otázky:

1. Odporuje článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach výklad dohovoru, ktorý sa

uskutočňuje výlučne autonómne, alebo sa pri uplatnení takého dohovoru majú zohľadňovať tiež ciele a zásady tohto nariadenia?

2. Odporuje článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach výklad dohovoru, podľa ktorého určovacia žaloba, o ktorej bolo rozhodnuté v jednom členskom štáte, nebráni následnému podaniu žaloby na plnenie v inom členskom štáte, pokiaľ tento dohovor umožňuje tiež výklad v súlade s článkom 27 nariadenia č. 44/2001?

Vec C-510/12 Bloomsbury NV proti Belgickému kráľovstvu

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Hof van Beroep te Gent (Belgicko) 9. novembra 2012

Výklad článku 2 ods. 3, 4 a 5 štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúcej z článku 54 ods. 3 písm. g) zmluvy (Ú. v. ES L 222, s. 11; Mim. vyd. 17/001, s. 21) – Zásada verného a pravdivého obrazu – Bezodplatné nadobudnutie značného majetku spoločnosťou – Nemožnosť zapísať obstarávaciu hodnotu majetku na účely záúčtovania, takže vzniká skreslený

Obchodné právo

obraz o aktívach a pasívach, finančnej situácii, zisku a strate spoločnosti

Prejudiciálna otázka:

Má sa článok 2 ods. 3, 4 a 5 štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúcej z článku 54 ods. 3 písm. g) zmluvy vykladať v tom zmysle, že spoločnosť, ktorá bezodplatne nadobudne značný majetok, a preto nie je možné zapísať jeho obstarávaciu hodnotu na účely zaúčtovania, takže vzniká skreslený obraz o aktívach a pasívach, finančnej situácii, zisku a strate spoločnosti, musí tento bezodplatne nadobudnutý značný majetok zaúčtovať v jeho skutočnej hodnote?

Vec C-557/12 KONE AG, Otis GmbH, Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH, Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH, ThyssenKrupp Aufzüge GmbH proti ÖBB Infrastruktur AG

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 3. decembra 2012

Výklad článku 101 ZFEÚ – Náhrada škody spôsobenej kartelom zakázaným uvedeným ustanovením – Náhrada škody vyplývajúca zo zvýšených cien

použitých ako dôsledok zakázaného kartelu podnikom, ktorý sa na karteli nezúčastnil

Prejudiciálna otázka:

Má sa článok 101 ZFEÚ (predtým článok 81 Zmluvy o ES, článok 85 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať v tom zmysle, že od účastníkov kartelu môže každý požadovať náhradu aj takej škody, ktorú mu spôsobil subjekt, ktorý nebol účastníkom kartelu, ale pod vplyvom zvýšených trhových cien zvyšuje ceny za svoje výrobky vo väčšej miere, ako by to robil bez kartelu („umbrella pricing“ - cenový dáždík), takže zásada efektivity, ktorú presadzuje Súdny dvor Európskej únie, si vyžaduje podporu podľa vnútroštátneho práva?

Vec C-1/13 Cartier Parfums - Lunettes SAS, Axa Corporate Solutions Assurance SA proti Ziegler France SA, Montgomery Transports Sàrl, Société Inko Trade SRO, Jaroslav Matěja, Société Groupama Transport

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Cour de cassation (Francúzsko) 2. januára 2013

Výklad článku 27 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1;

Obchodné právo

Mim. vyd. 19/004, s. 42) – Prekážka začatého konania – Založenie právomoci súdu, ktorému bola vec predložená ako prvá, buď z dôvodu nespochybnenia právomoci prvého súdu účastníkmi konania, alebo prijatím nezrušiteľného rozhodnutia prvého súdu týkajúceho sa najmä vyčerpania opravných prostriedkov

Prejudiciálna otázka

Má sa článok 27 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať v tom zmysle, že právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, je potvrdená, pokiaľ buď ani jeden z účastníkov konania nenamietal nedostatok jeho právomoci, alebo tento súd vyhlásil, že má právomoc, rozhodnutím, ktoré je nezrušiteľné z akéhokoľvek dôvodu, najmä z dôvodu vyčerpania opravných prostriedkov?

Výber z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie

Vec C-68/12 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky proti Slovenskej sporiteľni, a. s.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (desiatej komory) zo 7. februára 2013 – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Najvyšším súdom Slovenskej republiky

(Slovensko) týkajúci sa výkladu článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie /ďalej len „ZFEÚ“/

(Výklad článku 101 ods. 1 a 3 ZFEÚ – Pojem kartel – Zmluva uzatvorená medzi viacerými bankami o vypovedaní a opätovnom neuzavretí zmlúv o bežnom účte s konkurenčným podnikateľom usadeným na území iného členského štátu – Vplyv okolnosti na kvalifikáciu nelegálneho kartelu, ktorá sa v čase uzatvorenia dohody neuvádzala a ktorá spočívala v tom, že konkurenčný podnikateľ pôsobil na predmetnom trhu nelegálne)

Skutkový stav:

V roku 2009 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky rozhodol, že tri významné banky, a to Slovenská sporiteľňa, a. s., Československá obchodná banka, a. s., a Všeobecná úverová banka, a. s., porušili pravidlá Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Tieto banky sa dohodli, že koordinovane vypovedia zmluvy o bežných účtoch českej spoločnosti AKCENTA CZ, a.s., a že s ňou neuzavrú nové zmluvy. Spoločnosť AKCENTA CZ, a. s. je nebankový subjekt poskytujúci služby bezhotovostných devízových operácií⁴. Z tohto dôvodu táto spoločnosť potrebovala bežné účty v bankách, aby mohla vykonávať svoju činnosť zahŕňajúcu prevody cudzích mien zo zahraničia a do zahraničia,

⁴ Operace spočívající v převodu deviz prostřednictvím devízových účtů.

Obchodné právo

ktorú vykonávala aj pre klientov v Slovenskej republike. Podľa Protimonopolného úradu tieto tri dotknuté banky postupovali spoločne, pretože boli znepokojené poklesom svojich ziskov v dôsledku aktivít spoločnosti AKCENTA CZ, a. s., ktorú považovali za svojho konkurenta poskytujúceho služby ich zákazníkom.

Protimonopolný úrad uložil za porušenie práva hospodárskej súťaže peňažnú pokutu Československej obchodnej banke, a. s., vo výške 3 183 427 eur, Slovenskej sporiteľni, a. s., vo výške 3 197 912 eur a Všeobecnej úverovej banke, a. s., vo výške 3 810 461 eur.

Jedna z týchto bánk, a to Slovenská sporiteľňa, a. s., napadla rozhodnutie, ktorým jej slovenský úrad uložil pokutu. Táto banka tvrdí, že neporušila pravidlá hospodárskej súťaže, lebo spoločnosť AKCENTA CZ, a. s., nemohla byť považovaná za jej konkurenta. Podľa Slovenskej sporiteľne, a. s., vzhľadom na to, že český podnik nebol držiteľom povolenia, ktoré vyžadoval slovenský zákon na výkon jej aktivít, pôsobil na slovenskom trhu nelegálne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodujúci vo veci položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Je možné článok 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je právne významná

skutočnosť, ak súťažiteľ /podnikateľ/ dotknutý kartelovou dohodou iných súťažiteľov /podnikateľov/, pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia kartelovej dohody nelegálne?

2. Je pre výklad čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) právne významná skutočnosť, že v čase uzatvorenia kartelovej dohody, otázka legality pôsobenia tohto súťažiteľa /podnikateľa/, nebola príslušnými orgánmi na území Slovenskej republiky spochybnená?

3. Je možné čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že pre konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu alebo osobitný súhlas štatutárneho zástupcu podniku, ktorý je/mal byť účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž s konaním svojho zamestnanca v podobe splnomocnenia, pričom sa podnik od konania zamestnanca nedištancoval a zároveň došlo aj k implementácii dohody?

4. Je možné čl. 101 ods. 3 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je uplatniteľný i na základnú dohodu podľa čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), ktorá svojou povahou mala za následok vylúčenie z trhu individuálne [Or 1] určeného súťažiteľa

Obchodné právo

/podnikateľa/, o ktorom bolo dodatočne zistené, že na trhu bezhotovostných devízových operácií obchodoval s devízovými hodnotami bez vnútroštátnym zákonom vyžadovanej devízovej licencie?

Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zo 7. februára 2013 vyslovil, že kartel, ktorého cieľom je vylúčenie konkurenta, ktorý pôsobí na trhu hoci aj nelegálne, je v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Pravidlá hospodárskej súťaže chránia nie len tohto konkurenta, ale aj štruktúru trhu a tým aj samotnú hospodársku súťaž.

Súdny dvor vo svojom rozsudku pripomenul, že pokiaľ cieľom dohody je vylúčenie, obmedzenie alebo skreslenie hospodárskej súťaže na účely preukázania jej nelegálneho charakteru, je nadbytočné zohľadniť konkrétne účinky tejto dohody. Súdny dvor tiež spresnil, že cieľom pravidiel hospodárskej súťaže Únie je nielen ochrana záujmov účastníkov hospodárskej súťaže alebo spotrebiteľov, ale aj ochrana štruktúry trhu a tým hospodárskej súťaže ako takej.

V danej veci Súdny dvor skonštatoval, že cieľom predmetného kartelu bolo obmedzenie hospodárskej súťaže. Preto skutočnosť, že AKCENTA CZ, a. s., údajne pôsobila na slovenskom trhu nelegálne, nemá vplyv na určenie toho, či podmienky na vyslovenie porušenia

pravidiel hospodárskej súťaže boli splnené. Súdny dvor zdôraznil, že zabezpečovanie dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže prináleží orgánom verejnej moci a nie podnikom alebo združeniam súkromných podnikov.

Okrem toho Súdny dvor uviedol, že Slovenská sporiteľňa, a. s., sa nemôže zbaviť svojej zodpovednosti za kartel tým, že jej zamestnanec, ktorý sa zúčastnil na stretnutí, na ktorom bola uzatvorená protisúťažná dohoda, nedostal poverenie. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že účasť na zakázaných karteloch sa často utajuje a nepodlieha formálnym pravidlám. Je preto veľmi zriedkavé, aby sa zástupca podniku zúčastnil na stretnutí s poverením na protiprávne konanie.

Z týchto dôvodov Súdny dvor EÚ (desiata komora) rozhodol takto:

1. Článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, ktorej cieľom je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia.

2. Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že na konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž nie je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu

Obchodné právo

podniku alebo osobitný súhlas tohto zástupcu v podobe splnomocnenia s konaním svojho zamestnanca, ktorý sa zúčastnil na protisúťažnom stretnutí.

3. Článok 101 ods. 3 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že tento článok sa môže na zakázanú dohodu podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ uplatniť len vtedy, ak podnik odvolávajúci sa na toto ustanovenie preukáže, že v ňom stanovené štyri kumulatívne podmienky sú splnené.

Vec C-445/11 P Bavaria NV proti Komisii

a

Vec C-452/11 P Heineken Nederland BV a i. proti Komisii

Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie (siedmej komory) z 19. decembra 2012

(Odvolanie – Hospodárska súťaž – Pokuty)

Skutkový stav:

Rozhodnutím z 18. apríla 2007⁵ Komisia uložila pokuty v celkovej výške viac než 273 miliónov eur viacerým holandským pivovarníckym podnikom vrátane spoločnosti Heineken NV a jej dcérskej

spoločnosti Heineken Nederland BV, ako aj spoločnosti Bavaria NV, za účasť na karteli na holandskom trhu s pivom počas obdobia medzi 27. februárom 1996 a 3. novembrom 1999.

Na tomto trhu predávajú pivovarnícke podniky svoje výrobky konečným zákazníkom najmä prostredníctvom dvoch distribučných kanálov: jednak okruhom prevádzok „horeca“, teda hotelov, reštaurácií a kaviarní, na spotrebu na mieste, a jednak okruhom „food“ v supermarketoch a obchodoch s vínom a liehovinami na domácu spotrebu.

Porušenie, ktoré Komisia konštatovala, spočívalo v koordinácii cien a zvyšovaní cien piva a v rozdelení klientely v sektore „horeca“ i v sektore domácej spotreby v Holandsku, ako aj v príležitostnej koordinácii iných obchodných podmienok ponúkaných individuálnym zákazníkom v sektore „horeca“ v Holandsku.

Komisia uložila pokutu 219,28 milióna eur solidárne spoločnosti Heineken NV a jej dcérskej spoločnosti a pokutu 22,85 milióna eur spoločnosti Bavaria NV.

Následne tieto spoločnosti podali žalobu na Všeobecný súd, v ktorej navrhovali zrušenie rozhodnutia Komisie alebo zníženie uložených pokút.

⁵ Rozhodnutie Komisie K (2007) 1697 týkajúce sa konania o uplatnení článku 81 [ES] (vec COMP/B/37.766 – Holandský trh s pivom) (Ú. v. EÚ C 122, 2008, s. 1).

Obchodné právo

Rozsudkami z júna 2011⁶ Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nepreukázala, že porušenie sa týkalo príležitostnej koordinácie iných obchodných podmienok než ceny, ponúkaných individuálnym zákazníkom v sektore „horeca“. Pokiaľ ide o pokuty, Všeobecný súd usúdil, že na to, aby bolo spoločnostiam poskytnuté spravodlivé zadostučinenie z dôvodu neprimeranej dĺžky konania, musí zníženie sumy pokuty, ktoré už Komisia uskutočnila, dosiahnuť 5 %.

V dôsledku toho bola pokuta uložená solidárne spoločnosti Heineken NV a jej dcérskej spoločnosti znížená z pôvodnej sumy 219,28 milióna eur na 198 miliónov eur. Pokuta uložená spoločnosti Bavaria bola z pôvodnej sumy 22,85 milióna eur znížená na 20,71 milióna eur.

Spoločnosti podali odvolania na Súdny dvor.

Súdny dvor EÚ (siedma komora) rozsudkami z 19. decembra 2012 zamietol všetky uvádzané výhrady.

Súdny dvor potvrdil pokuty 198 miliónov eur a 20,71 milióna eur uložené spoločnostiam Heineken NV a Bavaria NV za ich účasť na karteli na holandskom trhu s pivom.

⁶ Rozsudky Všeobecného súdu zo 6. júna 2011, Heineken Nederland BV a Heineken/Komisia ([T-240/07](#)), a Bavaria BV/Komisia ([T-235/07](#)), pozri aj [TK č. 62/11](#).

Osobitne Súdny dvor usúdil, že Všeobecný súd neporušil zásadu rovnosti zaobchádzania, keď dospel k záveru, že situáciu, ktorá bola predmetom rozhodnutia Komisie o tomto karteli, nemožno porovnať so situáciou, ktorá sa týkala skoršieho rozhodnutia Komisie vo vzťahu k sektoru piva v Belgicku. Priame porovnanie pokút uložených osobám, ktorým boli určené tieto dve rozhodnutia týkajúce sa odlišných porušení, by totiž viedlo k riziku skreslenia osobitných funkcií, ktoré plnia rôzne etapy výpočtu pokuty, keďže konečné sumy pokút odrážajú osobitné špecifické okolnosti každého kartelu.

Súdny dvor rovnako usúdil, že práva týchto spoločností na riadnu správu vecí verejných a na obhajobu neboli porušené v dôsledku zamietnutia prístupu k údajom v odpovedi, ktorú na oznámenie o výhradách predložil iný účastník konania.

Napokon Súdny dvor zamietol argument predložený spoločnosťou Heineken, podľa ktorého Všeobecný súd mal pred rozhodnutím v prejednávanej veci najprv rozhodnúť v inej veci týkajúcej sa rovnakého kartelu⁷, v ktorej Všeobecný súd rozhodol, že pivovarnícky podnik Koninklijke Grolsch sa nezúčastnil na predmetnom karteli. V tomto ohľade Súdny dvor zdôraznil, že skutočnosť, že

⁷ Rozsudok Všeobecného súdu z 15. septembra 2011, Koninklijke Grolsch/Komisia ([T-234/07](#)), pozri aj [TK č. 93/11](#).

Obchodné právo

porušenie nebolo možné pripísať Koninklijke Grolsch, ale malo byť pripísané jeho dcérskej spoločnosti (a to Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV), je irelevantné, čo sa týka porušenia, ktorého sa dopustil Heineken.

**Vec C-32/11 Allianz Hungária Biztosító Zrt., Generali-Providencia Biztosító Zrt., Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége, Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft, Paragon-Alkusz Zrt.,
proti
Gazdasági Versenyhivatal (úrad pre hospodársku súťaž)**

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) zo 14. marca 2013 – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróság /maďarským Najvyšším súdom/ (Maďarsko) týkajúci sa výkladu článku 101 ods. 1 ZFEÚ

(Hospodárska súťaž – Článok 101 ods. 1 ZFEÚ – Uplatňovanie analogickej vnútroštátnej právnej úpravy – Právomoc Súdneho dvora – Dvojstranné dohody uzatvorené medzi poisťovňami a autoopravovňami týkajúce sa hodinových sadzieb za opravy – Zvýšené sadzby v závislosti od počtu zmlúv o poistení, ktoré uzatvoria tieto autoopravovne konajúce ako poisťovací

agent pre poisťovňu – Pojem ,dohoda, ktorá má za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže)

Skutkový stav:

Maďarské poisťovne, najmä poisťovne Allianz a Generali-Providencia, každoročne dojednávajú s predajcami automobilov alebo s národným združením týchto predajcov podmienky a sadzby platné pre služby opráv poškodených poistených vozidiel, hradené poisťovňou. V prípade poistnej udalosti tak autoopravovne predajcov môžu bezprostredne vykonávať opravy podľa týchto podmienok a sadzieb.

V tejto súvislosti majú uvedení predajcovia s poisťovňami dvojaký vzťah: na jednej strane v prípade poistných udalostí opravujú poistené vozidlá na účet poisťovní a na druhej strane vystupujú ako poisťovací agenti týchto poisťovní, pričom ponúkajú pri predaji alebo oprave vozidiel svojim zákazníkom poistenia vozidiel. Dohody uzatvorené medzi poisťovateľmi a predajcami stanovujú, že predajcovia budú za opravu poškodených vozidiel dostávať zvýšenú hodinovú sadzbu v závislosti od počtu a podielu poistných zmlúv predaných v prospech dotknutej poisťovne.

Maďarský orgán pre hospodársku súťaž, ktorý usúdil, že predmetné dohody majú za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže na trhu s poistením automobilov

Obchodné právo

a na trhu so službami opráv vozidiel, zakázal pokračovať v uvedených protisúťažných praktikách a dotknutým spoločnostiam uložil pokuty.⁸

Legfelsőbb Bíróság (maďarský Najvyšší súd) rozhodujúci o kasačnom opravnom prostriedku v spore položil Súdnemu dvoru otázku, či predmetné dohody majú za cieľ vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže, tzn., či sa má článok 101 ods. 1 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že dvojstranné dohody, ktoré uzavreli spoločnosti poskytujúce poistenie automobilov s predajcami automobilov vykonávajúcimi činnosť autoopravovní alebo so združením týchto predajcov, ktoré sa týkajú hodinových sadzieb hrađených poisťovňou za opravu vozidiel v nej poistených, a podľa ktorých tieto sadzby závisia okrem iného od počtu a podielu zmlúv o poistení, ktoré má uzatvoriť predajca ako poisťovací agent v prospech tejto poisťovne, je možné považovať za obmedzovanie

hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“ v zmysle tohto ustanovenia.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku zo 14. marca 2013 najprv konštatoval, že vzhľadom na to, že uvedené dohody majú takýto cieľ, t. j. svojou povahou sú škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže, sú zakázané bez toho, aby bolo nevyhnutné preskúmať ich následky pre hospodársku súťaž.

Ďalej Súdny dvor konštatoval, že skúmané dohody v zásade spájajú dve nezávislé činnosti, a to služby opráv vozidiel a sprostredkovanie poistenia automobilov. Súdny dvor v tejto súvislosti zdôraznil, že hoci vytvorenie takéhoto spojenia automaticky ešte neznamená, že predmetné dohody majú za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže, nič to nemení na tom, že môže predstavovať dôležitý aspekt pre posúdenie, či tieto dohody sú svojou povahou škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže. V tomto kontexte Súdny dvor zdôraznil, že aj keď v prejednávanej veci ide o vertikálne dohody, t. j. dohody uzatvorené medzi nekonkurujúcimi si podnikmi, ich cieľ môže jednako predstavovať obmedzovanie hospodárskej súťaže.

Súdny dvor takisto spresnil, že v prejednávanej veci musí byť cieľ predmetných dohôd posudzovaný vo vzťahu k obidvom dotknutým trhom. Maďarskému vnútroštátnemu súdu tak prislúcha overiť, či s ohľadom na

⁸ Maďarský orgán pre hospodársku súťaž uložil pokuty vo výške 5 319 000 000 HUF (približne 18 215 753 eur) poisťovni Allianz Hungária, 1 046 000 000 HUF (približne 3 582 191 eur) poisťovni Generali-providencia, 360 000 000 HUF (približne 1 232 876 eur) národnému združeniu autorizovaných predajcov (GÉMOSZ), 13 600 000 HUF (približne 46 575 eur) spoločnosti Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft a 45 000 000 HUF (približne 154 109 eur) spoločnosti Paragon-Alkusz Zrt., právnenému nástupcovi spoločnosti Magyar Opelkereskedők Bróker Kft.

Obchodné právo

hospodársky a právny kontext, do ktorého sú zasadené, majú sporné vertikálne dohody dostatočný stupeň škodlivosti vo vzťahu k hospodárskej súťaži na trhu s poistením automobilov, ktorý by umožňoval konštatovať, že ich cieľ je obmedzením hospodárskej súťaže. Tak by to mohlo byť najmä v prípade, ak by si úloha zverená vnútroštátnym právom predajcom konajúcim ako poisťovací agenti alebo makléri vyžadovala ich nezávislosť vo vzťahu k poisťovniam. Navyše by protisúťažný cieľ dohôd bol preukázaný takisto vtedy, keď je pravdepodobné, že hospodárska súťaž na trhu s poisteniami automobilov bude narušená alebo značne oslabená v dôsledku uzavretia týchto dohôd.

Na jednej strane na účely posúdenia cieľa predmetných dohôd vo vzťahu k trhu so službami opráv vozidiel musí maďarský súd zobrať do úvahy skutočnosť, že tieto dohody boli pravdepodobne uzatvorené na základe „odporúčaných cien“ určených v rozhodnutiach, ktoré prijalo národné združenie autorizovaných predajcov automobilov. Ak by tento vnútroštátny súd konštatoval, že tieto rozhodnutia mali skutočne za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže tým, že zjednocovali hodinové sadzby opráv vozidiel a že spornými vertikálnymi dohodami poisťovne dobrovoľne potvrdili tieto rozhodnutia, čo možno predpokladať v prípade, ak poisťovne uzatvorili priamu dohodu s týmto

združením, potom by protizákonnosť uvedených rozhodnutí viedla k protizákonnosti uvedených dohôd.

Na základe toho Súdny dvor uzavrel, že dohody o cenách opráv poistených vozidiel uzatvorené medzi poisťovňami a autoopravovňami majú protisúťažný cieľ a sú zakázané, ak sú svojou povahou škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže. Ich škodlivosť je potrebné posudzovať vo vzťahu k dvom dotknutým trhom, a to k trhu s poisteniami automobilov a k trhu so službami opráv vozidiel.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že dvojstranné dohody, ktoré uzavreli spoločnosti poskytujúce poistenie automobilov s predajcami automobilov vykonávajúcimi činnosť autoopravovní alebo so združením týchto predajcov, ktoré sa týkajú hodinových sadzieb hrađených poisťovňou za opravu vozidiel v nej poistených, a podľa ktorých tieto sadzby závisia, okrem iného, od počtu a podielu zmlúv o poistení, ktoré uzatvoril predajca ako poisťovací agent v prospech tejto poisťovne, je možné považovať za obmedzovanie hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“ v zmysle tohto ustanovenia, ak v nadväznosti na individuálne a konkrétne preskúmanie znenia a cieľa týchto dohôd, ako aj právneho a

Obchodné právo

hospodárskeho kontextu, do ktorého sú vložené, sa tieto dohody zdajú svojou povahou škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže na obidvoch dotknutých trhoch.

Vec C-415/11 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa)

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) zo 14. marca 2013 – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona /Obchodným súdom č. 3 v Barcelone/ (Španielsko) týkajúci sa výkladu smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288)

(Smernica 93/13/EHS – Spotrebiteľské zmluvy – Zmluva o hypotekárnom úvere – Konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou – Právomoci vnútroštátneho súdu rozhodujúceho v určovacom konaní – Nekalé podmienky – Kritériá posúdenia)

Skutkový stav:

Španielska právna úprava vymenováva obmedzený počet dôvodov, na základe ktorých dlžník môže podať námietku proti konaniu o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej

hypotékou. Medzi tieto dôvody nepatrí existencia nekalej podmienky v zmluve o hypotekárnom úvere. Na túto skutočnosť sa možno odvolávať len v rámci samostatného určovacieho konania, ktoré však nemá za následok prerušenie konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou. Okrem toho v rámci španielskeho konania o výkone rozhodnutia konečné priklepnutie nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou tretej osobe – akou je banka – je v zásade nezvratné. V dôsledku toho, ak je rozhodnutie súdu rozhodujúceho v určovacom konaní o vyhlásení podmienky v zmluve o úvere za nekalú – a následné vyhlásenie konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou za neplatné – vydané po uskutočnení konania o výkone rozhodnutia, toto rozhodnutie môže spotrebiteľovi zabezpečiť iba ochranu a *posteriori* výlučne formou odškodnenia a bez možnosti, aby vyst'ahovaná osoba mohla opätovne nadobudnúť k svojej nehnuteľnosti vlastnícke právo.

M. Aziz, marocký štátny príslušník pracujúci v Španielsku, podpísal v júli 2007 s bankou Catalunyacaixa zmluvu o hypotekárnom úvere na sumu 138 000 eur zabezpečenú hypotekárnou zárukou, ktorou bolo zaťažené bývanie rodiny M. Aziza. Od júna 2008 M. Aziz prestal platiť mesačné splátky. Po neúspešnej výzve na zaplatenie banka začala proti nemu konanie

Obchodné právo

o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou. Keďže sa M. Aziz na pojednávanie nedostavil, bol nariadený výkon rozhodnutia. Uskutočnila sa dražba nehnuteľnosti, na ktorej však nebola predložená žiadna ponuka na kúpu, a z tohto dôvodu banka na základe španielskej právnej úpravy nadobudla vlastnícke právo k tejto nehnuteľnosti za 50 % jej hodnoty. M. Aziz bol 20. januára 2011 z miesta bydliska vystáňovaný. Krátko pred vystáňovaním podal žalobu, v ktorej žiadal zrušiť podmienku zmluvy o hypotekárnom úvere vzhľadom na jej nekalú povahu, a v dôsledku toho vyhlásiť konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou za neplatné.

V tejto súvislosti sa Juzgado de lo Mercantil n°3 de Barcelona (obchodný súd č. 3 v Barcelone), ktorému bola vec predložená, rozhodol prerušiť konanie a požiadať Súdny dvor jednak o výklad súladu španielskeho práva so smernicou o nekalých podmienkach⁹ vzhľadom na to, že pre španielsky súd je dosť zložité zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľa, a jednak o výklad základných prvkov tvoriacich pojem „nekalá podmienka“ v zmysle tejto smernice.

Položil Súdnemu dvoru konkrétne tieto prejudiciálne otázky:

1. Možno považovať systém núteného výkonu súdnych exekučných titulov týkajúcich sa majetku, ktorý bol zaťažený hypotékou alebo založený, upravený v článku 695 a nasl. španielskeho občianskeho súdneho poriadku spoločne s obmedzením námietok proti výkonu rozhodnutia uvedeným v týchto ustanoveniach, za jasné obmedzenie ochrany spotrebiteľa, pretože spotrebiteľovi formálne i materiálne jasne bráni v podaní žalôb alebo v podaní opravných prostriedkov na súd, ktoré sú schopné zaistiť účinnú ochranu jeho práv?

2. Tento návrh sa podáva s cieľom objasniť pojem neprimeranosť vzhľadom na:

a) možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti zmlúv, ktoré sú uzatvorené na dlhé obdobie, v prejednávanej veci na 33 rokov, v prípadoch omeškania, ktoré nastane v rámci určitého veľmi obmedzeného obdobia;

b) stanovenie sadzieb úroku z omeškania – v tomto prípade presahujúcich 18 % , ktoré nie sú v súlade s kritériami na určenie úroku z omeškania v ostatných spotrebiteľských zmluvách (spotrebiteľské úvery) a ktoré by pri iných druhoch spotrebiteľských zmlúv bolo možné považovať za nekalé, keďže pri zmluvách týkajúcich sa nehnuteľností pre ne neexistuje nijaká jasná zákonná hranica, a to ani v

⁹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

Obchodné právo

prípadoch, keď sa má úrok počítať nielen zo splátok, ktoré už boli splatné, ale aj zo všetkých splátok, ktoré sa stali splatnými v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti;

c) jednostranné stanovenie postupov na výpočet a určenie pohyblivého úroku, tak bežného úroku, ako aj úroku z omeškania, veriteľom, ktoré je spojené s možnosťou výkonu práva z hypotéky a ktoré dlžníkovi neumožňujú v konaní o výkone rozhodnutia uplatňovať námietky proti vyčísleniu dlhu, ale odkazujú ho na určovacie konanie, v ktorom bude právoplatné rozhodnutie vydané až po tom, ako sa skončí nútený výkon rozhodnutia alebo dlžník prinajmenšom stratí majetok, ktorý bol zaťažený hypotékou alebo založený, čo je veľmi dôležitou otázkou v prípade, ak bol úver prijatý na kúpu bývania a nútený výkon rozhodnutia vedie k vyprataniu nehnuteľnosti?

Z rozsudku Súdneho dvora EÚ zo 14. marca 2013 vyplynulo, že Španielska právna úprava je v rozpore s právom Únie, pretože bráni súdu, ktorý je príslušný na vyhlásenie nekalej povahy podmienky obsiahnutej v zmluve o hypotekárnom úvere, aby prerušil konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou už začaté na inom súde.

Súdny dvor v rozsudku odpovedá po prvé, že smernica o nekalých podmienkach bráni právnej úprave

členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá znemožňuje súdu rozhodujúcemu v určovacom konaní – t. j. súdu príslušnému vyhlásiť podmienku za nekalú – prijať predbežné opatrenia, najmä tie, ktoré vedú k prerušeniu konania o výkone rozhodnutia, hoci ich prijatie je potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia.

Na úvod Súdny dvor pripomenul, že vzhľadom na to, že neexistuje harmonizácia vnútroštátnych mechanizmov núteného výkonu rozhodnutia, spadajú námietky, ktoré možno vzniesť v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, a právomoci priznané súdu rozhodujúcemu v určovacom konaní do pôsobnosti vnútroštátneho poriadku členských štátov. Táto právna úprava však nesmie byť menej výhodná než právna úprava upravujúca podobné situácie vo vnútroštátnom práve (zásada ekvivalencie) a nesmie prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré spotrebiteľom priznáva právo Únie (zásada efektivity).

Pokiaľ ide o poslednú uvedenú zásadu, Súdny dvor rozhodol, že španielsky procesný režim ohrozuje efektívitu ochrany zaručenú smernicou. Týka sa to všetkých prípadov, keď je výkon rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou

Obchodné právo

uskutočnený ešte predtým, než súd rozhodujúci v určovacom konaní vydá rozhodnutie o vyhlásení nekalej povahy zmluvnej podmienky tvoriacej základ hypotéky, a teda vyhlási konanie o výkone rozhodnutia za neplatné. Vzhľadom na to, že **súd rozhodujúci v určovacom konaní nemá možnosť prerušiť konanie o výkone rozhodnutia, uvedené vyhlásenie neplatnosti môže spotrebiteľovi zabezpečiť iba ochranu a posteriori výlučne formou odškodnenia. Toto odškodnenie je len čiastočné a nedostatočné a nie je primeraným ani účinným prostriedkom na zabránenie uplatňovaniu takýchto podmienok. To platí o to viac v prípade, keď rovnako ako vo veci samej je predmetom hypotekárnej záruky bývanie poškodeného spotrebiteľa a jeho rodiny, pretože tento mechanizmus ochrany spotrebiteľov sa obmedzuje len na vyplatenie náhrady škody a úrokov bez možnosti zabrániť definitívnej a neodvratnej strate tohto bývania.** Predajcom alebo dodávateľom by teda na to, aby spotrebiteľov v podstate zbavili ochrany sledovanej smernicou, stačilo iba začať konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou. Súdny dvor preto dospel k záveru, že španielska právna úprava nie je v súlade so zásadou efektivity, keďže v konaniach o výkone rozhodnutia týkajúcich sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou začatých predajcami alebo dodávateľmi,

v ktorých sú žalovanými spotrebiteľia, znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatnenie ochrany, ktorú spotrebiteľom priznáva smernica.

Po druhé Súdny dvor v rámci preskúmania pojmu nekalá podmienka¹⁰ pripomenul, že „značnú nerovnováhu“ spôsobenú takouto podmienkou treba posúdiť z hľadiska právnych predpisov uplatňovaných vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Okrem toho sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok. S cieľom zistiť, či dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery – *neoficiálny preklad*]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní.

Uplatňujúc tieto kritériá prináleží vnútroštátnemu súdu preveriť, či **podmienka týkajúca sa úrokov z omeškania** obsiahnutá v zmluve

¹⁰ Podľa smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery [dobrej viery – *neoficiálny preklad*] spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Obchodné právo

podpísanej M. Azizom je nekalá. Podmienka stanovuje ročný úrok z omeškania vo výške 18,75 %, ktorý sa automaticky uplatňuje na nezaplatené splatné sumy bez nutnosti zaslania akejkoľvek upomienky. Vnútroštátny súd predovšetkým musí porovnať túto úrokovú sadzbu so zákonnou úrokovou sadzbou¹¹ a rozhodnúť, či je vhodná na dosiahnutie sledovaných cieľov a nejde nad rámec toho, čo je potrebné na ich dosiahnutie.

Okrem toho **podmienka predčasnej splatnosti** obsiahnutá v dotknutej zmluve umožňuje banke vyhlásiť splatnosť celého úveru v okamihu, keď dlžník jediný raz nezaplatil časť istiny alebo úroky. Vnútroštátny súd musí najmä preveriť, či táto možnosť závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil podstatnú zmluvnú povinnosť a či je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné vo vzťahu k dobe splácania úveru a k jeho výške.

Napokon **podmienka týkajúca sa jednostranného stanovenia postupov na výpočet výšky nesplateného dlhu** stanovuje, že banka má na účely začatia konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou právo priamo vypočítať výšku dlhu. Vnútroštátny súd musí posúdiť, či a v akej miere táto podmienka sťažuje spotrebiteľovi z hľadiska dostupných procesných

prostriedkov prístup k spravodlivosti a k výkonu práva na obranu.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol o prejudiciálnych otázkach takto:

1. Smernica 93/13/EHS Rady z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá tým, že v konaní o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou nestanovuje možnosť vzniesť námietky voči nekalej povahe zmluvnej podmienky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, znemožňuje súdu rozhodujúcemu v určovacom konaní, ktorý je príslušný na posúdenie nekalej povahy tejto podmienky, prijať predbežné opatrenia, najmä tie, ktoré vedú k prerušeniu uvedeného konania o výkone rozhodnutia, hoci prijatie týchto opatrení je potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia.

2. Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že:

– pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy

¹¹ V Španielsku v roku 2007 bola zákonná úroková sadzba 5 %.

Obchodné právo

nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Zároveň sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok,

- na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery – *neoficiálny preklad*]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní.

Článok 3 ods. 3 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že príloha, na ktorú odkazuje toto ustanovenie, obsahuje len orientačný a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé.

Vec C-116/11 Bank Handlowy w Warszawie SA, PPHU „ADAX”/Ryszard Adamiak proti Christianapol sp. z o.o.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) 22. novembra 2012 – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu (Poľsko) týkajúci sa výkladu

článku 4 ods. 1 a článku 4 ods. 2 písm. j), ako aj článku 27 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 788/2008 z 24. júla 2008 (Ú. v. EÚ L 213, s. 1)

(Súdna spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (ES) č. 1346/2000 – Konkurzné konania – Pojem „uzavretie konania“ – Možnosť súdu prejednávajúceho vedľajšie konkurzné konanie posúdiť platobnú neschopnosť dlžníka – Možnosť začať likvidačné konanie ako vedľajšie konkurzné konanie, hoci hlavným konaním je konanie „sauvegarde“)

Skutkový stav:

Christianapol, ktorej sídlo sa nachádza v Łowżyń (Poľsko), je 100 % dcérskou spoločnosťou nemeckej spoločnosti, ktorá samotná je v 90 % vlastníctve francúzskej spoločnosti.

Tribunal de commerce de Meaux (Francúzsko) začal rozsudkom z 1. októbra 2008 voči spoločnosti Christianapol konkurzné konanie. Svoju právomoc opieral uvedený súd o konštatovanie, že centrum hlavných záujmov dlžníka je vo Francúzsku. Súd začal konanie „sauvegarde“, pričom to odôvodňoval konštatovaním, že dlžník nie je v stave platobnej neschopnosti, ale mohol by sa dostať do tohto stavu bez rýchlej finančnej reštrukturalizácie.

Obchodné právo

Podaniami z 21. apríla a 26. júna 2009 Bank Handlowy so sídlom vo Varšave (Poľsko) v postavení veriteľa spoločnosti Christianapol žiadal vnútroštátny súd o začatie vedľajšieho konkurzného konania voči tejto spoločnosti podľa ustanovení článku 27 nariadenia. Subsidiárne pre prípad, že by sa rozsudok Tribunal de commerce de Meaux z 1. októbra 2008 podľa článku 26 toho istého nariadenia považoval za odporujúci verejnému poriadku, Bank Handlowy žiadal o začatie konkurzného konania podľa poľského zákona.

Dňa 20. júla 2009 Tribunal de commerce de Meaux potvrdil plán reštrukturalizácie spoločnosti Christianapol, podľa ktorého má byť splatenie dlhov rozložené na 10 rokov a ktorý stanovuje zákaz predaja podniku nachádzajúceho sa v Łowyń, ako aj určitého definovaného majetku dlžníka. Francúzsky súd predĺžil poverenie už skôr vymenovaných splnomocnencov veriteľov až do ukončenia konania vo veci zistenia pohľadávok a podania ich záverečnej správy. Súd ďalej svojím rozsudkom vymenoval kontrolóra dodržiavania plánu.

Návrhom z 2. augusta 2009 požiadal aj iný veriteľ, Adamiak, so sídlom v Łeczyca (Poľsko) o začatie konkurzného konania podľa poľského práva.

Spoločnosť Christianapol pôvodne žiadala o zamietnutie návrhu na začatie

vedľajšieho konkurzného konania v Poľsku z dôvodu, že to poruší cieľ a charakter konania „sauvegarde“. Po potvrdení plánu reštrukturalizácie francúzskym súdom Christianapol požiadala o zastavenie konania o začatí vedľajšieho konkurzného konania vzhľadom na to, že hlavné konanie sa uzavrelo. Uviedla, že si plní svoje povinnosti podľa plánu potvrdeného francúzskym súdom. To znamená, že vzhľadom na poľské právo voči nej neexistujú nijaké finančné pohľadávky, takže neexistuje žiadny dôvod na vyhlásenie jej platobnej neschopnosti.

Vnútroštátny súd sa obrátil na Tribunal de commerce de Meaux so žiadosťou o informáciu, či konkurzné konanie, ktoré prejednával a ktoré predstavovalo hlavné konanie v zmysle nariadenia, naďalej prebieha. Odpoveď francúzskeho súdu nepriniesla potrebné objasnenie. Vnútroštátny súd teda určil znalca.

Za týchto okolností Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 4 ods. 1 a 2 písm. j) [nariadenia] vykladať v tom zmysle, že pojem „uzavretie konkurzného konania“ použitý v tomto ustanovení sa má vykladať autonómne, nezávisle od právnej úpravy platnej v právnych systémoch jednotlivých členských

Obchodné právo

štátov, alebo je na určenie, kedy dôjde k uzavretiu konkurzného konania, rozhodujúce len vnútroštátne právo štátu, v ktorom začalo konanie?

2. Má sa článok 27 [nariadenia] vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o začatí vedľajšieho konkurzného konania, nikdy nesmie zisťovať platobnú neschopnosť dlžníka, voči ktorému bolo začaté hlavné konkurzné konanie v inom štáte, alebo tak, že vnútroštátny súd smie v určitých situáciách zisťovať existenciu platobnej neschopnosti dlžníka, najmä vtedy, keď je hlavné konanie ochranným konaním, v ktorom súd zistil, že dlžník nie je platobne neschopný (francúzske konanie „sauvegarde“)?

3. Umožňuje výklad článku 27 [nariadenia] začať vedľajšie konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 3 druhej vety uvedeného nariadenia v členskom štáte, v ktorom sa nachádza všetok majetok dlžníka, keď hlavné konanie, ktoré sa automaticky uznáva, má ochranný charakter (ako je to pri francúzskom konaní „sauvegarde“), bol v ňom prijatý a potvrdený plán, dlžník tento plán dodržiava a bol vydaný súdny zákaz predaja majetku dlžníka?“

Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku 22. novembra 2012 k prvej otázke poznamenal, že vnútroštátny súd správne kvalifikoval konkurzné konanie začaté vo Francúzsku ako hlavné konanie. Toto konanie bolo začaté podľa

článku 3 písm. 1 nariadenia. Takéto konanie vytvára univerzálne účinky, keďže sa uplatňujú na majetok dlžníka nachádzajúci sa vo všetkých členských štátoch. Pokiaľ prebieha hlavné konkurzné konanie, nemožno začať žiadne iné hlavné konanie. Ako to uvádza článok 3 ods. 2 a 3 nariadenia, akékoľvek konkurzné konanie začaté počas tohto obdobia môže byť len vedľajším konaním, ktorého účinky sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území toho členského štátu, v ktorom bolo toto konanie začaté (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 2011, Rastelli Davide e C., C-191/10, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 15 a citovanú judikatúru).

Podľa článku 16 ods. 1 nariadenia hlavné konkurzné konanie začaté v jednom členskom štáte sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začalo. Z uvedenej zásady vyplýva, že súdy iných členských štátov uznávajú rozhodnutie o začatí konkurzného konania bez toho, aby boli oprávnené preskúmať posúdenie, ktoré o svojej právomoci uskutočnil prvý súd (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. mája 2006, Eurofood IFSC, C-341/04, Zb. s. I-3813, body 39 a 42, ako aj z 21. januára 2010, MG Probud Gdynia, C-444/07, Zb. s. I-417, body 27 a 29). Článok 25 nariadenia rozširuje toto pravidlo uznávania na všetky

Obchodné právo

rozhodnutia, ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania.

V konaní vo veci samej začatie hlavného konkurzného konania zo strany Tribunal de commerce de Meaux vychádzalo najmä z konštatovania, že centrum hlavných záujmov dlžníka, teda výlučné kritérium medzinárodnej príslušnosti stanovené článkom 3 ods. 1 nariadenia, sa nachádza vo Francúzsku. Toto konštatovanie patrí pod zásadu uznávania, ktorou je vnútroštátny súd viazaný. Z toho vyplýva, že za predpokladu, že by sa hlavné konkurzné konanie začaté vo Francúzsku voči Christianapol malo považovať za uzavreté, vnútroštátny súd by mohol začať druhé hlavné konanie v Poľsku, iba pokiaľ by mohlo byť preukázané, že po začatí prvého hlavného konania vo Francúzsku bolo centrum hlavných záujmov Christianapol premiestnené do Poľska.

Z uvedených skutočností Súdny dvor pokladal za potrebné skúmať, ako treba stanoviť význam pojmu „uzavretie konkurzného konania“.

Ako to Súdny dvor už pripomenul, účelom nariadenia nie je zaviesť jednotné konkurzné konanie, ale – ako vyplýva z jeho odôvodnenia 2 – zabezpečiť účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní (rozsudok Eurofood IFSC, už citovaný, bod 48). Na tento účel nariadenie stanovuje pravidlá

príslušnosti a uznávania, ako aj pravidlá týkajúce sa práva uplatniteľného v tejto oblasti.

Otázka práva uplatniteľného na konkurzné konanie je upravená článkom 4 nariadenia, ktorý vo svojom odseku 1 na tento účel určuje právo členského štátu, na ktorého území bolo konanie začaté. Odsek 2 písm. j) uvedeného článku spresňuje, že toto právo určuje najmä podmienky a účinky uzavretia konkurzného konania. Článok 4 nariadenia tak predstavuje kolíziu normu a túto jeho kvalifikáciu potvrdzuje odôvodnenie 23 nariadenia, ktoré uvádza, že jednotné kolízne normy stanovené nariadením nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného. Pre kolíziu normu je charakteristické, že na hmotnoprávnu otázku neodpovedá, iba uvádza, akým právnym poriadkom sa riadi odpoveď.

Hoci je pravda, že v prípade pochybností o ich znení ustanovenia práva Únie vyžadujú autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou, Súdny dvor tiež rozhodol, že táto zásada platí len pre tie predpisy, ktoré na účely stanovenia ich zmyslu a významu neobsahujú žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. októbra 2011, Interedil, C-396/09, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 42 a citovanú judikatúru). Preto otázky,

Obchodné právo

akými sú podmienky a účinky uzavretia konkurzného konania, vo vzťahu ku ktorým článok 4 ods. 2 písm. j) nariadenia obsahuje výslovný odkaz na vnútroštátne právo, nemôžu byť predmetom autonómneho výkladu, ale treba ich posúdiť za uplatnenia *lex concursus*, ktoré je uvedené ako uplatniteľné.

Táto analýza nie je v rozpore so skutočnosťou, že Súdny dvor v bode 54 svojho rozsudku Eurofood IFSC (už citovaného), z ktorého vychádza Christianapol a francúzska vláda, rozhodol, že pojem „rozhodnutie o začatí konkurzného konania“ v zmysle článku 16 ods. 1 nariadenia treba definovať v závislosti od dvoch kritérií uvádzaných nariadením. Na rozdiel od článku 4 nariadenia totiž uvedený článok 16 ods. 1 neobsahuje výslovný odkaz na vnútroštátne právo, ale stanovuje bezprostredne uplatniteľné pravidlo vo forme zásady uznávania v prospech rozhodnutia o začatí, ktoré bolo vyhlásené ako prvé.

V súvislosti s **druhou otázkou** Súdny dvor najskôr poukázal na znenie článku 27 prvej vety nariadenia, podľa ktorej po tom, čo začne hlavné konkurzné konanie v jednom členskom štáte, „môže začať“ vedľajšie konkurzné konanie v inom členskom štáte, na ktorého území má dlžník podnik, „bez toho, aby sa v tomto inom štáte zisťovala platobná neschopnosť dlžníka“. Súdny dvor však uznal, že použitá formulácia je trochu

nejednoznačná, pokiaľ ide o to, či pri začatí takéhoto konania zisťovanie platobnej neschopnosti dlžníka nie je potrebné, ale zostáva možné, alebo nie je povolené. Za týchto okolností treba formuláciu použitú v článku 27 prvej vety nariadenia vykladať vo svetle celkovej systematiky a účelu nariadenia, do ktorej patrí (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júna 1980, Roudolff, 803/79, Zb. s. 2015, bod 7).

V tejto súvislosti pripomenul, že nariadenie sa uplatňuje len na konania, ktorých základom je platobná neschopnosť. Pokiaľ ide o kritériá umožňujúce konkrétne konštatovať existenciu takejto situácie, nariadenie kvôli tomu, že neuvádza definíciu pojmu platobná neschopnosť, odkazuje na vnútroštátne právo. Z toho vyplýva, že začatie hlavného konania si vyžaduje predchádzajúce overenie stavu platobnej neschopnosti dlžníka príslušným súdom podľa jeho vnútroštátneho práva. Tiež pripomenul, že podľa článku 16 ods. 1 nariadenia sa hlavné konkurzné konanie začaté v jednom členskom štáte uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne.

Za týchto okolností posúdenie týkajúce sa stavu platobnej neschopnosti dlžníka súdom príslušným pre začatie hlavného konania platí pre súdy, ktoré prípadne rozhodujú o návrhu na začatie vedľajšieho konania.

Obchodné právo

Tento výklad je jediný, ktorým možno predísť nevyhnutným ťažkostiam, ktoré za absencie definície pojmu platobná neschopnosť v nariadení vyplývajú z uplatňovania odlišujúcich sa vnútroštátnych konceptov platobnej neschopnosti rôznymi súdmi. Okrem toho, ako to poznamenala francúzska vláda, platobná neschopnosť musí byť predmetom celkového posúdenia vzhľadom na majetkovú situáciu dlžníka, tak ako sa ukazuje globálne vo všetkých členských štátoch, a nie izolovaných posúdení obmedzených na zohľadnenie aktív nachádzajúcich sa určitom území.

Rozdiely v posúdení medzi súdmi by boli nezlučiteľné s cieľom účinného a efektívneho fungovania cezhraničných konkurzných konaní, ktorý chce nariadenie dosiahnuť prostredníctvom povinnej koordinácie hlavného a vedľajšieho konania zaručujúcej prednosť hlavného konania. V tejto súvislosti pripomenul, že hoci začatie vedľajšieho konania môžu navrhovať najmä miestni veritelia, možno ho začať aj na návrh likvidátora v hlavnom konaní v záujme efektívnejšej správy konkurznej podstaty dlžníka.

Súdny dvor však zdôraznil, že pri vyvodení dôsledkov z konštatovania platobnej neschopnosti vykonaného v rámci hlavného konania súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie vedľajšieho konania, musí zohľadniť ciele uvedeného hlavného konania a

prihliadať na systematiku nariadenia, ako aj na zásady, z ktorých nariadenie vychádza.

Na margo **tretej otázky** Súdny dvor uviedol, že odpoveď na túto otázku môže byť pre rozhodnutie v konaní vo veci samej relevantná iba za predpokladu, že hlavné konkurzné konanie začaté vo Francúzsku ešte prebieha, čo prislúcha posúdiť vnútroštátnemu súdu s prihliadnutím na odpoveď poskytnutú na prvú otázku.

Tým, že uvádza, že začatie hlavného konkurzného konania v jednom členskom štáte umožňuje začať vedľajšie konanie v inom členskom štáte, na ktorého území má dlžník podnik, článok 27 prvá veta nariadenia nestanovuje žiadne rozlíšenie v závislosti od účelu hlavného konania.

Rovnako všeobecné pojmy sa nachádzajú v článku 3 ods. 3 nariadenia, ktorý uvádza, že ak bolo začaté hlavné konanie, akékoľvek konkurzné konanie začaté neskôr súdom, ktorý svoju príslušnosť zakladá na existencii podniku dlžníka, je vedľajším konaním.

Tieto ustanovenia teda treba chápať tak, že umožňujú začatie vedľajšieho konania, tiež ak hlavné konanie, podobne ako francúzske konanie „sauvegarde“, má ochranný účel.

Výklad, ktorý zastáva Christianapol a francúzska vláda, podľa ktorého začatie

Obchodné právo

hlavného konania s ochranným účelom bráni začatiu vedľajšieho konania, okrem toho, že by bol nezlučiteľný so znením predmetných ustanovení, odporoval by aj postaveniu, ktoré majú v systéme zavedenom nariadením vedľajšie konania. V tejto súvislosti Súdny dvor zdôraznil, že hoci vedľajšie konania majú najmä za cieľ zabezpečiť ochranu miestnych záujmov, môžu tiež sledovať, ako to pripomína odôvodnenie 19 nariadenia, iné ciele. To je dôvod, prečo ich možno začať na návrh likvidátora v hlavnom konaní, ak toto opatrenie zodpovedá záujmu na efektívnej správe konkurznej podstaty.

Skutočnosťou však zostáva, že začatie vedľajšieho konania, ktoré podľa článku 3 ods. 3 nariadenia musí byť likvidačným konaním, vytvára hrozbu, že bude odporovať účelu, ktorý sleduje hlavné konanie s ochranným charakterom.

V tejto súvislosti Súdny dvor poznamenal, že nariadenie stanovuje určitý počet povinných pravidiel koordinácie, ktoré majú zabezpečiť, ako to uvádza jeho odôvodnenie 12, potrebu jednotnosti na úrovni Spoločenstva. V tomto systéme má hlavné konanie v porovnaní s vedľajším konaním, ako to spresňuje odôvodnenie 20 nariadenia, dominantnú úlohu.

Likvidátor v hlavnom konaní tak disponuje určitými výsadami, ktoré mu dávajú možnosť ovplyvniť vedľajšie

konanie, aby vedľajšie konanie neohrozovalo ochranný účel hlavného konania. Podľa článku 33 ods. 1 nariadenia môže žiadať prerušiť proces likvidácie na obdobie síce nepresahujúce tri mesiace, ktorú však možno predĺžiť alebo obnoviť o obdobia rovnakého trvania. Podľa článku 34 ods. 1 toho istého nariadenia likvidátor v hlavnom konaní môže navrhnúť uzavretie vedľajšieho konania pomocou plánu záchrany, vyrovnania alebo iného podobného opatrenia. Počas obdobia prerušenia stanoveného v článku 33 ods. 1 nariadenia sú likvidátor v hlavnom konaní alebo dlžník s jeho súhlasom podľa uvedeného článku 34 ods. 3 jediní oprávnení podať tento návrh.

Podľa zásady lojálnej spolupráce zakotvenej v článku 4 ods. 3 EÚ súdu príslušnému pre začatie vedľajšieho konania prislúcha, aby pri uplatnení týchto ustanovení zohľadnil ciele hlavného konania a prihliadal na systematiku nariadenia, ktoré má za cieľ zabezpečiť účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní prostredníctvom povinnej koordinácie hlavného a vedľajšieho konania zaručujúcej prednosť hlavného konania.

Z týchto dôvodov rozhodol Súdny dvor (prvá komora) o prejudiciálnych otázkach takto:

1. Článok 4 ods. 2 písm. j) nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 788/2008 z 24. júla 2008, sa má vykladať tak, že určiť, kedy dôjde k uzavretiu konkurzného konania, prislúcha vnútroštátnemu právu členského štátu, v ktorom toto konanie začalo.

2. Článok 27 nariadenia č. 1346/2000, zmeneného a doplneného nariadením č. 788/2008, sa má vykladať tak, že umožňuje začať vedľajšie konkurzné konanie v členskom štáte, v ktorom sa nachádza podnik dlžníka, hoci hlavné konanie má ochranný účel. Súdu príslušnému pre začatie vedľajšieho konania prislúcha zohľadniť ciele hlavného konania a prihliadať na systematiku nariadenia pri dodržaní zásady lojálnej spolupráce.

3. Článok 27 nariadenia č. 1346/2000, zmeneného a doplneného nariadením č. 788/2008, sa má vykladať tak, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie vedľajšieho konkurzného konania, nesmie zisťovať platobnú neschopnosť dlžníka, voči ktorému bolo začaté hlavné konanie v inom členskom štáte, hoci toto hlavné konanie má ochranný účel.

Vec C-215/11 Iwona Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvej komory) z 13. decembra 2012 – návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Sąd Okręgowy we Wrocławiu (Poľsko) týkajúci sa výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, s. 1)

(Nariadenie (ES) č. 1896/2006 – Európske konanie o platobnom rozkaze – Návrh na vydanie rozkazu, ktorý nespĺňa formálne požiadavky stanovené vnútroštátnou právnou úpravou – Taxatívna povaha požiadaviek, ktoré musí spĺňať návrh – Možnosť požadovať úroky až do zaplatenia istiny)

Skutkový stav:

Dňa 23. februára 2011 podala Iwona Szyrocka, žijúca v Poľsku, na vnútroštátny súd návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu proti spoločnosti SiGer Technologie GmbH so sídlom v Tangermünde (Nemecko).

V rámci preskúmania uvedeného návrhu vnútroštátny súd konštatoval, že tento návrh nespĺňal niektoré formálne požiadavky stanovené poľským právom a najmä v rozpore s požiadavkou poľského práva nebola spresnená hodnota predmetu sporu v poľskej mene, aby bolo možné určiť výšku

Obchodné právo

súdneho poplatku. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pani Szyrocka uviedla v tlačive návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu istinu v eurách. Okrem toho vnútroštátny súd zdôrazňuje, že pani Szyrocka v tomto tlačive uviedla, že požaduje zaplatenie úrokov od určitého dátumu až do zaplatenia istiny.

Za týchto okolností Sąd Okręgowy we Wrocławiu (Okresný súd vo Wroclawi) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 7 [nariadenia č. 1896/2006] vykladať tak, že:

- a) vyčerpávajúcim spôsobom upravuje všetky požiadavky, ktoré musí spĺňať návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu, alebo
- b) treba vysloviť záver, že pre takýto návrh stanovuje iba minimálne požiadavky, pričom na všetky ostatné formálne požiadavky, ktoré tento predpis neupravuje, sa použijú ustanovenia vnútroštátneho práva?

2. V prípade kladnej odpovede na [prvú] otázku [písm. b)], ak návrh nespĺňa formálne požiadavky podľa vnútroštátneho práva dotknutého členského štátu (napríklad nebol priložený rovnopis návrhu pre protistranu alebo nebola uvedená hodnota predmetu sporu), má vnútroštátny súd navrhovateľ'a vyzvať

na doplnenie návrhu podľa ustanovení vnútroštátneho práva v zmysle článku 26 nariadenia č. 1896/2006, alebo článku 9 nariadenia č. 1896/2006?

3. Má sa článok 4 nariadenia č. 1896/2006 vykladať tak, že požiadavky na peňažnú pohľadávku uvedené v tomto ustanovení, t. j. vyčíslená výška, ako aj splatnosť pohľadávky v čase podania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu sa vzťahujú výlučne na istinu, alebo tak, že sa vzťahujú aj na pohľadávku na úroky z omeškania?

4. Má sa článok 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1896/2006 správne vykladať tak, že ak sa podľa práva členského štátu pôvodu k istine automaticky nepripisuje úrok, možno v európskom konaní o platobnom rozkaze okrem istiny uplatniť:

- a) aj všetky úroky vrátane tzv. „neohraničených úrokov“ (počítané od konkrétneho dátumu splatnosti do neurčitého dátumu zaplatenia, napríklad „od 20. marca 2011 až do zaplatenia“);
- b) iba úroky počítané od konkrétneho dátumu splatnosti do podania návrhu alebo do vydania platobného rozkazu;
- c) výlučne úroky počítané od konkrétneho dátumu splatnosti do podania návrhu?

5. V prípade kladnej odpovede na [štvrtú] otázku [písm. a)]: Ako má súd v tlačive platobného rozkazu podľa

Obchodné právo

nariadenia č. 1896/2006 formulovať rozhodnutie o úrokoch?

6. V prípade kladnej odpovede na [štvrtú] otázku [písm. b)]: Kto je povinný uviesť výšku úrokov – navrhovateľ, alebo súd *ex offo*?

7. V prípade kladnej odpovede na [štvrtú] otázku [písm. c)]: Je navrhovateľ povinný uviesť v návrhu výšku vyčíslených úrokov?

8. Ak navrhovateľ nevyčíslí úroky, ktoré žiada do podania návrhu, je súd povinný tieto úroky vyčísliť *ex offo*, alebo má požiadať navrhovateľa o doplnenie návrhu o chýbajúce údaje podľa článku 9 nariadenia č. 1896/2006?

Súdny dvor EÚ rozsudkom z 13. decembra 2012 v rámci odpovede na **prvú otázku** pripomenul, že článok 7 uvedeného nariadenia obsahuje niekoľko požiadaviek na obsah a podobu návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu. Upravuje najmä požiadavku, aby sa takýto návrh podal prostredníctvom vzorového tlačiva, obsahové náležitosti takéhoto návrhu, vyhlásenie navrhovateľa o presnosti údajov uvedených v tomto návrhu, možnosť vyjadrenia nesúhlasu navrhovateľa s pokračovaním v riadnom občianskom súdnom konaní, ako aj spôsoby podpisu takéhoto návrhu.

Konštatoval, že znenie predmetného článku neobsahuje nijakú skutočnosť, z

ktorej by bolo možné vyvodiť, že členské štáty môžu naďalej vo svojom vnútroštátnom práve voľne stanoviť dodatočné požiadavky týkajúce sa návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu. Ako totiž jasne vyplýva z odseku 2 písm. c), odsekov 3, 5 a 6 článku 7 nariadenia č. 1896/2006, pokiaľ toto ustanovenie priznáva členským štátom právo upraviť v ich vnútroštátnom práve niektoré špecifické aspekty požiadaviek, ktoré musí spĺňať návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu, stanovuje ich výslovne. V tomto článku sa však neuvádza nijaký iný výslovný ani konkludentný odkaz, ktorý by vo všeobecnosti pripúšťal stanovenie dodatočných požiadaviek vo vnútroštátnom práve členských štátov.

Tento doslovný výklad napokon potvrdzuje aj systematika nariadenia č. 1896/2006. V tejto súvislosti na jednej strane zdôraznil, tak ako vyplýva z odôvodnenia 16 tohto nariadenia, že rozhodujúci súd by mal návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu preskúmať len na základe v ňom uvedených údajov. Na druhej strane, ani články 2 až 4 a článok 6 predmetného nariadenia, ktoré spresňujú niektoré požiadavky, ktorým podlieha vydanie európskeho platobného rozkazu, neupravujú žiadnu možnosť stanoviť dodatočné požiadavky na základe vnútroštátneho práva členských štátov. Navyše podľa článku 11 ods. 1 písm. a) tohto

Obchodné právo

nariadenia súd návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu zamietne len v prípade nesplnenia požiadaviek uvedených v článkoch 2 až 4, 6 a 7 nariadenia.

Taktiež pripomenul, ako vyplýva z článku 1 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1896/2006, že jeho účelom je najmä zjednodušiť, urýchliť a znížiť náklady na konania v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok. Ako sa uvádza aj v odôvodneniach 8, 10 a 29 predmetného nariadenia, hoci toto nenahrádza, ani nezosúladuje existujúce vnútroštátne mechanizmy vymáhania nepopretých pohľadávok, na účely dosiahnutia tohto cieľa zavádza jednotný mechanizmus na vymáhanie peňažných pohľadávok, pričom zaručuje rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov v celej Únii. Uvedený cieľ by však bol spochybnený, ak by členské štáty mohli vo svojej vnútroštátnej právnej úprave všeobecne stanoviť dodatočné požiadavky, ktoré by musel spĺňať návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu. Takéto požiadavky by totiž v jednotlivých členských štátoch viedli nielen k stanoveniu rozdielnych požiadaviek pre jediný takýto návrh, ale mali by za následok aj sťaženie, predĺženie a zvýšenie nákladov európskeho konania o platobnom rozkaze.

Teda iba taký výklad, podľa ktorého článok 7 nariadenia č. 1896/2006 upravuje vyčerpávajúcim spôsobom

všetky požiadavky, ktoré musí spĺňať návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu, zaručuje dodržanie cieľa predmetného nariadenia.

Čo sa týka konkrétnejšie otázky, či vnútroštátny súd môže za okolností, o aké ide vo veci samej, vyzvať navrhovateľa, aby doplnil návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu tak, aby v ňom bola uvedená hodnota sporu v polskej mene na účely určenia výšky súdneho poplatku, Súdny dvor konštatoval, že tento súd sa v tomto ohľade môže opierať o článok 25 ods. 2 nariadenia č. 1896/2006, podľa ktorého sa výška súdnych poplatkov určuje v súlade s vnútroštátnym právom. V tejto súvislosti zdôraznil, že v prípade neexistujúcej harmonizácie vnútroštátnych mechanizmov na vymáhanie nesporných pohľadávok patrí procesná úprava určenia výšky súdnych poplatkov, okrem požiadaviek uvedených v článku 25 predmetného nariadenia, do vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov v rámci zásady ich procesnej autonómie. Tieto spôsoby však nesmú byť nevýhodnejšie ako príslušné spôsoby, ktorými sa riadia podobné vnútroštátne prípady (zásada ekvivalencie), ani nesmú byť stanovené takým spôsobom, že sa prakticky znemožní alebo nadmerne sťažuje výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie /zásada efektivity/ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, zatiaľ neuvyverejnený v Zbierke, bod 46 a

Obchodné právo

tam citovanú judikatúru). Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd je v zásade naďalej oprávnený zaobstarať si údaje o hodnote sporu postupmi upravenými jeho vnútroštátnym právom pod podmienkou, že procesné požiadavky týkajúce sa určenia súdnych poplatkov nebudú mať za následok ani neprimerané predĺženie európskeho konania o platobnom rozkaze, ani zamietnutie návrhu na vydanie takéhoto rozkazu.

Súdny dvor konštatoval, že vzhľadom na odpoveď na prvú otázku, nie je potrebné odpovedať na **druhú otázku**.

V súvislosti s **treťou a štvrtou otázkou** Súdny dvor pripomenul, že podľa článku 4 nariadenia č. 1896/2006, peňažné pohľadávky, ktorých uspokojenie sa žiada v rámci európskeho konania o platobnom rozkaze, musia byť určité a splatné, zatiaľ čo článok 7 ods. 2 písm. c) predmetného nariadenia stanovuje, že ak sa požadujú úroky z pohľadávky, musí sa v návrhu na vydanie platobného rozkazu uviesť úroková sadzba a doba, za ktorú sa tento úrok požaduje.

Čo sa týka na jednej strane otázky, či úroky požadované v rámci európskeho konania o platobnom rozkaze musia byť určité a splatné v zmysle článku 4 nariadenia č. 1896/2006, Súdny dvor konštatoval, že doslovný výklad tohto článku neposkytuje v tejto súvislosti presný údaj, keďže toto ustanovenie sa vo všeobecnosti odvoláva najmä na

„peňažné pohľadávky“, ktoré možno uplatniť v rámci európskeho konania o platobnom rozkaze. Avšak zdôraznil, že z kontextu tohto ustanovenia a najmä z jeho kombinovaného výkladu v spojení s článkom 7 ods. 2 písm. c) uvedeného nariadenia vyplýva, že požiadavka určitosti a splatnosti pohľadávky uvedená v tomto ustanovení sa nevzťahuje na úroky. Ako totiž správne zdôrazňuje Európska komisia, žiadne z ustanovení nariadenia č. 1896/2006 nevyžaduje, aby navrhovateľ vo svojom návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu uviedol presnú výšku úrokov. Konkrétne článok 7 ods. 2 písm. c) tohto nariadenia stanovuje pre prípad, ak sa požadujú úroky z pohľadávky, iba to, že treba uviesť úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa požaduje úrok, čo navyše odzrkadľuje tlačivo návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu uvedené v prílohe I predmetného nariadenia.

Na druhej strane, čo sa týka otázky, či uvedený článok 7 ods. 2 písm. c) bráni uplatneniu úrokov počítaných od dátumu ich splatnosti do zaplatenia istiny, Súdny dvor zdôraznil, že pokiaľ tento článok nevyžaduje, aby sa v návrhu na vydanie platobného rozkazu uviedla výška úrokov, nespresňuje ani dátum, do ktorého možno požadovať tieto úroky. Za týchto okolností treba uvedené ustanovenie vykladať najmä s ohľadom na cieľ nariadenia č. 1896/2006, ktorým je nielen zavedenie jednotného mechanizmu na

Obchodné právo

vymáhanie takýchto nepopretých peňažných pohľadávok, ale aj zníženie nákladov na takéto konanie. V tejto súvislosti uviedol, že výklad článku 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1896/2006, ktorý by navrhovateľovi uprel možnosť požadovať úroky počítané do zaplatenia istiny, by nezodpovedal uvedenému cieľu. Teda, ak by sa uplatnenie úrokov muselo obmedziť na úroky splatné k dátumu podania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu alebo k dátumu vydania takéhoto rozkazu, navrhovateľ by sa mohol domôcť zaplatenia všetkých úrokov do zaplatenia istiny len prostredníctvom viacerých postupne podaných návrhov, konkrétne prvého návrhu na zaplatenie istiny a splatných úrokov a následne ďalším návrhom na zaplatenie zvyšných úrokov za obdobie od podania prvého návrhu alebo od vydania platobného rozkazu do zaplatenia istiny. Preto konštatoval, že taký výklad článku 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1896/2006, ktorý by navrhovateľovi neumožňoval požadovať úroky počítané do zaplatenia istiny, by mohol predĺžiť a sťažiť európske konanie o platobnom rozkaze a viesť k zvýšeniu nákladov. Okrem toho by takýto výklad mohol navrhovateľa odradiť od podania návrhu na začatie európskeho konania o platobnom rozkaze a podnietiť ho k tomu, aby sa radšej uchýlil k vnútroštátnemu konaniu, ktoré mu umožní domôcť sa úrokov v celej výške. Hoci je nepochybné, tak ako sa uvádza v odôvodnení 10 nariadenia

č. 1896/2006, že konanie zavedené týmto nariadením slúži len ako doplnkový a voliteľný prostriedok vo vzťahu k prostriedkom podľa vnútroštátneho práva, naďalej platí, že na to, aby toto konanie bolo pre veriteľov skutočnou alternatívou, musia mať tieto osoby možnosť uplatniť v takomto konaní rovnaké práva ako vo vnútroštátnych konaniach.

Článok 4 a článok 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1896/2006 teda nebránia tomu, aby navrhovateľ v rámci európskeho platobného rozkazu požadoval úroky počítané do zaplatenia istiny.

Tento výklad pritom nespochybňujú ani tvrdenia uvedené portugalskou vládou a vládou Spojeného kráľovstva v prospech takého výkladu uvedených ustanovení, podľa ktorého nemožno požadovať úroky za obdobie po vydaní platobného rozkazu.

Na rozdiel od tvrdení Spojeného kráľovstva totiž okolnosť, že poučenia o vyplnení tlačiva návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu nachádzajúceho sa v prílohe I tohto nariadenia uvádzajú v bode 7 iba možnosť požadovať úroky počítané do dátumu rozhodnutia súdu o takomto návrhu, nemôže navrhovateľa zbaviť možnosti požadovať aj úroky, ktoré vznikli po tomto dátume. Teda hoci tieto poučenia môžu nepochybne slúžiť ako výkladová pomôcka predmetného

Obchodné právo

nariadenia, majú len orientačný charakter, pričom vyčerpávajúcim spôsobom nepokrývajú všetky situácie, ktoré by mohli v praxi nastať.

Pokiaľ ide o tvrdenie portugalskej vlády vychádzajúce z článku 12 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 1896/2006, Súdny dvor konštatoval, že v tomto ustanovení sa uvádza, že odporca sa v európskom platobnom rozkaze poučí o sume, ktorú má zaplatiť navrhovateľovi. Odporca je však o tejto sume poučený nielen v tom prípade, ak sa v európskom platobnom rozkaze uvádza výsledná suma istiny a úrokov, ale aj v prípade, ak tento rozkaz uvádza sumu istiny, ako aj úrokovú sadzbu a obdobie, za ktoré sa tieto úroky požadujú. Okrem toho, taký výklad uvedeného ustanovenia, ktorý by navrhovateľovi neumožňoval požadovať úroky počítané do zaplatenia istiny, by bol z dôvodov uvedených v bodoch 44 až 46 tohto rozsudku v rozpore s cieľom predmetného nariadenia.

Súdny dvor dodal, že ustanovenia nariadenia č. 1896/2006 samy osebe bez základu v právnej úprave právneho vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom nemôžu tvoriť právny základ pre uplatnenie úrokov počítaných do zaplatenia tejto pohľadávky. Nariadenie č. 1896/2006 totiž upravuje len procesné hľadiská mechanizmu platobného rozkazu, pričom všetky otázky hmotného práva, vrátane druhu úrokov, ktoré možno požadovať v rámci

takéhoto konania, sa v zásade naďalej riadia právom uplatniteľným na vzťah medzi účastníkmi konania, z ktorého vyplýva predmetná pohľadávka.

K **piatej otázke**, ktorou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, ako treba vyplniť tlačivo európskeho platobného rozkazu uvedené v prílohe V nariadenia č. 1896/2006, ak sa odporcovi ukladá povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úroky počítané do zaplatenia istiny, Súdny dvor v prvom rade spresnil, že uvedené tlačivo obsahuje riadok s názvom „Úroky (ku dňu)“, ktorý pretínajú tri vertikálne kolónky s názvami „Mena“, „Suma“ a „Dátum (deň/mesiac/rok)“. V tejto súvislosti uviedol, ako vyplýva z odôvodnenia 11 nariadenia č. 1896/2006, že európske konanie o platobnom rozkaze by malo byť v čo najväčšej miere založené na používaní vzorových tlačív v komunikácii medzi súdom a stranami s cieľom uľahčiť jeho priebeh a umožniť využívanie automatického spracovávanía údajov.

Keďže sú však tlačivá založené na najobvyklejších situáciách, ktoré môžu v realite nastať, Súdny dvor konštatoval, že za okolností, o aké ide vo veci samej, keď tlačivo európskeho platobného rozkazu výslovne neupravuje možnosť uviesť, že odporca je povinný navrhovateľovi zaplatiť úroky počítané do zaplatenia istiny, musí sa obsah predmetného tlačiva prispôbiť osobitným okolnostiam veci tak, aby

Obchodné právo

súd mohol prijať takéto rozhodnutie. Tlačivo európskeho platobného rozkazu sa má vyplniť spôsobom, ktorý odporcovi umožní jednak odlíšiť bez akýchkoľvek pochybností rozhodnutie, podľa ktorého má navrhovateľovi zaplatiť úroky počítané do zaplatenia istiny a jednak jasne určiť úrokovú sadzbu, ako aj dátum, od ktorého sa požadujú úroky. Za predpokladu, že sú tieto požiadavky splnené, môže konkrétne spôsoby vyplnenia tlačiva určiť vnútroštátny súd. Vnútroštátny súd môže v tlačive európskeho platobného rozkazu napríklad uviesť menu v kolónke určenej na tento účel, úrokovú sadzbu v kolónke nazvanej „Suma“ a v kolónke „Dátum (deň/mesiac/rok)“ tiež spresnenie, že odporca je povinný zaplatiť úroky od určitého dátumu do zaplatenia istiny.

Záverom Súdny dvor ozrejmil, že vzhľadom na odpoveď na tretiu a štvrtú otázku, nie je potrebné odpovedať na **šiestu, siedmu a ôsmu otázku**.

Z týchto dôvodov rozhodol Súdny dvor (prvá komora) o prejudiciálnych otázkach takto:

1. Článok 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, sa má vykladať v tom zmysle, že vyčerpávajúcim spôsobom upravuje všetky požiadavky, ktoré musí spĺňať

návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu.

Vnútroštátny súd je v zmysle článku 25 predmetného nariadenia a okrem požiadaviek stanovených v tomto článku naďalej oprávnený určiť výšku súdneho poplatku spôsobmi stanovenými jeho vnútroštátnym právom pod podmienkou, že tieto spôsoby nebudú nevýhodnejšie ako spôsoby stanovené pre vnútroštátne žaloby a prakticky neznemožnia alebo nadmerne nestiažia výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie.

2. Článok 4 a článok 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1896/2006 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby navrhovateľ v návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu požadoval úroky počítané od dátumu splatnosti do zaplatenia istiny.

3. Ak sa odporcovi ukladá povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úroky počítané do zaplatenia istiny, je vnútroštátny súd naďalej oprávnený zvoliť si konkrétne spôsoby vyplnenia tlačiva európskeho platobného rozkazu uvedeného v prílohe V nariadenia č. 1896/2006 za predpokladu, že takto vyplnené tlačivo odporcovi umožní jednak odlíšiť bez akýchkoľvek pochybností rozhodnutie, podľa ktorého má zaplatiť úroky počítané do zaplatenia istiny, a jednak jasne určiť úrokovú sadzbu, ako aj dátum, od ktorého sa požadujú úroky.

Obchodné právo

Výber z judikatúry Všeobecného súdu Európskej únie

Vec T-352/09 Novácke chemické závody proti Európskej komisii

Rozsudok Všeobecného súdu
Európskej únie (tretej komory)
z 12. decembra 2012

(Hospodárska súťaž – Kartely – Trh acetylidu vápenatého a horčíka pre oceliarsky a plynárenský priemysel v EHP s výnimkou Írska, Španielska, Portugalska a Spojeného kráľovstva – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES – Určenie cien a rozdelenie trhu – Pokuty – Povinnosť odôvodnenia – Proporcionalita – Rovnosť zaobchádzania – Usmernenia k metóde stanovovania pokút 2006 – Platobná schopnosť)

Skutkový stav:

Žalobou zo 14. septembra 2009 sa spoločnosť Novácke chemické závody, a. s., domáhala zrušenia rozhodnutia Komisie¹², v ktorom Komisia uznala žalobcu spolu s inými podnikmi zodpovedným za porušenie článku 81 Zmluvy o založení Európskeho

spoločenstva¹³ a článku 53 Dohody o európskom hospodárskom priestore¹⁴, a to prostredníctvom rozdelenia trhu, kvót, rozdelenia zákazníkov, stanovenia cien a výmeny citlivých obchodných informácií medzi dodávateľmi karbidu vápnika a horčíkových granulátov. Subsidiárne žalobca žiadal zrušenie alebo zníženie pokuty, ktorá mu bola uložená podľa článku 31 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy vo výške 19 600 000 eur.

Žalobca po prvé uviedol, že Komisia porušila zásadu proporcionality a rovnosti zaobchádzania pri určení výšky pokuty, ktoré sú všeobecnými zásadami práva Spoločenstva, tým, že žalobcovi uložila mimoriadne vysokú a neprimeranú pokutu. Po druhé žalobca uviedol, že Komisia sa nezaoberala žalobcovou schopnosťou uhradiť pokutu a nebezpečenstvom, že pokuta môže viesť ku konkurznému konaniu voči nemu. Po tretie žalobca tvrdil, že priamym dôsledkom konkurzného konania proti žalobcovi bude jeho odstránenie ako konkurenta na relevantnom trhu, čím podľa žalobcu Komisia narušila alebo obmedzila hospodársku súťaž na relevantnom trhu.

¹² Rozhodnutie z 22. júla 2009 (vec č. COMP/F/39.396 - vápnikové a horčíkové reagenty pre oceliarsky a plynárenský priemysel).

¹³ V súčasnosti článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

¹⁴ Tento článok je v podstate totožný s článkom 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Obchodné právo

**Všeobecný súd EÚ (tretia komora)
rozsudkom z 12. decembra 2012
žalobu zamietol.**

Rozsudok je dostupný v slovenskom jazyku na <http://curia.europa.eu/> a v ASPI.

Vec T-392/09 1. garantovaná a. s. proti Európskej komisii

Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (tretej komory) z 12. decembra 2012.

(Hospodárska súťaž – Kartely – Trh acetylidu vápenatého a horčíka pre oceľarsky a plynárenský priemysel v EHP s výnimkou Írska, Španielska, Portugalska a Spojeného kráľovstva – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES – Určenie cien a rozdelenie trhu – Pripísateľnosť protiprávneho konania – Pokuty – Horná hranica 10% z obratu – Relevantný obrat – Právo na obhajobu – Povinnosť odôvodnenia – Proporcionalita – Usmernenia k metóde stanovovania pokút 2006 – Platobná schopnosť)

Skutkový stav:

Toto konanie úzko súvisí s konaním vo veci T-352/09 Novácke chemické závody proti Európskej Komisii (pozri vyššie).

Predmetom konania na Všeobecnom súde bola žaloba podaná 2. októbra 2009 spoločnosťou 1. garantovaná, a. s., proti Komisii Európskych spoločenstiev. V júli 2009 uložila Komisia pokuty v celkovej výške 61 120 000 eur deviatim spoločnostiam: *Almamet*, *Donau Chemie*, *Ecka Granulate*, *Slovenské elektrárne* (za jej bývalú dcérsku spoločnosť *TDR metalurgija*), *Novácke chemické závody* a jej bývalej materskej spoločnosti *1. Garantovaná, SKW Stahl-Metallurgie* a jej bývalým materským spoločnostiam *Evonik Degussa* a *Arques industries* za porušenie ustanovení *Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva* o zákaze kartelov a obmedzujúcich obchodných praktík.

Žalobkyňa (1. garantovaná a. s.) svojou žalobou žiadala zrušenie rozhodnutia Komisie¹⁵, v ktorom Komisia konštatovala existenciu kartelovej dohody v odvetviach acetylidu vápenatého a horčíka, ktorá viedla k porušeniu článku 81 *Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva*, a za ktorú bola žalobkyňa vyhlásená za solidárne zodpovednú so spoločnosťou *Novácke chemické závody a. s.* (ďalej len „NCHZ“).

Žalobkyňa po prvé uviedla, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia a skutkového omylu tým, že

¹⁵ Rozhodnutie K(2009) 5791 v konečnom znení z 22. júla 2009 (vec č. COMP/F/39.396 - Činidlá na báze acetylidu vápenatého a horčíka pre oceľarsky a plynárenský priemysel).

Obchodné právo

pričíta konanie NCHZ žalobkyni, že nezákonne obrátila dôkazné bremeno na žalobkyňu a tým, že sama dôkazné bremeno neuniesla. Žalobkyňa tvrdila, že Komisia na ňu, ako na väčšinového akcionára spoločnosti, ktorá sa priamo zúčastnila porušovania pravidiel hospodárskej súťaže, nesprávne použila domnienku použiteľnú na materské spoločnosti, ktoré sú jediným vlastníkom dcérskej spoločnosti. Žalobkyňa tvrdila, že Komisia nepreukázala, že žalobkyňa skutočne a účinne vykonávala rozhodujúci vplyv na NCHZ v dobe protiprávneho konania.

Po druhé sa žalobkyňa, subsidiárne pre prípad, že Súdny dvor potvrdí jej zodpovednosť, domáhala, aby bola pokuta, ktorá jej bola uložená solidárne s NCHZ, znížená v rámci neobmedzenej právomoci Súdneho dvora podľa článku 229 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v spojení s článkom 31 nariadenia (ES) č. 1/2003¹⁶, pretože Komisia nesprávne použila hranicu 10% obratu obsiahnutú v článku 23 nariadenia (ES) č. 1/2003. Podľa žalobkyne sa Komisia zjavne dopustila omylu, keď použila rok 2007, namiesto roku 2008, ako referenčný rok pre výpočet 10% obratu.

Pokiaľ ide o výšku pokuty, žalobkyňa tvrdila, že je neprimeraná vo vzťahu k

sledovaným legitímnym záujmom, konkrétne k záujmu zabezpečiť, aby hospodárska súťaž na vnútornom trhu nebola narušená. Podľa žalobkyne výška pokuty spôsobí zníženie počtu súťažiacich a posilní postavenie najväčšej spoločnosti *Akzo Nobel* na trhu, čo je v rozpore s cieľom uvedeným v článku 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Nakoniec žalobkyňa tvrdila, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia, keď nepoužila svoje vlastné usmernenia¹⁷, pokiaľ ide o schopnosť žalobkyne zaplatiť túto pokutu. Žalobkyňa konkrétne tvrdila, že zamietnutie jej tvrdení o jej neschopnosti platiť je nedostatočne odôvodnené a je zjavne neprimerané, pretože Komisia údajne nezohľadnila objektívny dôkaz, ktorý jej bol poskytnutý, že uloženie pokuty by nezvratne ohrozilo ekonomickú životaschopnosť žalobkyne a viedlo by ku strate celej hodnoty jej majetku.

Všeobecný súd EÚ (tretia komora) rozsudkom z 12. decembra 2012 žalobu zamietol.

Rozsudok je dostupný v jazyku anglickom a francúzskom na <http://curia.europa.eu/>.

¹⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Text s významom pre EHP).

¹⁷ Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003.

Obchodné právo

Vec T-136/11 pelicantravel.com s. r. o., Bratislava, Slovenská republika, proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ÚHVT)

Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (piatej komory) z 13. decembra 2012

(Ochranná známka spoločenstva – Konanie o vyhlásenie neplatnosti – Obrazová ochranná známka Spoločenstva pelikan – Absolútny dôvod zamietnutia – Dobrá viera prihlasovateľa – Článok 52 ods. 1 písm. b/ nariadenia (ES) č. 207/2009)

Skutkový stav:

Obchodná spoločnosť pelicantravel.com s. r. o., Bratislava, Slovenská republika, v zastúpení M. Chlipala, advokát, podala 10. marca 2011 žalobu na Všeobecný súd proti žalovanému: Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory). Ďalším účastníkom pred odvolacím senátom bol Pelikan Vertriebsgesellschaft mbH & Co. KG (Hannover, Nemecko).

Žalobca sa domáhal, aby Všeobecný súd zrušil rozhodnutie druhého odvolacieho senátu ÚHVT (ochranné známky a vzory) z 9. decembra 2010 vo veci R 1428/20029-2, a zaviazal ÚHVT (ochranné známky a vzory) na náhradu trov konania žalobcu.

Zapísaná ochranná známka Spoločenstva, ktorá je predmetom návrhu na vyhlásenie neplatnosti je obrazová ochranná známka „Pelikan“ pre služby tried 35 a 39 (ochranná známka Spoločenstva č. 3 325 941). Majiteľom ochrannej známky Spoločenstva je Pelikan Vertriebsgesellschaft mbH & Co. KG, Hannover, Nemecko. Účastníkom, ktorý sa domáha vyhlásenia neplatnosti je žalobca. Návrh na vyhlásenie neplatnosti bol odôvodnený tým, že prihlasovateľ nekonal pri podávaní prihlášky ochrannej známky v dobrej viere (článok 52 ods. 1 písm. b/ nariadenia (ES) č. 207/2009¹⁸. Rozhodnutím výmazného oddelenia bolo zamietnutie návrhu na vyhlásenie neplatnosti. Odvolací senát rozhodol o zamietnutí odvolania.

Dôvodom žaloby je porušenie článku 52 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 207/2009, keďže ÚHVT podľa názoru žalobcu nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci a predložené dôkazy a vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru, že dotknutá ochranná známka nebola podaná v zlej viere.

Všeobecný súd EÚ (piata komora) rozsudkom z 13. decembra 2012 žalobu zamietol a uložil obchodnej

¹⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. V. EÚ L 78, s. 1)

Obchodné právo

spoločnosti pelicantraval.com s. r. o. povinnosť nahradiť trovy konaania.

Rozsudok je dostupný v jazyku anglickom a francúzskom na <http://curia.europa.eu/>

Nové právne predpisy

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/30/EÚ z 25. októbra 2012

Smernica o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení

Uvedená smernica nadobudla účinnosť od 4. decembra 2012.

So znením smernice sa možno oboznámiť na <http://eur-lex.europa.eu/>; v Úradnom vestníku Európskej únie, L 315, zväzok 55, 14. novembra 2012, s. 74; ako aj v ASPI.

Občianske právo

Súdny dvor Európskej únie

Vec C-472/11 Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai, Viktória Csipai

Smernica 93/13/EHS -
Nekalé podmienky uvedené
v spotrebiteľských zmluvách -
Preskúmanie nekalej povahy podmienky
vnútroštátnym súdom ex offo -
Povinnosť vnútroštátneho súdu, ktorý
ex offo konštatoval nekalú povahu
podmienky, vyzvať účastníkov konania
na predloženie ich pripomienok
predtým, ako vyvodí z tohto zistenia
dôsledky - Zmluvné ustanovenia, ktoré
sa majú vziať do úvahy pri preskúmaní
nekalej povahy

Skutkový stav:

Dňa 16. júna 2006 uzavrel pán Csipai zmluvu o úvere s Banif Plus Bank, ktorej koniec platnosti bol stanovený na 15. jún 2012. Bod 29 zmluvy, ktorú vopred pripravila Banif Plus Bank stanovoval, že ak príde k vypovedaniu zmluvy pred koncom jej platnosti v dôsledku jej nedodržania dlžníkom alebo z iného dôvodu správania sa, ktoré mu možno pripísať, je dlžník povinný zaplatiť okrem úrokov a nákladov aj všetky zostávajúce dlžné splátky. Dlžné splátky zahŕňali popri istine aj úroky a poistné. Naposledy zaplatil pán Csipai splátku za február 2008. Banif Plus Bank tak vypovedala zmluvu a v súlade s jej

bodom 29 vyzvala dlžníka na zaplatenie dlžných súm. Keďže pán Csipai nevyhovel tejto výzve, podala proti nemu, a opierajúc sa o ustanovenia rodinného práva aj proti jeho manželke, žalobu. V rámci konania pred Pesti Központi kerületi bíróság (obvodný súd pre Pešť centrum) ako pred prvostupňovým súdom, informoval tento súd účastníkov konania, že zistil, že tento bod 29 je nekalý a vyzval ich, aby sa k tomu vyjadrili. Pán Csipai tvrdil, že požiadavky Banif Plus Bank považuje za prehnané a za dôvodnú uznal len sumu istiny. Banif Plus Bank spochybnila nekalú povahu dotknutej podmienky. Rozhodnutím zo 6. júla 2010 Pesti Központi kerületi bíróság zaviazal pána Csipaia na zaplatenie Banif Plus Bank sumy vypočítanej bez uplatnenia bodu 29 zmluvy. Banif Plus Bank podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie. Za týchto okolností Fővárosi Bíróság rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Je v súlade s článkom 7 ods. 1 smernice... postup vnútroštátneho súdu, ktorý keď bez toho, aby to navrhovali účastníci konania, zistí, že niektorá zo zmluvných podmienok má nekalú povahu, informuje účastníkov konania, že považuje štvrtú vetu bodu 29 všeobecných zmluvných podmienok zmluvy o úvere uzatvorenej medzi účastníkmi konania za neplatnú? Neplatnosť sa zakladá na rozpore s

Občianske právo

právnou normou, ktorou je § 1 ods. 1 písm. c) a § 1 ods. 2 písm. j) nariadenia vlády č. 18/1999...?

2. Je v súvislosti s prvou otázkou odôvodnené vyzvať účastníka konania, aby sa vyjadril k uvedenej zmluvnej podmienke, aby bolo možné vyvodiť dôsledky jej prípadného nekalého charakteru a aby došlo k splneniu cieľov uvedených v článku 6 ods. 1 smernice?

3. Je v súvislosti s vyššie uvedenými okolnosťami pri skúmaní nekalej zmluvnej podmienky odôvodnené preskúmať všetky podmienky zmluvy, alebo sa majú preskúmať výlučne len tie podmienky, na ktorých zakladá svoj nárok strana, ktorá uzatvorila zmluvu so spotrebiteľom?"

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (prvá komora) z 21. februára 2013

1. Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ, informovaný o svojich právach, navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená. V každom prípade zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore

a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.

2. Vnútroštátny súd musí na účely vykonania preskúmania prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej bol založený návrh, ktorý mu bol podaný, vziať do úvahy všetky ostatné ustanovenia zmluvy.

Vec C-229, 230/11 Alexander Heimann (C-229/11), Konstantin Toltschin (C-230/11) proti Kaiser GmbH

Sociálna politika - Smernica 2003/88/ES - Skrátenie pracovného času ("Kurzarbeit") - **Zníženie nároku na platenú dovolenku za kalendárny rok v dôsledku skrátenia pracovného času** - Peňažná náhrada

Skutkový stav:

A. Heimann a K. Toltschin boli od roku 2003, resp. od roku 1998 zamestnancami spoločnosti Kaiser. V dôsledku hospodárskych problémov sa spoločnosť Kaiser rozhodla v priebehu roku 2009 znížiť počet pracovných miest. A. Heimann a K. Toltschin tak boli k 30. júnu 2009 a k 31. augustu 2009 prepustení. V máji 2009 prijala spoločnosť Kaiser po dohode s odborovou radou sociálny plán. Tento

Občianske právo

sociálny plán stanovil predĺženie pracovných zmlúv prepustených zamestnancov o jeden rok odo dňa ich prepustenia, pričom zároveň prostredníctvom "skrátienia pracovného času na nulu" ("Kurzarbeit Null") pozastavil povinnosť zamestnanca vykonávať prácu a povinnosť zamestnávateľa vyplácať mzdu. Cieľom takéhoto predĺženia pracovných zmlúv bolo umožniť dotknutým zamestnancom poberať finančnú pomoc počas jedného roka odo dňa ich prepustenia. Spolkový úrad práce totiž počas obdobia "skrátienia pracovného času na nulu" priznáva zamestnancom podporu nazvanú "Kurzarbeitergeld". Táto podpora vypočítaná a vyplácaná zamestnávateľom, nahrádza počas obdobia skrátienia pracovného času mzdu dotknutého zamestnanca. Keď bol 30. júna 2010 ukončený pracovný pomer A. Heimanna, tento zamestnanec požadoval od spoločnosti Kaiser vyplatenie sumy 2 284,32 € z titulu peňažnej náhrady za nevyčerpanú platenú dovolenku, ktorá predstavovala pätnásť dní za kalendárny rok 2009 a desať dní za kalendárny rok 2010. K. Toltschin, ktorého pracovný pomer bol ukončený 31. augusta 2010, požadoval peňažnú náhradu 2 962,60 € za nevyčerpanú platenú dovolenku, ktorá predstavuje desať dní za kalendárny rok 2009 a tridsať dní za kalendárny rok 2010. Spoločnosť Kaiser uvádza, že žalobcovia vo veci samej nenadobudli počas obdobia "Kurzarbeit Null" nárok na platenú dovolenku za

kalendárny rok. Vnútroštátny súd zamýšľa uplatniť zásadu prorata temporis a považovať obdobie "Kurzarbeit Null" za obmedzenie pracovnej povinnosti zamestnanca vyplývajúce z prechodu z plného na čiastočný úväzok na základe pracovnej zmluvy, čo by malo za následok aj krátenie platenej dovolenky zamestnanca za kalendárny rok z dôvodu skráteneho pracovného času. Pochybujúc však o súlade tejto úvahy s právom Únie, Arbeitsgericht Passau rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 31 ods. 2 [Charty], resp. článok 7 ods. 1 smernice [2003/88], vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave alebo právnej praxi, podľa ktorej v prípade zníženia počtu pracovných dní v týždni v dôsledku legitímneho skrátienia pracovného času sa nárok zamestnanca so skrátеным pracovným časom na platenú dovolenku za kalendárny rok obmedzí podľa zásady prorata temporis pomerne podľa počtu pracovných dní v týždni počas skráteneho pracovného času vo vzťahu k počtu pracovných dní v týždni zamestnanca s plným pracovným úväzkom, a zamestnanec tak bude mať počas obdobia skráteneho pracovného času primerane znížený nárok na dovolenku?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku:

Občianske právo

Má sa článok 31 ods. 2 [Charty], resp. článok 7 ods. 1 smernice [2003/88], vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave alebo právnej praxi, podľa ktorej v prípade zníženia počtu pracovných dní v týždni na nulu v dôsledku legitímneho skrátenia pracovného času sa nárok zamestnanca so skráteným pracovným časom na platenú dovolenku za kalendárny rok zníži podľa zásady prorata temporis na nulu, a zamestnancovi s pracovným časom „skráteným na nulu“ tak nárok na dovolenku vôbec nevznikne?

Uznesením predsedu Súdneho dvora z 27. júna 2011 boli veci C-229/11 a C-230/11 spojené na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj na účely vyhlásenia rozsudku.

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (piata komora) z 8. novembra 2012 článok 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie a článok 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnym ustanoveniam alebo vnútroštátnej praxi, akými je sociálny plán dohodnutý medzi spoločnosťou a jej odborovou radou, podľa ktorých je nárok pracovníka so skráteným pracovným časom na platenú dovolenku za kalendárny rok vypočítaný podľa zásady prorata temporis.

Vec C-152/11 Johann Odar proti Baxter Deutschland GmbH

Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolani - Smernica 2000/78/ES - Zákaz akejkoľvek diskriminácie na základe veku a zdravotného postihnutia - Odstupné v prípade prepustenia - Sociálny plán stanovujúci zníženie výšky odstupného vyplácaného zdravotne postihnutým pracovníkom

Skutkový stav:

Žalobca vo veci samej, pán Odar, je nemecký štátny príslušník narodený v roku 1950. Je ženatý, má dve nezaopatrené deti a bol uznaný za ťažko zdravotne postihnutú osobu s 50 % mierou postihnutia. Pán Odar bol od 17. apríla 1979 zamestnaný v spoločnosti Baxter a pred týmto dátumom v spoločnosti, ktorá je právnym predchodcom spoločnosti Baxter, ako marketingový manažér. Baxter rozviazala s pánom Odarom pracovný pomer listom z 25. apríla 2008 a navrhla mu, aby v pracovnom pomere pokračoval v rámci prevádzky nachádzajúcej sa v Munich-Unterschleißheim (Nemecko). Pán Odar túto ponuku prijal a následne sa rozhodol k 31. decembru 2009 odstúpiť po tom, čo sa strany dohodli, že toto odstúpenie z funkcie nezníži jeho nárok na odstupné. Ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, pán Odar môže vo vzťahu k nemeckému režimu dôchodkového zabezpečenia uplatniť nárok na riadny starobný dôchodok po

Občianske právo

dosiahnutí veku 65 rokov, a to od 1. augusta 2015, ako aj nárok na poberanie invalidného dôchodku z dôvodu ťažkej invalidity od dosiahnutia veku 60 rokov, t. j. od 1. augusta 2010. Baxter vyplatila pánovi Odarovi odstupné na základe PSZ v hrubej výške 308 253,31 €. Podľa štandardného výpočtu odstupného, odstupné, ktoré mu mohlo byť vyplatené, by v hrubej výške predstavovalo 616 506,63 €. Baxter sa v súlade so štandardným výpočtom odstupného opierala o domnienku spočívajúcu v najskoršom možnom odchode do dôchodku, t. j. 1. augusta 2010, a vypočítala odstupné v hrubej výške 197 199,09 €. Vyplatila mu teda minimálnu garantovanú sumu, ktorá zodpovedá polovici 616 506,63 €. Listom z 30. júna 2010 podal pán Odar žalobu na Arbeitsgericht München (Pracovný súd v Mníchove). Navrhol, aby tento súd nariadil, že Baxter je mu povinná vyplatiť dodatočné odstupné v hrubej výške 271 988,22 €. Táto suma zodpovedá rozdielu medzi odstupným, ktoré mu bolo vyplatené, a sumou, ktorá by mu bola vyplatená za rovnaké odpracované roky v podniku, ak by v čase ukončenia pracovného pomeru s touto spoločnosťou dovŕšil 54 rokov. Pán Odar sa domnieva, že výpočet odstupného stanovený PSZ ho znevýhodňuje z dôvodu jeho veku a zdravotného postihnutia. Vnútroštátny súd si kladie otázku o zlučiteľnosti smernicou 2000/78 s § 10 tretej vety bodu 6 AGG a pravidla nachádzajúceho

sa v § 6 ods. 1 bode 1.5 PSZ. Uvádza, že ak prvé z uvedených vnútroštátnych ustanovení nie je v súlade s právom Únie a v dôsledku toho sa neuplatňuje, je namieste vyhovieť žalobe, ktorú mu predložil pán Odar. Pravidlo uvedené v druhom ustanovení sa nemôže totiž zakladať na právnej norme, ktorá nie je zlučiteľná s touto smernicou. Za týchto podmienok Arbeitsgericht München rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Je vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje, že rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku možno pripustiť, ak sociálni partneri v rámci podnikového systému sociálneho zabezpečenia vylúčili z dávok sociálneho plánu ekonomicky zabezpečených pracovníkov, pretože sú - prípadne po poberaní dávky v nezamestnanosti - oprávnení poberať starobný dôchodok, v rozpore so zákazom diskriminácie na základe veku zakotvenom v článkoch 1 a 16 smernice [2000/78], alebo je takáto diskriminácia odôvodnená v súlade s článkom 6 ods. 1 [druhým pododsekom] písm. a) [tejto smernice]?

2. Je vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje, že rozdielne zaobchádzanie na základe veku možno pripustiť, ak sociálni partneri v rámci podnikového systému sociálneho zabezpečenia vylúčili z dávok sociálneho plánu ekonomicky zabezpečených pracovníkov, pretože sú - prípadne po

Občianske právo

poberaní dávky v nezamestnanosti - oprávnení poberať dôchodok, v rozpore so zákazom diskriminácie na základe zdravotného postihnutia zakotvenom v článkoch 1 a 16 smernice [2000/78]?

3. Je právna úprava podnikového systému sociálneho zabezpečenia, ktorá stanovuje, že v prípade pracovníkov daného podniku starších ako 54 rokov a prepustených z prevádzkových dôvodov, sa na rozdiel od bežnej metódy výpočtu, ktorá zohľadňuje najmä počet odpracovaných rokov v podniku, uplatní výpočet ich odstupného na základe najskoršieho možného odchodu do dôchodku, takže sa im vyplatí nižšia suma odstupného, avšak minimálne polovica bežnej výšky odstupného, v rozpore so zákazom diskriminácie na základe veku v zmysle uvedenom v článkoch 1 a 16 smernice [2000/78], alebo je takáto diskriminácia odôvodnená v súlade s článkom 6 ods. 1 [druhým pododsekom] písm. a) [tejto smernice]?

Je právna úprava podnikového systému sociálneho zabezpečenia, ktorá stanovuje, že v prípade pracovníkov starších ako 54 rokov a prepustených z prevádzkových dôvodov, sa na rozdiel od bežnej metódy výpočtu, ktorá zohľadňuje najmä počet odpracovaných rokov v podniku, uplatní výpočet odstupného na základe najskoršieho možného odchodu do dôchodku, takže sa im vyplatí nižšia suma odstupného, avšak minimálne polovica bežnej výšky

odstupného, a ktorá na účely tohto iného výpočtu zohľadňuje najmä starobný dôchodok vyplácaný z dôvodu zdravotného postihnutia, v rozpore so zákazom diskriminácie na základe zdravotného postihnutia zakotvenom v článkoch 1 a 16 smernice [2000/78]?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (druhá komora) zo 6. decembra 2012

1. Článok 2 ods. 2 a článok 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave spadajúcej pod podnikový systém sociálneho zabezpečenia, ktorá stanovuje, že v prípade pracovníkov tohto podniku starších ako 54 rokov a prepustených z prevádzkových dôvodov sa na rozdiel od bežnej metódy výpočtu, ktorá zohľadňuje najmä počet odpracovaných rokov v podniku, výška odstupného, na ktorý majú nárok, vypočíta na základe najskoršieho možného odchodu do dôchodku, takže odstupné vyplatené týmto pracovníkom je nižšie než odstupné vyplývajúce z uplatnenia tejto bežnej metódy, pričom sa však rovná minimálne polovici výšky odstupného vypočítaného na základe tejto bežnej metódy.

2. Článok 2 ods. 2 smernice 2000/78 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave spadajúcej pod podnikový systém sociálneho

Občianske právo

zabezpečenia, ktorá stanovuje, že v prípade pracovníkov tohto podniku starších ako 54 rokov a prepustených z prevádzkových dôvodov sa na rozdiel od bežnej metódy výpočtu, ktorá zohľadňuje najmä počet odpracovaných rokov v podniku, výška odstupného, na ktorý majú nárok, vypočíta na základe najskoršieho možného odchodu do dôchodku, takže odstupné vyplatené týmto pracovníkom je nižšie než odstupné vyplývajúce z uplatnenia tejto bežnej metódy, pričom sa však rovná minimálne polovici výšky odstupného vypočítaného na základe tejto bežnej metódy, a ktorá na účely tohto iného výpočtu zohľadňuje možnosť poberať predčasný starobný dôchodok vyplácaný z dôvodu zdravotného postihnutia.

**Vec C-456/11 Gothaer Allgemeine
Versicherung AG, ERGO
Versicherung AG,
Versicherungskammer Bayern-
Versicherungsanstalt des
öffentlichen Rechts, Nürnberger
Allgemeine Versicherungs AG,
Krones AG proti Samskip GmbH**

**Súdna spolupráca v občianskych
veciach** - Nariadenie (ES) č. 44/2001 -
Články 32 a 33 - Uznávanie rozsudkov -
Pojem „rozsudok“ - Účinky súdneho
rozhodnutia o medzinárodnej
právomoci - Doložka o voľbe právomoci

Skutkový stav:

V roku 2006 Krones predala pivovarnícke zariadenie adresátovi. Krones poverila spoločnosť Samskip organizáciou a vykonaním prepravy tohto zariadenia z Antverp do Guadalajary (Mexiko), cez Altamiru, čo je mesto, ktoré sa taktiež nachádza v Mexiku. Zásielka zložená z kontajnerov a prepravných súprav bola odovzdaná spoločnosti Samskip 13. augusta 2006. Táto spoločnosť v ten istý deň vyhotovila náložný list, v ktorom bola Krones označená ako odosielateľ ("shipper"), adresát ako príjemca ("consignee"), Antverpy ako prístav naloženia a Altamira ako prístav určenia. V podmienkach zapísaných na rube tohto dokumentu ("Endorsements") sa v bode 2 uvádza: "Súdna právomoc. Všetky spory vyplývajúce z tohto náložného listu budú rozhodnuté na Islande podľa islandského práva." Podľa žalobcov bola zásielka poškodená počas námornej prepravy a časť tejto zásielky bola tiež poškodená počas pozemnej prepravy z Altamiry do Guadalajary. Krones postúpila svoje práva - vo výške maximálnej možnej zodpovednosti podľa námorného práva predstavujúcej dve zvláštne práva čerpania v hodnote 235 666,46 € v okamihu prevodu - poisťovateľom, a to pomerne podľa ich účasti na riziku. Adresát taktiež postúpil na poisťovateľov svoje práva vyplývajúce z náložného listu pomerne podľa ich účasti na riziku. Adresát a poisťovatelia 30. augusta 2007 podali na

Občianske právo

belgické súdy žalobu a žiadali o účasť spoločnosti Samskip na pojednávaní 16. októbra 2007 na Rechtbank van koophandel te Antwerpen (Obchodný súd v Antverpách). Tento súd rozsudkom rozhodol v prospech poisťovateľov a adresáta, Hof van beroep te Antwerpen však uvedený rozsudok zmenil svojím rozsudkom z 5. októbra 2009, v ktorom sa vyhlásil za "bez súdnej právomoci". V odôvodnení svojho rozsudku Hof van beroep te Antwerpen rozhodol, že adresát na základe prepravnej zmluvy nemal aktívnu legitímáciu. Poisťovatelia síce mali záujem na konaní ako právni nástupcovia spoločnosti Krones, boli však viazaní doložkou o voľbe právomoci, ktorú obsahoval náložný list. Na základe bodu 2 jeho ustanovení existuje výhradná právomoc islandských súdov na rozhodovanie sporov týkajúcich sa prepravnej zmluvy, čo je dôvod, pre ktorý belgické súdy nemajú právomoc. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť. V priebehu septembra 2010 poisťovatelia podali na Landgericht Bremen žaloby na náhradu škody proti spoločnosti Samskip a spoločnosť Krones podala žalobu na náhradu škody proti spoločnosti Samskip na Landgericht Landshut. Tento súd postúpil posledný uvedený spor na vnútroštátny súd predkladajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania uznesením z 3. júna 2011. Landgericht Bremen uvádza, že podľa spoločnosti Samskip sú žaloby neprípustné, keďže rozsudok Hof van beroep te Antwerpen

z 5. októbra 2009 spôsobuje právne účinky nielen pokiaľ ide o neexistenciu právomoci belgických súdov, ale aj pokiaľ ide o konštatovanie právomoci islandských súdov, ktoré je uvedené v odôvodnení dotknutého rozsudku. Samskip sa totiž domnieva, že na základe článkov 32 a 33 nariadenia č. 44/2001 je uvedený rozsudok záväzný pre vnútroštátny súd predkladajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania. Poisťovatelia a Krones sa domnievajú, že rozsudku Hof van beroep te Antwerpen z 5. októbra 2009 možno priznať záväznosť maximálne v súvislosti so zistením, že belgické súdy nemajú právomoc. Tento rozsudok však nespôsobuje ďalšie účinky, najmä čo sa týka neexistencie právomoci súdov iných členských štátov než Belgického kráľovstva z dôvodu údajnej právomoci islandských súdov. Vnútroštátny súd s odkazom na nemeckú právnu doktrínu uvádza, že rozsudok Hof van beroep te Antwerpen z 5. októbra 2009 je "rozhodnutím o prípustnosti" ("Prozessurteil"), ktorý odmieta žalobu ako neprípustnú, keďže nie sú splnené podmienky pre vyhlásenie rozsudku vo veci samej. Takéto rozhodnutia zahraničných súdov sa v Nemecku vo veľkej väčšine neuznávajú. Preto kladie otázku, či je povinný uznať tento rozsudok a v takom prípade, či sa rozsah takéhoto uznania vzťahuje aj na jeho odôvodnenie. Za týchto okolností Landgericht Bremen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

Občianske právo

1. Majú sa články 32 a 33 nariadenia ES č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že pod pojem „rozsudok“ spadajú v zásade tiež také rozhodnutia, ktorých jediným obsahom je určenie neexistencie procesných podmienok prípustnosti žalôb (tzv. rozhodnutia o neprípustnosti)?

2. Majú sa články 32 a 33 nariadenia ES č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že pod pojem „rozsudok“ spadá tiež rozsudok, ktorým sa končí konanie a odmieta sa medzinárodná príslušnosť z dôvodu dohody o určení súdnej príslušnosti?

3. Majú sa články 32 a 33 nariadenia ES č. 44/2001 vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora o princípe rozšírenia účinku (rozsudok Súdneho dvora zo 4. februára 1988, Hoffmann/Krieg, 145/86, Zb. 1988, s. 645) vykladať v tom zmysle, že každý členský štát musí uznať rozhodnutia súdu iného členského štátu o platnosti dohody o určení súdnej príslušnosti medzi účastníkmi konania, ak podľa vnútroštátneho práva súdu rozhodujúceho ako prvého konštatovanie platnosti dohody o určení súdnej príslušnosti nadobudne právoplatnosť, a síce aj vtedy, ak je rozhodnutie o tom súčasťou rozsudku o neprípustnosti odmietajúceho žalobu?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) z 15. novembra 2012

1. Článok 32 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o

právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmieta svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, a to nezávisle od toho, ako takéto rozhodnutie kvalifikuje právo iného členského štátu.

2. Články 32 a 33 nariadenia č. 44/2001 sa majú vykladať v tom zmysle, že súd, na ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia, ktorým súd iného členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, je viazaný konštatovaním platnosti tejto doložky, ktoré je uvedené v odôvodnení právoplatného rozsudku, ktorý žalobu vyhlasuje za neprípustnú.

Vec C-325/11 Krystyna Alder, Ewald Alder proti Sabine Orłowskej, Czesławowi Orłowskému

Nariadenie (ES) č. 1393/2007 - **Doručovanie písomností** - Strana s bydliskom na území iného členského štátu - Zástupca s bydliskom na vnútroštátnom území - Absencia - Procesné písomnosti založené do spisu - Domnienka, že adresát o tom vedel

Skutkový stav:

Dňa 20. novembra 2008 podali manželia Alderovci s bydliskom v Nemecku žalobu na zaplatenie pohľadávky

Občianske právo

na Sąd Rejonowy w Koszalinie proti manželom Orłowským s bydliskom v Poľsku. Sąd Rejonowy w Koszalinie informoval žalobcov o ich povinnosti oznámiť meno zástupcu na doručovanie súdnych písomností v Poľsku v lehote jedného mesiaca a upozornil ich, že pokiaľ ku dňu uplynutia lehoty zástupca nebude určený, písomnosti, ktoré im boli adresované, sa založia do spisu a budú sa považovať za doručené. Keďže manželia Alderovci si neurčili zástupcu na doručovanie písomností v Poľsku, ich predvolanie na pojednávanie, ktoré bolo stanovené na 5. júna 2009, bolo spolu so žalobnou odpoveďou manželov Orłowských založené do spisu na základe pravidla, podľa ktorého sa tieto písomnosti považujú za doručené žalobcom v zmysle článku 11355 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobcovia neprišli na uvedené pojednávanie, na ktorom Sąd Rejonowy w Koszalinie preskúmal navrhované dôkazy a uzavrel ústne pojednávanie. V ten istý deň bol vydaný rozsudok zamietajúci žalobu, ktorý nebol napadnutý, a teda nadobudol právoplatnosť. Dňa 29. októbra 2009 podali žalobcovia na Sąd Rejonowy w Koszalinie návrh na obnovu konania o zaplatení a navrhli, aby bol uvedený rozsudok zrušený a vec opätovne preskúmaná. V tejto súvislosti predovšetkým tvrdili, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže neboli riadne predvolaní na pojednávanie. Vnútroštátny súd preto tým, že nedoručil súdne písomnosti na

ich adresu v Nemecku, porušil zásadu zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti a ustanovenia nariadenia č. 1393/2007. Sąd Rejonowy w Koszalinie rozsudkom z 23. júna 2010 zamietol návrh na obnovu konania, pričom uviedol, že poľský Občiansky súdny poriadok je v súlade s právom Únie. Na základe odvolania podaného žalobcami Sąd Okręgowy w Koszalinie zrušil uvedený rozsudok, pričom zastával názor, že fikcia, podľa ktorej sa doručenie považovalo za vykonané, je v rozpore s nariadením č. 1393/2007, a vrátil vec na Sąd Rejonowy w Koszalinie, aby vo veci opätovne rozhodol. Sąd Rejonowy w Koszalinie však uviedol, že s touto analýzou nesúhlasí. Zastával totiž názor, že nariadenie č. 1393/2007 sa nemôže uplatniť v konaní vo veci samej, keďže upravuje len prípady, keď sa súdna písomnosť musí doručiť do iného členského štátu na základe vnútroštátnych procesných pravidiel. Ďalej s prihliadnutím na článok 18 ZFEÚ konštatoval, že pravidlo, podľa ktorého sa písomnosti považujú za doručené, nemôže vytvárať priamu diskrimináciu, a že aj keby nepriamu diskrimináciu malo predstavovať, je v každom prípade odôvodnené svojím cieľom zabezpečiť riadny priebeh konania vzhľadom na ťažkosti a náklady spojené s doručovaním písomností do zahraničia či dokonca na nemožnosť uskutočniť takéto doručenie. Za týchto podmienok Sąd Rejonowy w Koszalinie rozhodol prerušiť konanie a položiť

Občianske právo

Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Majú sa článok 1 ods. 1 nariadenia... č. 1393/2007... a článok 18 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že je prípustné založiť do súdneho spisu súdne písomnosti určené strane, ktorá má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, v dôsledku čoho sa tieto písomnosti budú považovať za doručené, ak si uvedená strana neurčila zástupcu na doručovanie písomností, ktorý má bydlisko v členskom štáte, v ktorom prebieha súdne konanie?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (prvá komora) z 19. decembra 2012 článok 1 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch ("doručovanie písomností") a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá stanovuje, že súdne písomnosti určené strane, ktorá má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, sú založené do spisu a budú sa považovať za doručené, ak si uvedená strana neurčila zástupcu na doručovanie písomností, ktorý má bydlisko v prvom členskom štáte, v ktorom prebieha súdne konanie.

Vec C-332/11 ProRail BV proti Xpedys NV, FAG Kugelfischer GmbH, DB Schenker Rail Nederland NV, Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV

Nariadenie (ES) č. 1206/2001 - **Spolupráca pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach** - Priame vykonanie dôkazu - Ustanovenie znalca - Úloha, ktorá sa má vykonať čiastočne na území členského štátu vnútroštátneho súdu a čiastočne na území iného členského štátu

Skutkový stav:

Dňa 22. novembra 2008 sa v Amsterdame (Holandsko) vykoľajil nákladný vlak na trati z Belgicka do Holandska. V nadväznosti na túto nehodu sa začali súdne konania tak na belgických súdoch, ako aj na holandských súdoch. Konanie pred holandskými súdmi, ktoré bolo začaté na návrh spoločnosti ProRail a smerovalo k získaniu náhrady škody, ktorá jej vznikla na holandskej železničnej sieti, nie je predmetom tejto veci. Účastníkmi sporu vo veci samej, v ktorom belgické súdy rozhodujú o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, sú spoločnosť ProRail NV a štyri ďalšie spoločnosti, ktoré majú vzťah k uvedenej nehode, konkrétne Xpedys, FAG, DB Schenker a NMBS. ProRail, spoločnosť so sídlom v Utrechte (Holandsko), zabezpečuje prevádzku najdôležitejších železničných

Občianske právo

tratí v Holandsku a uzatvára zmluvy o prístupe so železničnými spoločnosťami, predovšetkým so spoločnosťou DB Schenker. DB Schenker, ktorá má tiež sídlo v Utrechte, je súkromný železničný dopravca, ktorého vozový park pozostáva z vagónov pôvodne prenajatých v roku 2001 od NMBS, spoločnosti so sídlom v Bruseli (Belgicko). Podľa spoločností DB Schenker a NMBS sa spoločnosť Xpedys, ktorá tiež sídli v Bruseli, stala 1. mája 2008 prenajímateľkou týchto vagónov. FAG, ktorá má sídlo v Schweinfurte (Nemecko), je výrobcom častí vagónov, ako náprav, ložísk náprav, plášťov náprav a krytov náprav. Po nehode, konkrétne 11. februára 2009, DB Schenker podal predsedovi Rechtbank van koophandel te Brussel (Obchodný súd v Bruseli) návrh na nariadenie predbežného opatrenia voči spoločnostiam Xpedys a NMBS ako prenajímateľkám častí vagónov, ktorých sa dotýkala uvedená nehoda s návrhom na ustanovenie znalca. Spoločnosti ProRail a FAG vstúpili do konania ako vedľajší účastníci. V priebehu tohto konania ProRail navrhla, aby uvedený súd vyhlásil návrh na ustanovenie znalca za nedôvodný alebo v prípade, ak znalec bude ustanovený, aby súd obmedzil úlohu znalca na stanovenie škody na vagónoch, aby nenariadil znalecké vyšetrovanie týkajúce sa celej holandskej železničnej siete a aby znalcovi nariadil vykonať svoju úlohu v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 1206/2001. Uznesením z 5. mája 2009

predseda Rechtbank van koophandel te Brussel vyhlásil návrh spoločnosti DB Schenker na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný a ustanovil znalca, pričom vymedzil rozsah jeho úlohy, ktorá sa mala vykonať v prevažnej časti v Holandsku. Znalec sa mal v rámci tohto znaleckého skúmania dostaviť na miesto nehody v Holandsku, ako aj na všetky miesta, kde by mohol vykonať užitočné zistenia, aby tak zistil príčiny nehody, poškodenie vagónov a rozsah škôd. Okrem toho mal určiť výrobcu a stav niektorých technických súčastí vagónov a vyjadriť sa k spôsobu nakladania vagónov a k skutočnému zaťaženiu nápravy. Znalec mal napokon preskúmať železničnú sieť a infraštruktúru prevádzkovanú spoločnosťou ProRail a vyjadriť sa k otázke, či a do akej miery mohla byť táto infraštruktúra tiež príčinou nehody. ProRail podala odvolanie proti uvedenému uzneseniu na Hof van beroep te Brussel (Odvolací súd v Bruseli), pričom navrhla, aby súd rozhodol, že ustanovenie znalca je nedôvodné, alebo subsidiárne, aby úloha belgického znalca bola obmedzená iba na zistenie škody na vagónoch v rozsahu, v akom mohla byť vykonaná v Belgicku, aby v žiadnom prípade nebolo nariadené preskúmanie holandskej železničnej siete a infraštruktúry a ani nebolo schválené vyrovnanie medzi účastníkmi konania, alebo za predpokladu, že súd naďalej bude trvať na ustanovení znalca, aby znalec vykonával svoje úkony v Holandsku len

Občianske právo

v rámci postupu upraveného nariadením č. 1206/2001. Vzhľadom na to, že Hof van beroep te Brussel zamietol odvolanie ako nedôvodné, podala ProRail kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd, v ktorom uviedla, že na jednej strane sa nezohľadnili články 1 a 17 nariadenia č. 1206/2001 a na strane druhej, článok 31 nariadenia č. 44/2001. Vnútroštátny súd sa pýta, či z článkov 1 a 17 nariadenia č. 1206/2001 vyplýva, že ak chce súd členského štátu vykonať taký dôkaz, akým je vyšetrenie uskutočnené znalcom, priamo v inom členskom štáte, musí najprv požiadať orgány tohto štátu o povolenie. Vnútroštátny súd má v prejednávanej veci tiež pochybnosti o relevantnosti článku 33 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania. Za týchto okolností Hof van Cassatie rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Majú sa články 1 a 17 [nariadenia č. 1206/2001] pri zohľadnení okrem iného európskej úpravy uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach a zásady vyjadrenej v článku 33 ods. 1 [nariadenia č. 44/2001], podľa ktorej sa rozsudky vydané v členskom štáte uznávajú v ostatných členských štátoch bez osobitného konania, vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý nariadi vyšetrenie súdnym znalcom, ktoré sa

má vykonať čiastočne v členskom štáte, v ktorom sídli súd, a čiastočne v inom členskom štáte, musí pred priamym vykonaním poslednej uvedenej časti uplatniť jedine a výlučne metódu stanovenú článkom 17 nariadenia [č. 1206/2001], alebo v tom zmysle, že znalec ustanovený týmto štátom môže byť poverený aj nad rámec ustanovení nariadenia [č. 1206/2001] vyšetrovaním, ktoré sa musí čiastočne vykonať v inom členskom štáte Európskej únie?

Podľa **rozsudku Súdného dvora** (prvá komora) z 21. februára 2013

Články 1 ods. 1 písm. b) a 17 nariadenia (ES) č. 1206/2001 Rady z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach sa majú vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorý chce, aby sa vykonanie dôkazu, ktorým je poverený znalec, uskutočnilo na území iného členského štátu, môže toto dokazovanie nariadiť bez toho, aby bol povinný použiť spôsob vykonania dôkazu stanovený v týchto ustanoveniach.

Vec C-410/11 Pedro Espada Sánchez, Alejandra Oviedo Gonzales, Lucía Espada Oviedo, Pedro Espada Oviedo proti Iberia Líneas Aéreas de Espana SA

Letecká doprava - Montrealský dohovor - Článok 22 ods. 2 - Zodpovednosť

Občianske právo

dopracov za batožinu - **Hranice v prípade zničenia, straty, poškodenia a meškania batožiny** - Spoločná batožina viacerých cestujúcich - Zapísanie batožiny len jedným z nich

Skutkový stav:

Pán Espada Sánchez, pani Oviedo Gonzáles a ich dve maloleté deti nastúpili 1. augusta 2008 na let spoločnosti Iberia z Barcelony do Paríža. Batožinu tejto štvorčlennej rodiny tvorili dva kufre. Tie sa stratili počas letu a potom sa už nenašli. Z tohto dôvodu štyria cestujúci žiadali od spoločnosti Iberia na základe článku 22 ods. 2 Montrealského dohovoru náhradu škody vo 4 400 €, čo zodpovedalo 4 000 právam osobitného čerpania (ďalej len "SDR"), teda 1 000 SDR pre každého cestujúceho.

Rozsudkom z 18. marca 2010 Juzgado Mercantil n 2 de Barcelona čiastočne vyhovel ich žalobe a zaviazal spoločnosť Iberia na zaplatenie sumy 600 € spolu so zákonom stanovenými úrokmi. V odvolacom konaní proti tomuto rozsudku má Audiencia Provincial de Barcelona pochybnosti týkajúce sa výkladu článku 22 ods. 2 Montrealského dohovoru. V tejto súvislosti uvádza, že nie je vylúčené, že toto ustanovenie v spojení s článkom 3 ods. 3 tohto dohovoru stanovuje, že iba cestujúci, ktorému bol vydaný identifikačný batožinový štítok uvedený v článku 3 ods. 3 tohto dohovoru, má právo na náhradu škody v prípade straty

batožiny. Za týchto okolností Audiencia Provincial de Barcelona rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa obmedzenie zodpovednosti dopravcu za zničenie, stratu alebo poškodenie batožiny na 1 000 [SDR] pre každého cestujúceho uvedené v článku 22 ods. 2 [Montrealského dohovoru] v spojení s článkom 3 ods. 3 tohto dohovoru vykladať v tom zmysle, že ide o maximálnu hranicu uplatniteľnú na každého cestujúceho, ak viacerí cestujúci cestujú spoločne a spoločne zapíšu aj svoju batožinu bez ohľadu na to, že počet zapísaných batožín je nižší než počet skutočne cestujúcich?

2. Alebo sa má obmedzenie zodpovednosti stanovené v tomto ustanovení vykladať v tom zmysle, že každý kus zapísanej batožiny pripadá len na jedného cestujúceho, ktorý môže požadovať náhradu škody, takže maximálna hranica platí len pre jedného cestujúceho, hoci sa preukázalo, že stratená batožina opatrená jediným identifikačným batožinovým štítkom patrí viacerým cestujúcim?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) z 22. novembra 2012 článok 22 ods. 2 Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu uzavretého v Montreale 28. mája 1999, podpísaného Európskym spoločenstvom 9. decembra 1999 a schváleného v jeho mene rozhodnutím Rady 2001/539/ES z 5. apríla 2001,

Občianske právo

v spojení s článkom 3 ods. 3 tohto dohovoru sa má vykladať v tom zmysle, že sa právo na náhradu škody a obmedzenie zodpovednosti dopravcu v prípade straty batožiny vzťahujú aj na cestujúceho, ktorý si nárokuje túto náhradu škody z dôvodu straty batožiny zapísanej na meno iného cestujúceho, ak táto stratená batožina naozaj obsahovala veci patriace prvému cestujúcemu.

Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

Vec C-482/12 Peter Macinský, Eva Macinská proti Getfin s.r.o., Financreal s.r.o.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Okresným súdom Prešov (Slovensko)

Prejudiciálna otázka:

Či sa má smernica Rady 93/13/EHS [1] z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je ustanovenie §151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok tak, že vykoná záložné právo predajom nehnuteľnosti aj napriek námietkam

spotrebiteľa, spornosti veci a bez posúdenia zmluvných podmienok súdom alebo iným nezávislým tribunálom?

Vec C-460/12 SKP, k. s. proti Jánovi Brílovi

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Krajským súdom v Prešove (Slovensko)

Prejudiciálne otázky:

1. Majú sa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie a čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS (1) z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že im odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu na návrh dodávateľa o premlčanej pohľadávke proti spotrebiteľovi neumožňuje *ex offio* prihliadnuť na premlčanie, aj keď sa voči spotrebiteľovi uplatňujú plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, majú sa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že súd má z úradnej povinnosti poskytnúť spotrebiteľovi poučenie o jeho práve namietat premlčanie pohľadávky veriteľa?

Občianske právo

Vec C-470/12 Pohotovosť, s.r.o. proti Miroslavovi Vašutovi

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Okresným súdom Svidník (Slovensko)

Prejudiciálne otázky:

1. Či sa má čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 8 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a čl. 47 v spojení s čl. 38 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je § 37 ods. 1 a 3 Exekučného poriadku, ktorá neumožňuje združeniu na ochranu práv spotrebiteľov v exekučnom súdnom konaní vedľajšie účastníctvo?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku taká, že uvedená právna úprava nie je v rozpore s právom Spoločenstva, majú sa ustanovenia § 37 ods. 1 a 3 Exekučného poriadku vykladať tak, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd v súlade s čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 8 priznal združeniu na ochranu práv spotrebiteľov postavenie vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní?

Vec C-515/12 UAB 4finance proti Valstybine vartotoju teisiu apsaugos tarnyba a Valstybine mokesčiu inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansu ministerijos

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litva)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa bod 14 prílohy I smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004, vykladať v tom zmysle, že vytvorenie, prevádzkovanie alebo podporovanie pyramídovej propagačnej schémy sa považuje za klamlivú obchodnú praktiku za každých okolností iba vtedy, keď je spotrebiteľ povinný poskytnúť plnenie za získanie kompenzácie, ktorá vyplýva hlavne zo zapojenia ďalších spotrebiteľov do schémy, a nie z predaja alebo spotreby produktov?

2. Ak je nevyhnutné, aby spotrebiteľ poskytol plnenie za právo získať kompenzáciu, má výška plnenia poskytovaného spotrebiteľom za možnosť získať kompenzáciu, ktorá vyplýva hlavne zo zapojenia ďalších spotrebiteľov do schémy, a nie z predaja alebo spotreby produktov, vplyv na kvalifikáciu pyramídovej propagačnej schémy ako klamlivej obchodnej praktiky v zmysle bodu 14 prílohy I smernice? Možno považovať plnenia v

Občianske právo

čisto symbolickej výške poskytované spotrebiteľmi preto, aby umožnili zistenie totožnosti spotrebiteľov, za plnenie poskytované za možnosť získať kompenzáciu v zmysle bodu 14 prílohy I smernice?

3. Má sa bod 14 prílohy I smernice vykladať v tom zmysle, že na to, aby bolo možné pyramídovú propagačnú schému považovať za klamlivú obchodnú praktiku je dôležité iba to, aby bola kompenzácia vyplácaná už registrovanému spotrebiteľovi hlavne za zapojenie ďalších spotrebiteľov do schémy, a nie za predaj alebo spotrebu produktov, alebo je dôležitá aj miera, v akej je kompenzácia, ktorá sa vypláca účastníkom tejto schémy za zapojenie nových spotrebiteľov, financovaná z príspevkov nových členov? Musí byť v tomto prípade kompenzácia, ktorá sa vypláca už registrovaným účastníkom pyramídovej propagačnej schémy, celkom alebo z väčšej časti financovaná z príspevkov členov, ktorí sa v tejto schéme registrujú po prvýkrát?

Vec C-537/12 Banco Popular Español S.A. proti Maria Teodolinda Rivas Quichimbo a Wilmar Edgar Cun Pérez

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Sofijski gradski sąd (Bulharsko)

Prejudiciálne otázky:

1. Či sa smernica 93/13/[EHS]¹⁹ má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje súdu, ktorý rozhoduje v hypotekárnom exekučnom konaní, akým je konanie upravené v článkoch 681 až 695 španielskeho zákona 1/2000 o občianskom súdnom poriadku, preskúmať tak bez návrhu, ako aj na návrh účastníka konania nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a to tak v prípade, ak spotrebiteľ podal námietky, ako aj v prípade, ak ich nepodal.

2. Bez ohľadu na to, či bude odpoveď na uvedené otázky kladná alebo záporná, súd žiada Súdny dvor Európskej únie, aby rozhodol, či sa smernica 93/13 má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá bráni súdu, ktorý rozhoduje v hypotekárnom exekučnom konaní, akým je konanie upravené v článkoch 681 až 695 španielskeho zákona 1/2000 o občianskom súdnom poriadku, prerušiť uvedené konanie v prípade, ak sa neskôr začne určovacie konanie, ktorého predmetom je určenie nekalej povahy podmienky obsiahnutej v zmluve uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pričom uvedené exekučné konanie sa začalo na základe tejto zmluvy.

¹⁹ Smernica Rady z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Občianske právo

Vec C-564/12 NP Paribas Personal Finance SA, Facet SA proti Guillaume Delmatti

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal d'instance d'Orléans (Francúzsko)

Prejudiciálne otázky:

1. Zakazuje článok 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere [1], vykladaný z hľadiska smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, existenciu a uplatňovanie štandardných ustanovení v zmluvách o úvere, ktorými spotrebiteľ potvrdzuje splnenie povinností veriteľa?

2. Bráni všeobecná zásada efektivity práva Spoločenstva a články 22 a 23 smernice 2008/48/ES tomu, aby veriteľ mohol preukázať svoje predzmluvné a zmluvné povinnosti len prostredníctvom štandardných ustanovení začlenených do zmlúv o úvere, podľa ktorých spotrebiteľ potvrdzuje splnenie týchto povinností, bez toho, aby veriteľ predložil súdu listiny, ktoré vyhotovil a odovzdal dlžníkovi?

Vec C-1/13 Cartier Parfums — Lunettes SAS, Axa Corporate Solutions Assurance SA proti Ziegler France SA, Montgomery Transports Sàrl, Société Inko Trade SRO, Jaroslav Matěja, Société Groupama Transport

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Cour de cassation (Francúzsko)

Prejudiciálna otázka:

Má sa článok 6 ods. 1 písm. d) nariadenia (ES) č. 805/2004²⁰ vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa vzťahuje iba na zmluvy medzi podnikateľmi ako veriteľmi a spotrebiteľmi ako dlžníkmi, alebo postačuje, že prinajmenšom dlžník je spotrebiteľom, takže sa uplatní aj na nároky, ktoré má jeden spotrebiteľ voči druhému?

Vec C-452/12 NIPPONKOA Insurance Co (Europe) Ltd proti Inter-Zuid Transport BV

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Landgerichts Krefeld (Nemecko)

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky

Občianske právo

Prejudiciálne otázky:

1. Odporuje článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 [1] z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach výklad dohovoru, ktorý sa uskutočňuje výlučne autonómne, alebo sa pri uplatnení takého dohovoru majú zohľadňovať tiež ciele a zásady tohto nariadenia?

2. Odporuje článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach výklad dohovoru, podľa ktorého určovacia žaloba, o ktorej bolo rozhodnuté v jednom členskom štáte, nebráni následnému podaniu žaloby na plnenie v inom členskom štáte, pokiaľ tento dohovor umožňuje tiež výklad v súlade s článkom 27 nariadenia č. 44/2001?

právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach na určenie právomoci súdu podľa miesta bydliska spotrebiteľa [1] vykladať v tom zmysle, že v prípade, keď druhý účastník zmluvy (v tomto prípade sprostredkovateľ zájazdu so sídlom v zahraničí) používa služby iného účastníka zmluvy (v tomto prípade organizátora zájazdu so sídlom v tuzemsku), sa pri žalobách, ktoré sú proti nim dvom podané, uplatní článok 16 ods. 1 nariadenia (ES) č. 44/2001 aj na účastníka zmluvy so sídlom v tuzemsku?

Vec C-478/12 Armin Maletic, Marianne Maletic proti lastminute.com GmbH a TUI Österreich GmbH

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal do Trabalho de Viseu (Portugalsko)

Prejudiciálna otázka:

Má sa článok 16 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o

Európsky súd pre ľudské práva

Vec 53807/09 Nadežda Hudecová a ďalší proti Slovenskej republike

Sťažovatelia sa sťažovali, že v dôsledku odmietnutia ústavným súdom preskúmať ich sťažnosť, došlo k porušeniu ich práva na prístup k súdu zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Zároveň, že podľa článku 13 Dohovoru nemali k dispozícii účinný prostriedok nápravy. Sťažovatelia boli účastníkmi konania o zaplatenie istiny s prísl. vedeného na Okresnom súde Prievdza, v ktorom vystupovali na strane žalobcu. Žalovaným v konaní bola obec Zemianske Kostolany, ktorej starostka prestala od roku 2001 až do skončenia volebného obdobia, t. j. do 16. decembra 2002, vyplácať sťažovateľom ako poslancom obecného zastupiteľstva odmeny. Počas konania pred okresným súdom žalovaný dobrovoľne zaplatil časť nároku sťažovateľov vo výške 2 825 €. Okresný súd následne v tejto časti konanie zastavil a rozsudkom priznal sťažovateľom aj zvyšnú časť nároku. Nepriznal im však úroky z omeškania vo vzťahu k sume, ktorú žalovaný dobrovoľne zaplatil, rovnako ako ani náhradu trov konania. Voči rozsudku sa sťažovatelia odvolali a v konaní pred krajským súdom žiadali priznať aj zvyšnú časť uplatnených nárokov. Krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a návrh ako celok zamietol. V

rozsudku skonštatoval, že okresný súd pochybil pri interpretácii práva a podľa neho v relevantnom čase sťažovatelia nevykonávali svoju funkciu poslancov, neboli preto oprávnení ani na náhradu nákladov za tieto aktivity. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia následne dovolanie, ktoré najvyšší súd ako neprípustné odmietol. Sťažovatelia sa s ústavnou sťažnosťou dvakrát obrátili na ústavný súd. V oboch prípadoch ústavný súd sťažnosť odmietol. Sťažovatelia sa následne obrátili na Súd. Po predložení stanovísk vlády a sťažovateľov tento sťažnosť preskúmal a jednomyselne ju vyhlásil za neprijateľnú, pretože nespĺňala podmienky prijateľnosti uvedené v článku 35 ods. 3 písm. b) Dohovoru zavedené novým Protokolom č. 14. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sťažovatelia v dôsledku zamietnutia ich nároku neutrpeli závažnú ujmu. Sporné sumy boli nižšie ako mesačná minimálna mzda na Slovensku v relevantnom čase. Taktiež uviedol, že v predmetnom prípade nezistil žiadne odopretie spravodlivosti na vnútroštátnej úrovni, nakoľko podstata nároku sťažovateľov bola preskúmaná najprv okresným súdom a neskôr aj krajským súdom. Súd ďalej uviedol, že skutočnosť, že ich následná sťažnosť nebola preskúmaná ústavným súdom, nepredstavuje za okolností daného prípadu prekážku podmienok aplikácie prijateľnosti sťažnosti podľa článku 35 ods. 3 písm. b). V prípade namietaného porušenia článku 13 Dohovoru Súd

Občianske právo

uviedol, že sťažovatelia nemajú hájitelný nárok na účely článku 13 Dohovoru. Na základe týchto skutočností Súd podľa článku 35 ods. 3 a 4 Dohovoru sťažnosť odmietol pre jej zjavnú nepodloženosť.²¹

Nové právne predpisy

Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012

Nariadenie o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. **Uplatňuje sa od 10. januára 2015** s výnimkou článkov 75 a 76, ktoré sa uplatňujú od 10. januára 2014. Týmto nariadením sa **zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach**. Komisia prijala 21. apríla 2009 správu o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 44/2001. V správe sa dospelo k záveru, že uvedené nariadenie sa vo všeobecnosti uplatňuje v uspokojivej miere, napriek tomu je však žiaduce

zlepšiť uplatňovanie niektorých jeho ustanovení, ďalej zjednodušiť voľný obeh rozsudkov a zlepšiť prístup k spravodlivosti. Toto nariadenie sa uplatňuje len na konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté od 10. januára 2015. Bez ohľadu na článok 80 sa nariadenie (ES) č. 44/2001 naďalej uplatňuje na rozsudky vydané v konaniach začatých, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery, ktoré sa schválili alebo uzavreli pred 10. januárom 2015, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia.

Nariadenie Rady (EÚ) č. 216/2013 zo 7. marca 2013

Nariadenie o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie

Nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012

Nariadenie, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany so zreteľom na platný režim prekladov

²¹ zdroj:

<http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1701>

Aktivity ODAZV

Príspevok JUDr. I. Rumanu: „Verejnoprávne dôsledky porušenia čl. 101 a 102 ZFEU – právna prax slovenských súdov“

Sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Ivan Rumana sa ako lektor zúčastnil seminára „Soutěžní právo Evropské unie“ (5.-6.marec 2013, Brno). Uverejňujeme jeho príspevok:

TRAINING OF CZECH AND SLOVAK JUDGES
IN EU COMPETITION LAW
SI2.604873-HT.3290

Verejnoprávne dôsledky porušenia
čl. 101 a 102 ZFEU
právna prax slovenských súdov

JUDr. Ivan Rumana
Najvyšší súd Slovenskej republiky

Verejnoprávny dôsledkom porušenia čl. 101 ZFEU (zákaz dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž) a čl. 102 ZFEU(zákaz zneužívania dominantného postavenia) je vznik správneho deliktu, ktorý je zistený a popísaný v rozhodnutí protimonopolného úradu a sekundárnym dôsledkom je uloženie pokuty za správny delikt.

Problém, ktorému na najvyššom súde čelíme je stret medzi princípom efektivity súťažného práva a princípmi spravodlivého konania . Problém národného súdu pri súbežnej aplikácii

judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v súťažných veciach možno demonštrovať na gramatickej spojke *and/or*, ktorej sa právnická terminológia vyhýba ako vnútorne rozpornej. Takúto vnútornú rozpornosť vidím v judikatúre reprezentujúcej princíp efektivity na jednej strane *a/alebo* princíp spravodlivého konania na druhej strane (*X and/or Y means X or Y or both*). Ktorú možnosť, si pri súdnom prieskume zvolíme ? Efektivitú alebo spravodlivé konanie alebo oboje?

Zásadnou právnou otázkou preto zostáva, či princíp efektivity v súťažných veciach nezasahuje do tradičného ponímania zásad spravodlivého konania a základných zásad trestania reprezentovaných princípom *nullum crimen sine lege* , *no punishment without law*.

Princíp efektivity súťažného práva je reprezentovaný generálnou klauzulou čl. 102 ZFEU, podľa ktorej sa zakazuje akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia. Skutkové podstaty tohto správneho deliktu sú jednak zákonom výslovne pomenované pod písmenami a) –d) a jednak nepomenované pozostávajúce iba z pojmu „ najmä“. Princíp spravodlivého konania je reprezentovaný princípom *nullum crimen, no punishment without law*, garantovaného Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ECHR) a národnými ústavami.

Aktivity ODAZV

Zmieneny aplikačný problém sa na najvyššom súde sa prejavil pri súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia Protimonopolného úradu Slovenskej republiky 3 Sžh 3/2010 Marianum, pohrebníctvo mesta Bratislavy proti Protimonopolnému úradu SR, kde protimonopolný úrad subsumoval zistené skutky zneužitia dominantného postavenia, iba pod pojem „najmä“. Teda ich kvalifikoval ako nové. Subsumpcia pod niektorú z explicitne pomenovaných skutkových podstát zneužitia nebola možná, pretože neobsahovali ich jednotlivé znaky. *Marianum* namietalo porušenie princípu nullum crimen, ktorý je obsiahnutý v ECHR, v Ústave SR a aj v Odporúčaní 91(1) z 13.02.1991 o správnych sankciách.

Pri prieskume zákonnosti výroku, t.j. formálne vykonanej subsumpcie v rozhodnutí, kde náležitou je podradenie skutkového stavu pod zákonné znaky dikcie právnej normy, sme zistili, že na tom mieste, kde v iných trestných administratívnych sankčných rozhodnutiach je citácia zákonných znakov skutkovej podstaty správneho deliktu je prázdne miesto. Tam kde zvyčajne tieto zákonné znaky sú citované, pozostávali iba z pojmu „najmä“, uvedeného v § 8 ods. 2 zák. č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže. Išlo o zjavný rozpor s Odporúčaním R(91)1 z 13.02.1991 o správnych sankciách, a to najmä zo zásadou 1 podľa ktorej „Uplatniteľné správne sankcie a okolnosti, za akých sa

môžu uložiť, ustanoví zákon“. Princíp nullum crimen súčasne zakotvuje Ústava v čl. 49 ods.1 tak, že „len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie“.

Vo veci *Marianum* najvyšší súd nemal pochybnosti o tom, že konanie možno kvalifikovať ako zneužitie dominantného postavenia, ale vzhľadom na jeho novosť mal pochybnosti o možnosti uložiť sankciu. Išlo o nové zneužitie, dovtedy v praxi protimonopolného úradu nepopísané a nezakázané. Súd preto v rámci prieskumu rozhodnutia rozčlenil jednotlivé výroky. V časti výroku o existencii zneužitia dominantného postavenia žalobu zamietol s tým, že ide o zneužitie v zmysle generálnej klauzuly zákona. Vo výroku o uloženej sankcii rozhodnutie zrušil a vrátil vec späť protimonopolnému úradu na ďalšie konanie. Následne sa začala neformálna odborná diskusia medzi najvyšším súdom, prvostupňovým krajským súdom a protimonopolným úradom o aplikácii princípu nullum crimen a efektívite súťažného práva.

Zásadnou myšlienkou rozhodnutia *Marianum* bolo poukázať, že z hľadiska ukladania sankcií existuje rozdiel, či sa sankcionovanie uskutočňuje za zneužitie dominantného postavenia na základe explicitne zákonom pomenovaných znakov alebo na základe generálnej klauzuly. Protimonopolný úrad

Aktivity ODAZV

v dovtedajších postupoch a štandardoch nediferencoval žiadne rozdiely medzi správnym deliktom zneužitia dominantného postavenia zákonom explicitne pomenovaného a správnym deliktom zákonom nepomenovaného, t.j. nového, ustáleného v rozhodnutí protimonopolného úradu prvýkrát, na základe generálnej klauzuly.

Tento problém otvoril zásadnú právnu otázku administratívneho trestania tzv. nepomenovaných správnych deliktov a i teoretické nazeranie na správne delikty postávajúce z objektívnej stránky. K nepomenovaným deliktom nevyhnutne pristupuje subjektívna strana vo forme vedomosti o účinkoch protisúťažného konania, ktorá musí byť v rozhodnutí zdôvodnená.

Nejde teda o správne delikty pozostávajúce len z objektívnej stránky, ale k týmto deliktom nevyhnutne pristupuje i subjektívna stránka. To znamená z okolností prípadu, z predchádzajúcej praxe úradu, z rozsudkov Súdneho dvora musí byť podnikateľovi zrejmé, že sa dopúšťa zneužitia dominantného postavenia. Ak úrad takýto typ konania zistí, musí ho zakázať. V Českej republike vyplňa tento priestor inštitút alternatívneho riešenia súťažných problémov a prevzatie záväzkov na obnovu účinnej súťaže. Najvyšší súd v rozsudku *Marianum* súčasne uviedol, že podľa názoru najvyššieho súdu primárna

činnosť protimonopolného úradu by mala byť zameraná na včasné identifikovanie praktík zneužívania dominantného postavenia v najširšom rozsahu. Sankcionovanie by malo byť až následné, ak podnikateľ v takýchto praktikách pokračuje. Rozhodujúce je budovanie právneho vedomia podnikateľov čo je zakázané a čo je dovolené.

Diskusia v správnom kolégiu bola prerušená s tým, že sa bude čakať na závery Súdneho dvora vo veci odvolania AstraZeneca C-457/10 P, proti rozsudku Všeobecného súdu T-321/05. Z rozhodnutia *AstraZeneca, bod 164* je vidieť výrazný dôraz na princíp efektivity. K novosti zneužitia bolo poznamenané, že „*AstraZeneca si bola vedomá silne protisúťažného konania, čo je zrejmé z okolností*“. Domnievam sa, že i prípad *AstraZeneca* sa iba okrajovo dotýka zásadného právneho problému nullum crimen, ktorý môže byť doriešený iba účinkom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ECtHR). Doteraz takéto rozhodnutie vydané nebolo.

Uplatňovanie princípu efektivity je možné vidieť i v judikatúre Súdneho dvora k čl. 101 ZFEÚ (zákaz dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž) vo veci Súdneho dvora Európskej únie C- 68/12 Slovenská sporiteľňa a.s. proti Protimonopolnému úradu SR. Najvyšší súd Slovenskej republiky mal

Aktivity ODAZV

pochybnosti o skutočnosti, či článok 101(1) ZFEÚ sa aplikuje i na ochranu súťažiteľov, ktorí na relevantnom trhu pôsobia nelegálne, t.j., či sú súčasťou trhu i tieto subjekty a či benefitujú z ochrany poskytovanej trhu. Najvyšší súd preto položil 4 preujdiaci otázky, z ktorých princíp efektivity sa týkajú dve.

1. Je možné článok 101 ods. 1 ZFEÚ... vykladať tak, že je právne významná skutočnosť, ak súťažiteľ (podnikateľ) dotknutý kartelovou dohodou iných súťažiteľov (podnikateľov), pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia kartelovej dohody nelegálne?

4. Je možné článok 101 ods. 3 ZFEÚ... vykladať tak, že je uplatniteľný i na zakázanú dohodu podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ..., ktorá svojou povahou mala za následok vylúčenie z trhu individuálne určeného súťažiť (podnikateľa), o ktorom bolo dodatočne zistené, že na trhu bezhotovostných devízových operácií obchodoval s devízovými hodnotami bez vnútroštátnym zákonom vyžadovanej devízovej licencie?“

Súdny dvor vo veci C-68/12 Najvyššiemu súdu uviedol nasledovné odpovede:

1. Článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, ktorej cieľom je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody

nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia.

2. Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že na konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž nie je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu podniku alebo osobitný súhlas tohto zástupcu v podobe splnomocnenia s konaním svojho zamestnanca, ktorý sa zúčastnil na protisúťažnom stretnutí.

3. Článok 101 ods. 3 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že tento článok sa môže na zakázanú dohodu podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ uplatniť len vtedy, ak podnik odvolávajúci sa na toto ustanovenie preukáže, že v ňom stanovené štyri kumulatívne podmienky sú splnené.

Z uvedeného je zrejmé, že v zmysle čl. 101(1) ZFEÚ je zákaz svojpomocného konania zo strany súťažiteľov pred tvrdým nelegálnym súťažiteľom. Súdny dvor súčasne zdôraznil, že podmienky čl. 101(3) sú kumulatívne.

V oblasti inšpekcií (dawn raids) protimonopolného úradu azda najzreteľnejšie vidieť účinok judikatúry ECtHR vo vzťahu k judikatúre Súdneho dvora. Za zásadné rozhodnutia možno označiť veci *Primagaz v. Francúzsko* a *Canal Plus v. Francúzsko*, v ktorých ECtHR vyslovil požiadavku na dostupnosť účinného opravného prostriedku proti inšpekcii samotnej, v primeranom čase, nezávisle na konečnom rozhodnutí vo veci porušenia

Aktivity ODAZV

súťažného práva. V súlade s nimi Najvyšší súd Slovenskej republiky zovšeobecnil právne závery z rozsudku vo veci 3 SZZ 1/2001 ŠEVT proti Protimonopolnému úradu SR do právnych viet publikovaných v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. Rs 113/2012 k inšpekcii vykonávanej na základe poverenia predsedu protimonopolného úradu, ktoré nie je rozhodnutím, a teda ani spôsobilým predmetom súdneho prieskumu zákonnosti na základe žaloby. Najvyšší súd identifikoval inšpekciu ako procesný postup, ktorý je samostatne preskúmateľný v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Inšpekcia (dawn raid) vykonávaná protimonopolným úradom je postupom správneho orgánu, ktorý podlieha prieskumu zákonnosti správnym súdom v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Zaznamenanie procesných úkonov o vykonanej inšpekcii (dawn raid) do administratívneho spisu je základnou požiadavkou na preskúmanie zákonnosti postupu protimonopolného úradu.

Ak poverenie na vykonanie inšpekcie (dawn raid) predsedu protimonopolného úradu neobsahuje presnú identifikáciu právomoci, ktorú úrad realizuje a evidenčné číslo, úradnú pečiatku, trpí vadami ovplyvňujúci zákonnosť inšpekcie.

JUDr. Ivan Rumana na seminári „Soutěžní právo Evropské unie“

Aktivity ODAZV

Účasť predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na kongrese združenia AHJUCAF (12.-16. marec 2013, Bejrút)

Hlavným cieľom Združenia kasačných súdov čiastočne používajúcich francúzštinu (ďalej len „AHJUCAF“) je podporovať spoluprácu medzi najvyššími súdmi a umožniť výmenu názorov medzi sudcami. V tomto duchu sa niesol tohtoročný kongres, ktorého ústrednou témou bola téma *sudcovskej etiky*.

Oficiálny program kongresu otvoril prezident združenia AHJUCAF a bývalý prvý predseda Kasačného súdu Libanonu, p. Ghaleb Ghanem v priestoroch Domu advokátov (Maison de l'avocat). Vo svojej reči zdôraznil aktuálnosť a citlivosť témy vzhľadom na skutočnosť, že sudcovia musia čeliť dvom veľkým hrozbám – externej, ktorá pochádza z politickej klímy a rôznych vonkajších tlakov ako aj hrozbe internej, ktorá súvisí s konfrontáciou s vlastnou osobou. Ghaleb Ghanem vyjadril presvedčenie, že tak ako sa téma kongresu prirodzene týka najmä budúcich a mladých sudcov, ktorí predstavujú budúcnosť justície, má svoj zmysel pre sudcov všetkých úrovní, pretože etické hodnoty bezúhonnosti, nestrannosti, zdržanlivosti, spravodlivosti, vernosti,

ohľaduplnosti voči účastníkom konania, dôstojnosti, lojálnosti voči sebe samému i ostatným musia byť prítomné v priebehu celej funkcie ako aj v súkromnom živote sudcu.

Následne sa sedemdesiatim účastníkom kongresu z tridsiatich krajín sveta prihovorili justičné authority Libanonu, ako aj zástupcovia AHJUCAFu: p. Jean-Louis Gillet, generálny tajomník AHJUCAFu, p. Nouhad Jabre, prezident Advokátskej komory v Bejrúte, p. Michel Carrié, zodpovedný za justičnú spoluprácu v Medzinárodnej organizácii frankofónie, p. Sami Mansour, predseda Inštitútu justičných štúdií v Libanone, p. Jean Fahed, prvý predseda Kasačného súdu Libanonu, p. Chakib Corbaoui, minister spravodlivosti Libanonu.

Na pozvanie ministra spravodlivosti Libanonu, p. Chakiba Cortbaouiho následne účastníci kongresu navštívili ministerstvo spravodlivosti. Vedúcich delegácií ďalej v budove Kasačného súdu Libanonu prijal predseda, p. Jean Fahed.

Popoludňajší program sa konal v Inštitúte justičných štúdií a bol rozdelený do 5 ateliérov:

Ateliér 1: Postavenie a obsah deontológie, prečo deontológia sudcov a prečo kongres na tému deontológia sudcov?

Ateliér 2: Je potrebné deontológiu kodifikovať?

Aktivity ODAZV

Ateliér 3: Deontologické pravidlá pre sudcov a deontologické pravidlá pre ostatných.

Ateliér 4: Dohľad vo vzťahu k deontológii: prevencia alebo sankcie?

Ateliér 5: Deontologické pravidlá, prijímanie, kariérny rast sudcov

Predseda Najvyššieho súdu SR sa zúčastnil na stretnutí v rámci atelieru č. 2 a atelieru č. 5.

Ateliér 2: Je potrebné deontológiu kodifikovať?

Skupine predsedal p. Marcel Serekoisse-Samba, prvý podpredseda Arbitrážneho súdu a moderátorom bol p. Rémy Cabrillac, profesor Univerzity v Montpellier.

Aktivity ODAZV

Účastníci workshopu diskutovali o tom, či je potrebné kodifikovať pravidlá sudcovskej etiky, ak áno, čo by malo byť predmetom takejto kodifikácie a aký by mal byť jej rozsah. Všetci prítomní sa zhodli na tom, že sudcovská etika tvorí významnú súčasť sudcovskej profesie a morálny kredit sudcu musí byť podmienkou jeho vstupu do funkcie. V rámci diskusie prevládala názor, že kodifikácia princípov sudcovskej etiky však nie je nevyhnutne potrebná. Zástancovia existencie etického kódexu vyjadrili názor, že takýto kódex by mal obsahovať aspoň všeobecné odporúčania týkajúce sa správania sa sudcov, na čo oponenti argumentovali tým, že etické princípy sú všeobecne známe a dostupné vo viacerých medzinárodných dokumentoch (napr. Bangalórske zásady správania sudcov). Ďalším argumentom bolo, že ak nie je možné definovať všetky etické aspekty správania sa sudcov, jeho všeobecné poňatie by mohlo vyznievať príliš formálne. Na jednej strane odznali názory, že etický kódex môže byť významným nástrojom zvýšenia dôvery verejnosti v súdnictvo, na strane druhej vyvstali obavy z možnosti zneužívania zo strany politickej moci.

Ateliér 5: Deontologické pravidlá, prijímanie, kariérny rast sudcov

Skupine predsedal p. Papa Oumar Sakho, predseda Najvyššieho súdu Senegalu a moderátorom bol Jean-Luis Gillet, generálny tajomník AHJUCAFu.

Táto skupina sa zamerala na vzťah deontológie k tým, ktorí vstupujú do justície a na proces nutne zameraný na overenie kvalít a schopností kandidátov na sudcovskú funkciu. Významná časť diskusie bola venovaná postaveniu sudcovskej etiky v oblasti prípravného vzdelávania budúcich sudcov, lebo tu je najvhodnejší priestor, aby sa budúci sudcovia s deontologickými hodnotami oboznámili, osvojili si ich a v ďalšej kariére – aj prostredníctvom zapracovania témy sudcovskej etiky do sústavného vzdelávania - na nich stavali.

Kongres AHJUCAF - Bejrút

Aktivity ODAZV

Správa zo zahraničnej pracovnej cesty v Trieri, SRN, konanej v dňoch 24.-25. januára 2013, JUDr. Katarína Kokodičová

Účasť na seminári organizovanom Európskou akadémiou práva (ERA) v Trieri na tému „Európske právo zdravotne postihnutých osôb a Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím /EU Disability law and The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities/“.

Ako lektori vystúpili Adam Bodnar (Varšavská univerzita, Fakulta práva a správy, katedra ľudských práv), Shivaun Quinlivan (riaditeľka LL.M. programu Medzinárodné a porovnávacie právo zdravotne postihnutých osôb, Írska národná univerzita), Sara Alcázar Ortiz (Zaragózska univerzita, Právnická fakulta), Richard Whittle (Senior lektor práva, Sheffield Hallam univerzita), John Horan (advokát, Veľká Británia), Oliver Lewis (výkonný riaditeľ, Centrum právnej pomoci duševne postihnutým, Budapešť), Eulalia Sanfrutos Cano (právna poradkyňa, Súdny dvor Európskej únie).

Ako prvý prednášajúci vystúpil **Dr. Adam Bodnar**, ktorý v úvode informoval o pôvode Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“)

a ďalej prednášku venoval kľúčovým aspektom Dohovoru ako je jeho rozvoj, cieľ, všeobecné princípy a kľúčové pojmy.

Dohovor bol prijatý Valným zhromaždením OSN 13. decembra 2006 (155 signatárov, z toho 127 štátov) spolu s Opčným protokolom (91 signatárov, z toho 76 štátov), pričom Európska únia je tiež zmluvnou stranou Dohovoru (podpísaný 30. marca 2007, ratifikovaný 23. decembra 2010).

Dohovor nekreuje nové práva, ale robí súčasné záruky viac efektívnymi a tiež záväzky štátov viac precíznymi. Zavádza nový prístup pomoci osobám so zdravotným postihnutím, a to tým, že je doplnený model pomoci štátu osobám so zdravotným postihnutím o model ľudskoprávny. Ďalej tiež tým, že zavádza materiálnu rovnosť odmietaním neutrality kritérií a ich nahradením uznaním rozdielnosti vzhľadom k zdravotnému postihnutiu.

Je založený na ľudskoprávnom a spoločenskom prístupe, ktorý nazerá na zdravotné postihnutie cez sociálny model, a teda že zdravotné postihnutie je problém spoločnosti, na rozdiel od individuálneho modelu zdravotného postihnutia, podľa ktorého je zdravotné postihnutie individuálnym problémom (medicínsky a funkčný prístup). Dohovor tiež zohľadňuje väčšinu práv garantovaných v iných medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch, ktoré niekedy odrážajú rozdelenie práv

Aktivity ODAZV

do práv rôznych generácií (holistický prístup Dohovoru na ľudské práva).

Shivaun Quinlivan nadviazala na predchádzajúcu prednášku a v tej svojej sa venovala konkrétnymi hmotnými záväzkami podľa dohovoru: vzdelávaniu, zdraviu, účasti, práci a zamestnávaniu, štandardami bývania a sociálnou ochranou. V prednáške vychádzala z premisy „nič o nás bez nás“ a poukázala zo všeobecných zásad (článok 3 Dohovoru) okrem iných zásad najmä na zásadu plného a účinného zapojenia sa a začlenenia do spoločnosti, ďalej na článok 4 ods. 3 Dohovoru, podľa ktorého sú štáty zaviazané konzultovať a zahrnúť osoby so zdravotným postihnutím pri vytváraní a uplatňovaní zákonodarstva, politiky, a pri rozhodovaní, podobne na článok 33 ods. 3 a 34 ods. 4 Dohovoru. Ďalej boli v prednáške jednotlivé práva rozdelené na občianske a politické práva (články 10-23 a 29 Dohovoru) a na hospodárske, sociálne a kultúrne práva (články 24 – 28 a 30 Dohovoru). Prvá kategória práv je tradične vnímaná ako práva, ktoré chránia individuálne slobody pred ich neoprávneným porušovaním zo strany štátu a často sú opisované ako negatívny záväzok štátu, s minimálnymi nákladmi a pripúšťajúce okamžitý výkon. Hospodárske sociálne a kultúrne práva sú popisované ako práva pozitívne, ktoré vyžadujú konanie zo strany štátu, a preto tiež majú pre štát významné dôsledky vo vzťahu k nákladom. Ako právne záväzky majú

často rozličnú povahu, štáty majú povinnosť ich rešpektovať, chrániť, splniť a očakáva sa od štátov ich postupná realizácia (postupná realizácia vychádza z článku 4 ods. 2 Dohovoru).

Prof. Sara Alcázar Ortiz prednášku venovala európskemu antidiskriminačnému právu, jeho kľúčovým pojmom, existujúcim ustanoveniam a judikatúrou. Rozdelená bola na štyri časti: európsky antidiskriminačný právny rámec, kľúčové pojmy v diskriminácii na základe zdravotného postihnutia a zamestnaní, judikatúra Európskeho súdneho dvora týkajúca sa zdravotného postihnutia a Španielska judikatúra.

Prednáška **Richarda Whittla** bola úvahou či Dohovor vytvára nový právny rámec a jeho dôsledky na európske právo zdravotného postihnutia.

Ako prvú otázku nastolil, či Dohovor poskytuje nový právny rámec v európskom práve zdravotného postihnutia. Na ňu dal kladnú odpoveď s tým, že Európsky súdny dvor je posledný rozhodca vo svojej pôsobnosti a povahe. Minimálne, Dohovor poskytuje obsiahly zdroj významnej interpretačnej hodnoty pre Európsky súdny dvor, z ktorého sa môže rozvinúť štruktúrovaný právny rámec v kontexte zdravotného postihnutia.

Ako druhú otázku položil, či je možné sa na jeden alebo viac článkov Dohovoru dovolávať pred národnými súdmi ako

Aktivity ODAZV

na záležitosť európskeho práva (teda priznať mu „priamy účinok“). Na uvedenú otázku odpovedal, že pravdepodobne áno, za predpokladu, že články vyhovujú požiadavkám Európskeho súdneho dvora pre priamy účinok a Európska únia prejavila „dostatočný záujem“ vo všeobecnej oblasti Dohovoru.

Poukázal na charakter Dohovoru ako na zmiešanú zmluvu. Ide o mnohostrannú zmluvu podpísanú a uzatvorenú Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a treťou stranou na strane druhej. Ide o zmiešanú zmluvu, pretože časť tejto medzinárodnej zmluvy spadá do rozsahu právomoci Európskej únie a časť do rozsahu právomoci členských štátov. Ako každá mnohostranná zmluva, ktorá dovoľuje účasť regionálnych organizácií ako je EÚ, Dohovor vyžaduje vyhlásenie o kompetenciách, ktoré ohraničuje záväzky medzi EÚ a jej členskými štátmi.

Eulalia Sanfrutos Cano venovala svoju prednášku povahe a funkcii prejudiciálneho konania, ktoré je založené na spolupráci, keďže vnútroštátny súd je prvým súdom EÚ ako aj na rovnakej a účinnej aplikácii európskeho práva.

Konanie je predovšetkým založené článkom 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a uplatňuje sa pri otázkach výkladu a otázkach platnosti, avšak nie národného práva (prípady, kedy

národné právo odkazuje na právo EÚ – rozsudok z 18. októbra 1990 v prípade 297/88 a 197/89, Dzodzi).

Kto sa môže obrátiť na súdny dvor s predbežnou otázkou? – hocijaký súd alebo tribunál členského štátu, ktorý spadá do pojmu „súd alebo tribunál“ (ustanovený zákonom, stály, jeho právomoc je povinná, konanie musí byť inter partes, musí aplikovať právne normy, a musí byť nezávislý).

Kedy sa možno obrátiť na súdny dvor s predbežnou otázkou?

musí tu byť skutočný spor, nielen domnelý (rozsudok zo 16. decembra 1981 v prípade 244/80, Foglia v. Novelo)

otázka musí byť významná pre vyriešenie sporu (napr. rozsudok zo 17. februára 2011 v prípade C-52/09, TeliaSonera)

hypotetické otázky nie sú prijateľné (napr. rozsudok z 15. apríla 2010 v prípade C-215/98, E. Friz)

ustanovenia národného práva nesmú brániť vnútroštátnemu súdu predložiť predbežnú otázku (rozsudok zo 16. decembra 2008 v prípade C-210/06, Cartesio, a 22. júna 2010 v prípade C-188/10 a C-189/10, Melki a Abdeli)

Kedy je povinnosť obrátiť sa s predbežnou otázkou?

keď otázka vyvstane pred vnútroštátnym súdom alebo tribunálom

Aktivity ODAZV

proti ktorého rozhodnutiam nie je už prípustný žiadny opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva (článok 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ)

výnimku tvorí teória „acte claire“ – rozumne zrejmý výklad (rozsudok zo 6. októbra 1982 v prípade 283/81, CILFIT)

následná zodpovednosť štátov v prípadoch prejudiciálneho konania vyplýva z rozsudku z 30. septembra 2003 v prípade C-224/01, Köbler

judikatúra Foto-Frost - súd členského štátu nemôže spochybniť komunitárnu normu, avšak môže zvážiť platnosť komunitárnej normy jedine v prípade, ak sa strany domáhajú jej neplatnosti a súd túto ich požiadavku zamietne; vyhovieť im však nemôže, kvôli nedostatku právomoci.

Ďalšia časť prednášky bola venovaná praktickým aspektom prejudiciálneho konania a samotným konaním pred Súdnym dvorom EÚ, ktorého výsledok má následové účinky: rozhodnutie je právne záväzné pre predkladajúci vnútroštátny súd, právne záväzné pre všetky ostatné súdne orgány, má ex tunc účinok (spätný účinok), avšak s priestorom pre obmedzenie retroaktívneho účinku rozsudku.